

**Statens revisionsverks berättelse till  
riksdagen om sin verksamhet  
för finansåret 2007**



B 15/2008 rd



**Statens revisionsverks berättelse  
till riksdagen om sin verksamhet  
för finansåret 2007**

ISSN 1796-9549 (häft.)  
ISSN 1796-9654 (PDF)

Edita Prima Ab  
Helsingfors 2008

## Till riksdagen

Med stöd av 6 § i lagen (676/2000) om statens revisionsverk ges till riksdagen Statens revisionsverks berättelse om sin verksamhet.

I berättelsen framförs en på de av revisionsverket utförda revisionerna baserad översikt av statsfinansernas och förvaltningens tillstånd, sammanfattande information om de från riksdagens synpunkt viktigaste observationerna vid revisionerna och en översikt av revisionsverkets egen verksamhet.

Berättelsen behandlar verkets verksamhet

under finansåret 2007 och dess revisioner så, att de väsentligaste revisionsresultaten presenteras om de revisioner som har slutförts på våren 2008 och hänför sig till finansåret 2007. Av förvaltningsrevisionerna har i berättelsen inkluderats de revisioner som slutförts under tiden mellan början av september 2007 och slutet av augusti 2008.

Om revisionen av statsbokslutet och statens bokslutsberättelse har revisionsverket gett till riksdagen en särskild berättelse den 26 maj 2008.

Helsingfors den 11 september 2008

Generaldirektör Tuomas Pöysti

Överdirektör Vesa Jatkola



## Berättlesens huvudsakliga innehåll

Observationerna vid revisionerna har gett vid handen, att ett problem i beredningen av författningarna är en alltför stark inriktning på sektorer och snäva perspektiv, vilket leder till att författningarnas innehåll och bedömningen av deras verkningar avgränsas till frågor som det ministerium som handhar beredningen ansvarar för. I beredningen av författningarna bör bättre än för närvarande beaktas författningsändringarnas verkningar på samhällets olika delområden och på sak- och servicehelheter som överstrider gränserna mellan förvaltningsområdena, samt på hela den regleringsomgivning som medborgarna, företagen och samfundet möter. Lagstiftningen och de offentliga tjänsterna bör beredas som helheter vilka utgår från användarnas behov, och med förståelse för synpunkter och behov hos dem som berörs av regleringen. Mera uppmärksamhet bör också ägnas åt lagens verkställighet, och hur funktionsdugliga de verktyg är som har skapats för att målsättningarna skall uppnås. I regeringens propositioner eller i samband med deras givande borde tas ställning till det, med vilken minimitidtabell författningens verkningar och funktionsduglighet utvärderas och författningen granskas ånyo med hänsynstagande till de ändringar som har inträffat i samhället och regleringsomgivningen. Observationerna vid revisionerna visar, att lagstiftningens verkningar som helhet inte utvärderas tillräckligt vid statsrådet. Uppföljningen av hur målsättningarna har uppnåtts och vilka verkningarna är försvåras av bristfälliga eller oväsentliga nyckeltal och mätare.

När ministerier och andra statliga myndigheter har styrt användningen av naturresurserna har de ofta alltför ensidigt betonat de traditionella aktörerna på sina ansvarsområden och deras utgångspunkter. I verksamheter som berör användningen av naturtillgångar och behärskande av miljörisker borde en genuin samordning av miljöaspekterna och de ekonomiska synpunkterna alltfört utvecklas.

I och med den vårdgaranti som trädde i kraft år 2005 har rättvisan och jämlikheten i medborgarnas tillgång till vård förbättrats. Problem förekommer emellertid alltjämt bl.a. beroende på att lagstiftningen ger rum för tolkningar. Med vårdgarantin har inte uppnåtts de eftersträlvade kostnadsinbesparingarna. Under den tid vårdgarantin varit i kraft har ersättningarna till privatläkare och för sjukdagpenningar ökat och de belopp som har betalats till privata läkarstationer för undersökningar och behandlingar har stigit.

Det stora antalet regionala utvecklingsprogram och brokigheten i de olika program och stödåtgärder som riktar sig till samma regioner har lett till överlappningar och problem i resurstilldelningen samt i utvärderingen av effekterna. Programmens kortvarighet försämrar projektens resultat. Mångfalden i den regionala utvecklingen förutsätter en effektivare inriktning av resurserna och uppföljning av uppnådda resultat och deras beständighet. Det nya arbets- och näringsministeriet medför nu goda möjligheter till en samordning av de statliga stödåtgärderna.

Enligt revisionerna styrs 30 procent av statens ämbetsverk och inrättningar med tillräckliga målsättningar för lönsamhet. Endast 13 procent av ämbetsverken både styrs med tillräckliga målsättningar och lämnar riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten och produktiviteten. Detta gör det svårare att inrikta produktivetsprogrammet på att på behövligt sätt höja resultatet som helhet. I rapporteringen av riktiga och tillräckliga uppgifter och i tillståndet för redovisningsväsendet har noterats en viss positiv utveckling.

Vid revisionerna har konstaterats, att förmåga att verkställa offentlig upphandling på riktigt sätt saknas. I synnerhet vid IT-ansaffningarna har förekommit brister och försummelser i iakttagandet av bestämmelserna om offentlig upphandling. Att den centraliserade modellen för statens upphandling och Hansel Ab som enhet för statens kollektiva upphandling är fungerande och lönsamma.





# Innehåll

<b>1</b>	<b>Berättelsens syfte och grundvalen för observationerna</b>	<b>11</b>
<b>2</b>	<b>Produktivitet och lönsamhet samt serviceförmåga och effekter i det offentligas verksamhet</b>	<b>13</b>
2.1	Förvaltningsdomstolarnas och tingsrätternas verksamhet	13
2.2	Övergripande målsättningar för utvecklingsarbetet	16
2.3	Konsumentförvaltningens funktionsduglighet	18
<b>3</b>	<b>Effektivitet och konkurrenskraft hos infrastruktur samt kompetens- och innovationssystem</b>	<b>19</b>
3.1	Sammanfattande observationer	19
3.2	Kvantitativt föregripande, dimensionering och inriktning av yrkesutbildningen	21
<b>4</b>	<b>En högklassig lagstiftning som en del av det statsfinansiella beslutsfattandet</b>	<b>23</b>
4.1	Lagstiftningen om vårdgaranti	25
4.2	Lagstiftningen som styr hälsofrämjande verksamhet	27
4.3	Gruvlagen	29
<b>5</b>	<b>Behärskande av miljörisker och miljömålsättningarnas effekter från statsfinansiell synpunkt</b>	<b>32</b>
<b>6</b>	<b>En god administrering av statens verksamhet och egendom</b>	<b>35</b>
6.1	Informationssamhällsprojekten och statens IT-verksamhet	35
6.2	Kassaförvaltningen	40
6.3	Forststyrelsen - affärsverkskoncern och naturskyddare styrda av miljöministeriet	43
6.4	Det kommersiella utnyttjandet av Statens tekniska forskningscentralens (VTT) immateriella tillgångar (Intellectual Property Rights IPR)	45
6.5	Beredskapsförsörjningsfonden samt Statens televisions- och radiofond	47

<b>7</b>	<b>En effektiv och verkningsfull Europeisk union och ett nationellt utnyttjande av dess möjligheter</b>	<b>49</b>
7.1	Verkningarna av de regionala utvecklingsprogrammen	49
7.2	Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område	54
7.3	Utvecklande av fiskerinäringen	58
<b>8</b>	<b>Tillståndet för skötseln av statsfinanserna och förvaltningen</b>	<b>59</b>
8.1	Iakttagandet av statsbudgeten och de centrala bestämmelserna om den	59
8.2	Åläggande att meddela om åtgärder med anledning av anmärkningarna i revisionsberättelsen	60
8.3	Budgeteringsförfaranden	61
8.4	Räkenskapsverkens bokslutskalkyler	62
8.5	Målsättningar gällande ämbetsverkens och inrättningarnas funktionella resultat och om detta lämnade uppgifter	63
8.6	Avgiftsbelagd verksamhet	66
8.7	Tillståndet för resultatstyrningen på basis av den funktionella effektiviteten	68
8.8	Tillståndet för intern kontroll och riskhantering	70
8.9	Intern granskning	73
8.10	Tillståndet för administrering och övervakning av EU-medel i Finland	74
8.11	Tillståndet för administrering och övervakning av statsbidrag och understood	76
8.12	Tillståndet för statens upphandling	79
8.13	Missbruk och klagomål som hänför sig till skötseln av statsfinanserna	82
<b>9</b>	<b>Viktiga observationer vid revisionerna enligt förvaltningsområde</b>	<b>86</b>
9.1	Republikens presidents kansli	86
9.2	Statsrådets kansli	87
9.3	Utrikesministeriets förvaltningsområde	88
9.4	Justitieministeriets förvaltningsområde	89
9.5	Inrikesministeriets förvaltningsområde	90
9.6	Försvarsministeriets förvaltningsområde	92
9.7	Finansministeriets förvaltningsområde	93
9.8	Undervisningsministeriets förvaltningsområde	96
9.9	Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde	98

9.10	Kommunikationsministeriets förvaltningsområde	100
9.11	Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde	102
9.12	Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	105
9.13	Miljöministeriets förvaltningsområde	107

## **10 Statens revisionsverks verkningar och verksamhet år 2007 108**

10.1	Grundlagsenlig uppgift, ställning	108
10.2	Syfte, målsättningar och vision	109
10.3	Revisionsrätten, revisionsområdet och revisionens samhälleliga betydelse	111
10.4	Principer för inriktningen och den tidsmässiga planeringen av revisionen	113
10.5	Revisions- och sakkunnigåtgärdernas serviceförmåga samt deras betydelse för samhället och medborgarna	115
10.6	Revisionsverkets verksamhet inom EU	119
10.7	Revisionsverkets övriga internationella verksamhet	121
10.8	Milstolpar i förnyandet och utvecklingen av revisionsverket	123
10.9	Revisionsverkets kvalitetsstyrning	125
10.10	Revisionsverkets anställda och personliga resultat	126
10.11	Revisionsverkets ekonomi, kostnader och nyckeltal	128

### **BILAGOR:**

1	Negativa ställningstaganden till lagenligheten och ålägganden att meddela revisionsverket	131
2	Redovisningsrevisionsberättelser enligt förvaltningsområde	153
3	Förvaltningsrevisionsberättelser och uppföljningsrapporter enligt förvaltningsområde	157



# 1 Berättelsens syfte och grundvalen för observationerna

En årsrevision gjordes hos 84 räkenskapsverk, som gör upp ett i 63 § i förordningen om statsbudgeten avsett bokslut som innehåller bokslutskalkyler, samt hos 34 sådana ämbetsverk och inrättningar, som inte gör upp bokslutskalkyler, men som hade att göra upp en i förordningens 65 § avsedd verksamhetsberättelse.

Revisionsberättelserna har distribuerats till respektive ämbetsverk och ledamöterna av deras eventuella direktioner eller styrelser, till de styrande ministerierna, Statskontoret, statsrevisorernas kansli och revisionsutskottet samt till finanscontrollerfunktionen. Berättelserna har också sammanställts som en tryckt publikation, som har distribuerats till förvaltningen.

Under tiden mellan början av september 2007 och slutet av augusti 2008 slutfördes 26 förvaltningsrevisionsberättelser och 15 uppföljningsrapporter. Revisionsberättelserna har distribuerats till revisionsobjekten och de styrande ministerierna, finansministeriet, till riksdagens revisionsutskott och till finanscontrollerfunktionen.

Revisionsverkets redovisnings- och förvaltningsrevisionsberättelser finns att läsa på finska på verkets Internet-sidor (<http://www.vtv.fi>). Resuméer av förvaltningsrevisionsberättelserna finns också på svenska och engelska på revisionsverkets Internet-sidor.

I berättelsens kapitel 3–5 presenteras på basis av revisionerna observationer av teman som överskrider gränserna mellan förvaltningsområdena och som är av betydelse för statsfinanserna och statens verksamhet. Valet av rapporterade teman har styrts

av de i verkets strategi för åren 2007–2012 fastställda strategiska temaområdena samt av de särskilda områdena i planeringen av verksamhet och revision. Fastställandet av strategiska temaområden baserar sig på genom revisionsobservationerna och revisionsverkets riskanalys identifierade frågor som är väsentliga för en resultatrik och ändamålsenlig skötsel av finanserna.

I enlighet med Statens revisionsverks strategiska linjedragningar betonas i valet av revisionsteman och de vid revisionerna beaktade aspekterna särskilt följande teman:

- A produktivitet och lönsamhet samt serviceförmåga i statens och i vidare bemärkelse det offentliga verksamhet
- B en på tillförlitlig information baserad finanspolitik och som en del av denna skatte- och avgiftspolitik som en del av skötseln av statsfinanserna
- C effektivitet och konkurrenskraft hos infrastruktur samt kompetens- och innovationssystem
- D en högklassig lagstiftning, som ur det statsfinansiella beslutsfattandets synvinkel baserar sig på en riktig bild av regleringens resultat och övriga verkningar
- E behärskande av miljörisker och miljöförändringar från ekonomisk synpunkt
- F en god administrering av statens verksamhet och egendom
- G en effektiv och verkningfull Europeisk union och ett nationellt utnyttjande av dess möjligheter.

Revisionsverksamheten inriktas och på rapporteringen till riksdagen struktureras

enligt temaområden utgående från verkets ovan presenterade strategiska tyngdpunktsområden och revisionsteman som ingår i dem. I enlighet med detta följer berättelsen följande disposition:

- i kapitel 2 från temaområde A, produktivitet och lönsamhet samt serviceförmåga i statens och i vidare bemärkelse det offentliga verksamhet, behandlas observationer från revisioner av tings- och förvaltningsrätterna samt konsumentförvaltningens funktion
- i kapitel 3 från temaområde C, effektivitet och konkurrenskraft hos infrastruktur samt kompetens- och innovationssystem, behandlas en revision som gällt föregripande, dimensionering och inriktning av yrkesutbildningen
- i kapitel 4 från temaområde D, en högklassig lagstiftning, behandlas revisioner som gällt vårdgarantin, hälsofrämjandet samt gruvverksamhet
- i kapitel 5 från temaområde E, behärsande av miljörisker och miljöförändringar, behandlas revisioner som gällt bland annat Natura, gruvverksamhet och miljöstödet specialstöd
- i kapitel 6 från temaområde F, en god administrering av statens verksamhet och egendom, behandlas revisioner som gällt regionala informationssamhällsprojekt och identifieringstjänster
- i kapitel 7 från temaområde G, en effektiv och verkningsfull Europeisk union och ett nationellt utnyttjande av dess möjligheter, behandlas revisioner som gällt effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen, strukturfondsprogrammets resultat på sysselsättningens område samt utvecklande av fiskerinäringen.

Enligt strategin rapporteras i riksdagsberättelsen för år 2008 om följande teman: forsknings- och utvecklingsverksamhet, yrkesundervisningen samt effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen. Om revisionen av grunden för evaluering av forsknings- och utvecklingsverksamheten liksom från temaområde B, en på tillförlitlig information baserad finanspolitik, har riksdagen rapporterat i den 26.5.2008 till riksdagen givna särskilda berättelsen om revisionen av statsbokslutet och statens bokslutsberättelse för finansåret 2007 (B 10/2008 rd). Om yrkesundervisningen ingår en text i kapitel 3.2 och om effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen en egentlig temagranskning i kapitel 7.1.

I berättelsens kapitel 8 behandlas tillståndet för skötseln av statsfinanserna och förvaltningen på basis av observationerna vid redovisningsrevisionerna och förvaltningsrevisionerna.

I berättelsens kapitel 9 presenteras enligt förvaltningsområde de viktigaste observationerna vid och slutledningarna av de redovisnings- och förvaltningsrevisioner, på vilka resumén baserar sig.

I berättelsens kapitel 10 ingår en översikt av Statens revisionsverks strategi samt de viktigaste uppgifterna om verksamhetens resultat och utveckling under år 2007. En mera detaljerad beskrivning av revisionsverkets ekonomi och verksamhetsresultat för år 2007 ingår i revisionsverkets bokslut och verksamhetsberättelse, som finns tillgängliga på Internet ([www.vtv.fi/svenska/publikationer](http://www.vtv.fi/svenska/publikationer)).

## 2 Produktivitet och lönsamhet samt serviceförmåga och effekter i det offentliga verksamheten

### 2.1 Förvaltningsdomstolarnas och tingsrätternas verksamhet

Vid revisionsverket har på senare år gjorts förvaltningsrevisioner som hänfört sig till domstolsväsendet. År 2008 har getts revisionsberättelsen Förvaltningsdomstolarna (169/2008) och år 2006 revisionsberättelsen Resultatstyrningen och ledningen av tingsrätterna (125/2006).

Med den revision som gällde förvaltningsdomstolarna klarades de åtta i fastlands-Finland verksamma förvaltningsdomstolarnas verksamhetssätt och arbetsmetoder. Avsikten var att på detta sätt finna orsakerna till förvaltningsdomstolarnas varierande funktionella resultat och till skillnaderna i behandlingstider. Med revisionen utreddes, på vilka sätt förvaltningsdomstolarna har utvecklat sina arbetsmetoder till följd av ökningen av antalet anhängiggjorda ärenden och målens diversifiering, på vilka sätt man hade gått in för att förkorta behandlingstiderna och hur den funktionella effektiviteten och behandlingstiderna hade utvecklats hos dem. Uppmärksamhet ägnades också åt förvaltningsdomstolarnas ledning och åt det eventuella behovet av justeringar i förvaltningsprocesslagen.

Utvidgningen av förvaltningsdomstolarnas behörighet i sak samt ett ökat antal ärenden som anhängiggörs har lett till allt längre behandlingstider och anhopningar samt till sto-

ra skillnader i behandlingstider och effektivitet mellan förvaltningsdomstolar och grupper av ärenden. Stärkandet av förvaltningsdomstolarnas ställning som allmän regional förvaltningsdomstol och utvidgningen av deras behörighet i sak har gett dem större betydelse för utformningen av medborgarnas rättsskydd i bl.a. ärenden som gäller social- och hälsovården samt byggnads- och miljöfrågor. Vid dem behandlas dessutom från samhällets synpunkt betydelsefulla ärenden såsom planläggnings-, byggnads- och miljöärenden. Förvaltningsdomstolarnas uppgiftsfält är således viktigt både från medborgarnas och samhällets synpunkt.

Förvaltningsdomstolarnas realiserade omkostnader var 27 384 327 euro år 2006 och 28 831 022 euro år 2007.

Vid den revision som gällde resultatstyrningen och ledningen av tingsrätterna klarades hur resultatstyrningen och resultatledningen fungerade vid det självständiga och oavhängiga domstolsväsendet. Med revisionen klargjordes hur tingsrätternas förvaltning och förvaltningsuppgifterna har ordnats och hur lagmännen leder och övervakar verksamheten och sina underlydande.

Tingsrätternas realiserade omkostnader år 2006 var 125 913 000 euro och 129 102 000 euro år 2007.

Vid revisionen framgick att förvaltningsdomstolarnas arbetssätt och metoder avvek tämligen mycket från varandra både mellan förvaltningsdomstolarna och skilda sektioner inom samma förvaltningsdomstol. Om inverkningarna av dessa skillnader på resultatet eller på behandlingstiderna fick man emellertid inte någon entydig uppfattning vid revisionen. Trots att förvaltningsdomstolarna hade gått in för att utveckla sina arbetssätt, borde de enligt revisionsverkets uppfattning alltså uppmuntras till sådant utvecklingsarbete, till att befästa det redan utförda utvecklingsarbetet samt till att aktivt söka efter och tillägna sig bästa förfaranden. I nyckelställning är de oavhängiga förvaltningsdomstolarna, men också justitieministeriet borde stöda dem i utvecklandet av arbetssätten och åstadkomma sådana verktyg för uppföljningen, som inte står i konflikt med förvaltningsdomstolarnas oavhängighet.

Chefsdomaren borde som ledare för förvaltningsdomstolen ha verktyg att inverka på bl.a. smidigheten i ärendenas behandling och på ordnandet av arbetsuppgifterna, och detta kan inte betraktas som ett befattningstagande med domarens oavhängighet. Domarens oavhängighet berättigar inte heller en domare att vägra att verkställa åtgärder som hör till ledningen av arbetet. Revisionsverket anser, att överdomaren som chefsdomare inte genom att vädja till domarens oavhängighet kan åsidosätta sin skyldighet och behovet av att ta befattning med sektionernas och de enskilda domarnas arbetssätt och metoder, ifall dessa inte svarar mot vad effektivitet och resultat samt uppnåendet av gemensamma målsättningar förutsätter.

I resultatstyrningen av förvaltningsdomstolarna används inte sådana nyckeltal, som skulle beakta de stora skillnaderna mellan olika grupper av ärenden och beslut. Av denna anledning anser revisionsverket,

att justitieministeriet borde sörja för att utveckla mätningssystem och mätare som en grundval för utvärdering av resultat, effektivitet och kvalitet i förvaltningsdomstolarnas verksamhet och som grundval för resurstilldelningen. Nyckeltalen borde också beakta ärendenas struktur och skillnaderna i ärendenas svårighetsgrad. Detta förutsätter förutom att nyckeltal utvecklas också att informationssystemen utvecklas. Åt justitieministeriets förvaltningsområde och inom förvaltningsområdet borde tilldelas tillräckligt med resurser för alstring av sådana forskningsdata, som behövs bl.a. som grundval för beslutsfattandet angående resursfördelningen, så att de skillnader som anknyter till ett jämlikt bemötande av medborgarna och förverkligande av rättsskyddet kan minskas eller elimineras mellan skilda förvaltningsdomstolar och skilda grupper av ärenden.

Också vid revisionen av tingsrätterna konstaterades, att inte de nyckeltal som används för resultatstyrningen av tingsrätterna var tillräckliga styrningsmedel särskilt med beaktande av behovet att utveckla verksamheten, trots att i resultatstyrningen av tingsrätterna användes viktcoefficienter, med vilka avsågs att underlätta en jämförelse av den funktionella resultatet och behandlingstiderna mellan skilda tingsrätter. Revisionsverket ansåg även då, att justitieministeriet som grundval för utvärderingen av tingsrätternas resultat och effektivitet aktivt borde börja planera och utveckla för domstolsväsendet lämpade mätningssystem och mätare.

Justitieministeriet har uppmuntrat och stött det kvalitetsarbete som enligt hovrättsdistrikt har utförts vid tingsrätterna. Som resultat av det delvis synnerligen omfattande och framgångsrika kvalitetsarbetet har emellertid inte uppkommit sådana allmänna förfaranden och standarder som ett jämlikt bemötande av medborgarna vid domstolarna



skulle förutsätta. Justitieministeriet saknar möjligheter att med bindande instruktioner och föreskrifter styra eller leda de oavhängiga domstolarnas kvalitetsarbete. Enligt revisionsverket borde justitieministeriet öka ansträngningarna att få kvalitetsarbetet vid tingsrätterna att omfatta alla hovrättsdistrikt samt förenhetliga kvalitetsarbetet i hela landet så, att det uppfyller åtminstone vissa minimikrav.

På basis av revisionen kunde inte dras generella slutsatser om hur sättet för att ordna ledningen och förvaltningen vid tingsrätten inverkar på tingsrättens resultat och behandlingstider. Detta berodde till stor del på att tingsrätternas verksamhetsmiljöer och verk-

samhetsförutsättningar var synnerligen varierande. De stora skillnaderna mellan tingsrätterna i antalet mål samt i till buds stående resurser och förutsättningar att klara av domstolarnas grundläggande uppgift lyfte fram både medborgarnas ojämlikhet som kunder hos tingsrätterna och tingsrätternas anställdas ojämlikhet när de sköter sina uppgifter. Enligt revisionsverket borde justitieministeriet helt ompröva förslaget från år 2000 angående utvecklande av indelningen i underrättsdistrikt. Statsrådet har med en förordning given 12.6.2008 föreskrivit, att i Finland från början av år 2010 finns 27 tingsrätter i stället för nuvarande 54.

## 2.2 Övergripande målsättningar för utvecklings-samarbetet

Föremål för revisionen (170/2008: Övergripande målsättningar för utvecklingssamarbetet) var av de övergripande teman som ingår i statsrådets utvecklingspolitiska program från år 2004

- främjande och förbättrande av kvinnors och flickors rättigheter samt främjande av jämställdhet mellan könen och social jämställdhet,
- beaktande av miljöaspekter och
- främjande av handikappades rättigheter och jämbördiga möjligheter till medverkan.

Temana representerar tyngdpunktsområden i den finländska utvecklingspolitiken, och som medlem av det internationella samfundet har Finland förbundit sig att främja dem. Genom att främja temana inverkas t.ex. direkt på Finlands mest centrala målsättning i utvecklingssamarbetet, att minska fattigdomen. Betydelsen av hjälp som inriktas på miljöskyddet har accentuerats i och med den globala klimatförändringen. Dessa teman anknyter också nära till målsättningarna i FN:s milleniedeklaration, vilka är avsedda att uppnås senast år 2015. Det huvudsakliga syftet med revisionen var att klargöra, hur de övergripande temana har beaktats i Finlands utvecklingssamarbete och hur den till temana anknutna utvecklingspolitiska styrningen vid utrikesministeriet fungerar. Lokala revisioner gjordes i Etiopien och Tanzania.

De övergripande temana förverkligas antingen genom att låta dem genomsyra all projektverksamhet eller genom att stöda dem med specialprojekt. Främjandet av temana ingår som huvudsaklig målsättning

eller som en viktig delmålsättning i många utvecklingssamarbetsprojekt som stöds av Finland. Den totala volymen för den finansiering som inriktas på temana kan emellertid inte beräknas entydigt. Anslaget för det ordinarie utvecklingssamarbetet är 668 miljoner euro år 2008.

På basis av revisionen kan konstateras, att på det politiska planet har Finlands verksamhet för att främja och beakta de övergripande temana huvudsakligen varit adekvat och tillräcklig. I det praktiska utvecklingssamarbetet har politikmålsättningarna emellertid förverkligats endast delvis och temanas viktvärde har rentav sjunkit. Den finansiering som riktas till ändamålet svarar inte till alla delar mot den vikt som främjandet av temana har getts i det utvecklingspolitiska programmet.

Målsättningen för utrikesministeriets jämställdhetsstrategi har varit att väsentligt öka den finländska utvecklingslandspolitikens verkningar i främjandet av jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter. Vid revisionen observerades, att detta inte syns i besluten om stöd för jämställdhetsorienterade projekt, vilkas andel av alla bilaterala projekt på senare år har varit i det närmaste oförändrad. De pengar som riktats till ändamålet svarar inte mot den vikt som främjandet av jämställdhet ges i det utvecklingspolitiska programmet.

Volymen för stöd som riktas till att förbättra miljöns tillstånd har på senare år minskat, och i det stöd som har beviljats åt utvecklingsländerna för uppfyllande av internationella miljöåtaganden har förekommit stora årliga variationer. Utrikesministeriet har ingen fastställd miljöstrategi.

Enligt revisionen syns principerna i det utvecklingspolitiska programmet och rekommendationerna i handikappevalueringen dåligt i det praktiska förverkligandet av utvecklingssamarbetet. Ministeriet saknar en handikappstrategi som grundval för utvecklande av verksamheten. Främjandet av de handikappades ställning är alltså i stor utsträckning beroende av medborgarorganisationernas verksamhet. Under de senaste fem åren har volymen för handikappfinansieringen just inte ökat.

I verkställandet av de övergripande temana finns alltså stora utmaningar och behov av utvecklande.

Revisionsverket anser, att utrikesministeriet bör skärpa den till temana anknutna utvecklingspolitiska planeringen och styrningen av verksamheten. Det är också skäl att förbättra tillförlitligheten och täckningen för utvecklingssamarbetets informationssystem. Det vore skäl att följa upp effekterna av den verksamhet som främjar de övergripande temana med nyckeltal och med klart definierade kriterier för uppföljning och utvärdering. Utvärderingen på projektnivå och resultaten av den borde bättre än för närvarande kunna förenas med den resultatutvärdering och rapportering som gäller de övergripande temana som helhet.

## 2.3 Konsumentförvaltningens funktionsduglighet

Med revisionen (156/2007: Konsumentförvaltningens funktionsduglighet) gick man in för att granska konsumentförvaltningen som helhet. Med revisionen klarlades de för konsumentpolitiken och förvaltningen uppställda målsättningarna, förvaltningens verksamhet i syfte att förverkliga dessa målsättningar, och utvärderades hela konsumentförvaltningens funktionsduglighet och resultat.

Nivån för det finländska konsumentskyddet betraktas allmänt taget som god. Ändå har problemen i konsumtionen och kontakterna till konsumentmyndigheterna fortgående ökat. I tillgången på kommunal konsumentrådgivning har förekommit brister och skillnader. Behandlingen av ärenden i konsumenttvistenämnden har hopat sig illa. Konsumentskyddssystemet fungerar i praktiken inte så bra som det borde, vilket enligt aktörerna på området mestadels beror på resursknapphet.

På basis av revisionen har det konsumentpolitiska programmet (2004–2007) tämligen väl styrt konsumentmyndigheternas verksamhet, men synnerligen litet den verksamhet som bedrivs av andra myndigheter. Arbets- och näringsministeriet (vid tidpunkten för revisionen handels- och industriministeriet) leder konsumentpolitiken, men konsumentärenden hör också till många andra förvaltningsområdens och flera aktörers uppgifter. Denna splittring har minskat på konsumentfrågornas vikt i beslutsfattandet. Enligt revisionsverket borde handels- och industriministeriets styrningsgrepp skärpas. Det finns också ett behov av klarare och starkare styrning från statsrådets sida. Revisionsverket konstaterade, att det är skäl att om några år göra en sammanfattande utvärdering av

hur målsättningarna för det nya konsumentpolitiska program som inleds år 2008 har förverkligats. I det godkända nya konsumentpolitiska programmet för 2008–2011 konstateras också, att "Om det konsumentpolitiska programmets förverkligande och konsumentpolitikens tillstånd ges en berättelse år 2010", vilket efterlystes vid revisionen.

För skötseln av konsumentpolitiken och konsumentfrågorna används ca 20 miljoner euro per år, vilket är ca 4 euro per varje finländare. Produktivetsprogrammet har medfört ytterligare tryck på resurserna, vilka redan från tidigare har ansetts vara otillräckliga. Man har gått in för att effektivera resursanvändningen med olika administrativa lösningar. Beslut har fattats om förstärkning av den kommunala konsumentrådgivningen från början av år 2009, vilket ger möjlighet till att utveckla och rationalisera konsumentrådgivningens och upplysningens verksamhetssätt bl.a. genom att utnyttja elektroniska tjänster. En utmaning blir å andra sidan konsumentrådgivningens regionala täckning samt tjänsternas närhet och lättillgänglighet. Konsumentrådgivningens kvalitet och resursernas tillräcklighet måste efter reformen följas upp, så att medborgarnas jämlikhet tryggas i konsumentärendena. Likaså bör följas upp hur konsumenttvistenämndens verksamhetsförutsättningar utvecklas och vilken inverkan effektiviseringsåtgärderna haft.

Vid revisionen konstaterades, att grundandet av det nya arbets- och näringsministeriet erbjuder en möjlighet till omorganisering också av konsumentpolitiken, men att det finns en risk för att konsumentfrågorna får en ytterligare marginaliserad ställning i det nya vittomfattande ministeriet.

# 3 Effektivitet och konkurrenskraft hos infrastruktur samt kompetens- och innovationssystem

## 3.1 Sammanfattande observationer

En hållbar tillväxt i nationalekonomin samt den intellektuella och materiella välfärden bygger väsentligt på en fungerande infrastruktur och hög kompetens. Särskilt betydelsen av forskning, innovationer och kompetens accentueras som en del av den globala konkurrenskraften. Arbetslivet kräver allt större kunnande samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder börjar minska, varför det i framtiden blir allt viktigare att efterfrågan på och utbudet av arbetskraft möts på rätt sätt. Det ökande servicebehovet till följd av åldersstrukturens förändring och behållande av kostnadstrycket förutsätter att den offentliga förvaltningens strukturer och serviceproduktionens resultat förbättras. Att främja kompetensen och lindra korrelationsproblemen på arbetsmarknaden är särskilda tyngdpunktsområden i 2008 års budget. I teknologi- och innovationspolitiken betonas åtgärder som faller ett strukturellt utvecklande av forskningssystemet.

Från statsfinansernas synpunkt kan som utgångspunkt och grundläggande förutsättning för en konkurrenskraftig infrastruktur och resultat i kompetens- och innovationssystemet betraktas fungerande strukturer och en tillförlitlig faktabas. Om dessa inte är i skick, finns inte heller garantier för att de satsningar som görs på systemets verksamhet skall ha effekt. Statens revisionsverk har under

år 2007 och 2008 års förra hälft granskat utvärderingen av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten (F&U) (157/2008: F&U-utvärderingsverksamheten) samt systemen för alstrande, administrering och utnyttjande av föregripande information om yrkesgrundutbildning för unga (171/2008: Kvantitativt föregripande, dimensionering och korrelation av utbildningen, särskilt yrkesgrundutbildning för unga). Perspektivet har varit serviceförmågan på systemplanet; hurdana förutsättningar skapar de strukturer som stöder verksamheten för resultat i den egentliga verksamheten och hurdana risker är förenade med dem från resultatsynpunkt? Med revisionerna har således inte sökts ett direkt svar på frågor som gäller t.ex. utvärderingen av själva F&U-verksamheten för att inte tala om effekterna av själva F&U-verksamheten eller hur lyckad den föregripande verksamheten har varit. Revisionsverket har i sin 26.5.2008 givna särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet rapporterat om förnämnda revision sett ur perspektivet för hur redovisningsskyldigheten uppfyllts.

Till temaområdet hör också den revision som gällt underhållet av bannätet (revisionsberättelse 159/2008: Underhållet av bannätet), i vilken behandlades styrningen av underhållet och dess faktabas som förutsättning för en resultatrik verksamhet. Om re-

sultaten av denna revision har revisionsverket rapporterat närmare i sin 26.5.2008 givna särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet.

På basis av revisionerna kan något gott be-tyg inte till alla delar ges åt förutsättningarna för en resultatrik verksamhet. Effektmålen, deras betydelse och samhällsliga ramar har förvisso noterats, men i praktiken har konkretiseringen av omfattande och delvis mångtydiga målsättningar inte lyckats på ett sådant sätt, att det entydigt har kunnat säkerställas huruvida de har uppnåtts eller utvecklingen går i deras riktning. En utmaning i synnerhet på forsknings- och utbildningssektorn är ett nätverk som består av tiotals, rentav hundratals enskilda aktörer, och som i sig är en nödvändig förutsättning för verksamheten, men där inte heller sinsemellan motstridiga åsikter kan undvikas. På forsknings- och utbildningssektorerna är olika infallsvinklar i sig välkomna. Olika synvinklar, randvillkor och osäkerhetsfaktorer karakteriserar i synnerhet den utvärderande och föregripande verksamheten, som från förvaltningens och

styrningens synpunkt ofta ser sig synnerligen splittrad, komplicerad och oklar.

Instanser som utnyttjar informationsalstringen finns på de enskilda fallens nivå både bland dem som medverkar i processen och sådana som står utanför den, men att spåra sådana effektkedjor är svårt beroende på verksamhetens art. Ur resultatets, i synnerhet kostnadseffektivitetens synvinkel kan som en allmän risk i den utvärderande och föregripande verksamheten emellertid betraktas, att de i sig viktiga strukturerna och informationsalstringen förblir åtskilda från det centrala beslutsfattande som berör den egentliga verksamheten. Att upprätthålla system som alstrar utvärderande eller föregripande information kan inte vara ett självändamål utan en särskild styrande verkan. Problemet har delvis sin förklaring i att den förpliktande stadgegrunden är snäv och ger rum för tolkningar, men det är mera generellt fråga om genomskinligheten i hela informationskedjan, dvs. alstrandet, förädlandet och utnyttjandet av fakta.

## 3.2 Kvantitativt föregripande, dimensionering och inriktning av yrkesutbildningen

I statsbudgeten för år 2008 är anslaget för yrkesutbildning (29.20) 600 240 000 euro, av vilket statsandelen och bidraget för yrkesutbildningens omkostnader är ca 94 procent. Av de kalkylmässiga totala kostnaderna för yrkesgrundutbildning för unga utgör kommunsektorns andel ca 58 procent. Kommunsektorn svarar huvudsakligen för att ordna denna utbildning. De ekonomiska verkningarna av yrkesutbildningen sträcker sig långt ut i hela folkhushållet, i upprätthållandet av produktionsstrukturen och utvecklandet av den.

Den riksomfattande dimensioneringen av utbildningsutbudet förutsätter föregripande av det framtida utbildnings- och arbetskraftsbehovet. Föregripandet, dimensioneringen och inriktningen av utbildningen borde säkerställa, att utbildningsvolymerna på bästa möjliga sätt svarar mot arbetslivets krav på volym och kvalitet. Betydelsen av den föregripande verksamheten har på senare år accentuerats på ett nytt sett i hela samhället när förändringarna i verksamhetsomgivningen har blivit snabbare och på grund av från det vanliga avvikande förändringar i den demografiska utvecklingen. På rätt föregripande och dimensionering av utbildningens volym måste därför ställas allt större förväntningar i statsförvaltningen och hela den offentliga förvaltningen samt i samhället i stort. Ett problem för folkhushållets tillväxt och företagets konkurrenskraft håller på att bli svårigheter med tillgången på arbetskraft till följd av befolkningens åldrande. Samtidigt har ekonomins strukturer förändrats. Betydelsen av en rätt inriktning av utbildning accentueras sålunda som en förutsättning för ekonomisk välfärd och stabil tillväxt.

Det kvantitativa föregripandet och dimensioneringen av utbildningen har på riksplånet nära knutits till den av statsrådet vart fjärde år godkända utvecklingsplanen för utbildning och forskning, i vilken har beslutats om utbildningens centrala kvalitativa, kvantitativa och strukturella riktlinjer. I planen har uppställts nybörjarmålsättningar för utbildningen enligt utbildningsnivåer. Huvudfrågan vid revisionsverkets revision (171/2008: Kvantitativt föregripande, dimensionering och inriktning av utbildningen, särskilt yrkesgrundutbildning för unga) var, hur föregripandet, dimensioneringen och inriktningen av den på undervisningsplanerna baserade volymreglerade yrkesgrundutbildningen för unga som helhet har stött utbildningens korrelation till arbetslivet. För att besvara detta har vid revisionen utretts vilka problem och risker som är förenade med helhetens funktion. Det riksomfattande allomfattande föregripandet av denna yrkesutbildning sker tillsammans med yrkeshögskoleutbildningen och universitetsutbildningen. Dessutom utgör den tillsammans med gymnasieutbildningen, som står utanför den volymmässiga regleringen, utbildningen på andra stadiet. Av dessa orsaker anknyter revisionens resultat delvis till hela utbildningssystemet.

Processen för uppgörande av utbildningsplanen är i fråga om föregripande av utbudet och de kvantitativa nybörjarmålsättningarna en mycket omfattande, rikstäckande procedur på många plan och med många skeden. I processens slutresultat, dvs. de i utvecklingsplanen ingående kvantitativa nybörjarmålsättningssiffrorna och till dem anknutna basfakta och motiveringar har beskrivningen av dessa många skeden blivit mycket knapp-

händig i förhållande till beredningen som helhet. Utvecklingsplanens nybörjarmålsättnings-siffror kan betraktas som ogenomskinliga. Hur den föregripande verksamheten kunde utvecklas har behandlats mycket litet i planen.

I processen med utvecklingsplanen kan som en allmän brist betraktas, att den inte alls innehåller uppföljning av de kvantitativa nybörjarmålsättningar för utbildningen som framläggs i planen. Uppföljningen borde ge information om det, hur man har lyckats med att föregripa utbildningen. Inte heller styrningen av föregripandet på det regionala planet har varit tillräcklig. Planen ger inte upplysningar om, hur den riksomfattande och regionala koordineringen av verksamheten borde ske på ett ändamålsenligt sätt.

Den stadgegrund som gäller föregripande, dimensionering och inriktning av utbildningen är mycket snäv och ger rum för tolkningar. Förvaltningen av föregripandet av utbildningen är också mycket knappt reglerad. Uppgörandet av utvecklingsplanen koncentreras endast till en viss bestämd period och även en tillräcklig kontinuitet saknas i verksamheten.

I utvecklingsplanen borde ha förts fram, hur den anknyter till och koordineras med andra planer och program på statsråds- och ministerienivå, i vilka har behandlats utbildningen eller med den nära förknippade frågor. Som en risk kan betraktas, att de olika planerna och programmet rentav styr verksamheterna i riktningar som står i konflikt med varandra.

Revisionsverket har ansett, att för stärkande av administrationen och förvaltningen av föregripandet av utbildningen vore det skäl att på statsrådsnivå utarbeta en strategi för föregripande av utbildningen, i vilken skulle definieras verksamhetens målsättningar, tidtabeller och förvaltning.

Föregripandet av utbildningen anknyter

väsentligt till tillgången på arbetskraft och problemen med arbetskraftens korrelation. Detta problem har utretts, men en brist i dessa utredningar kan anses vara att i de inte hittills har knutits till ett kvantitativt föregripande, dimensionering och inriktning av utbildningen.

Uppgifterna om utbildningsvolymerna i utbildningsplanen har från ekonomins och finansieringens synpunkt förblivit synnerligen åtskilda från regeringens rambeslut och det däri ingående basserviceprogrammet. Ifall utvecklingsplanen inte vad gäller målsättningarna har koordinerats med verksamhets- och ekonomiplanerna, förblir planens styrningsverkan svag i fråga om det målsatta antalet studerande. Enligt revisionsverkets uppfattning borde utvecklingsplanen i fråga om det kvantitativa utbudet av utbildning knytas till åtminstone följande program och beslut: regeringsprogrammet, regeringens politikprogram, de fyraåriga landskapsprogrammen och planerna för landskapsprogrammets verkställande, målprogrammet för den regionala utvecklingen, basserviceprogrammet och budgeten mellan staten och kommunerna, de statsfinansiella rambesluten, statsbudgeten, den fyraåriga verksamhets- och utvecklingsplanen på undervisningsministeriets förvaltningsområde och besluten angående tillstånd att ordna utbildning.

Utbildningsplanen har i denna helhet förorat sin betydelse som verktyg för den kvantitativa styrningen. Ifall man önskar att utbildningsplanen skall ha en viktig uppgift i det kvantitativa utbudet av utbildning, borde dess ställning stärkas avsevärt. Annars föreligger risken, att det omfattande, täckande och långvariga riksomfattade arbete med föregripande och dimensionering, som är förordat med beredningen av planen, förblir outnyttjat, och utbildningens och arbetslivets behov kan inte på önskat sätt fås att svara mot varandra.



## 4 En högklassig lagstiftning som en del av det statsfinansiella beslutsfattandet

År 2001 publicerade Europeiska kommissionen en vitbok om europeisk förvaltningssed. I vitboken drogs upp principerna för en god förvaltningssed: öppenhet, medverkan, ansvar, klarhet, effektivitet och konsekvens. I Finland inkluderas i god förvaltningssed förutom dessa principer också ett flertal värden, såsom lagenlighet, jämställdhet, opartiskhet, serviceprincipen och resultat. Dessa principer går man som regel in för att skriva in i lagstiftningens texter i form av syften. Enbart att syften som iakttar principerna för god förvaltningssed inkluderas i lagtexterna gör emellertid inte lagstiftningen högklassig, utan detta avgörs av hur väl lagstiftningen fungerar och styr uppnåendet av de målsättningar som har uppställts för den.

Statsminister Matti Vanhanens II regering har beslutat att genomföra ett program för bättre reglering, vars syfte är att förbättra författningsmiljön och lagarnas klarhet och sålunda främja medborgarnas välfärd och företagens konkurrenskraft. Lagstiftningsplanen förverkligar för sin del åtgärdsprogrammet för en bättre reglering. För planens förverkligande svarar ministerarbetsgruppen för bättre reglering, delegationen för bättre reglering och ministerierna. Regeringen har förbundit sig att iaktta principerna för en god författningsberedning. Principer för en god författningsberedning är

- regleringen bör kunna förutses och behärskas, och vara klar, konsekvent och begriplig
- regleringen bör vara flexibel till sitt innehåll och dess tillämpningsområde klart
- regleringen bör leda till avsedda verkningar

- de olika delområdena av regleringen bör påverka varandra på ett konsekvent sätt
- de verksamhetsskyldigheter som åläggs medborgare, företag, samfund och myndigheter bör stå i rätt förhållande till skyldigheternas samhällliga nytta och de påfrestningar de innebär för olika instanser
- intressegruppernas möjligheter till medverkan på påverkan bör tryggas och vid beredningen bör övervägas olika alternativ
- alternativa styrningsmedel till reglering genom lag bör utnyttjas aktivt.

I åtgärdsprogrammet för bättre reglering har identifierats de allmänna lagstiftningsprinciper som främjar välfärd och konkurrenskraft. De är principer, vilkas genomförande stöder folkhushållets tillväxtförutsättningar, företagets konkurrenskraft och individernas ekonomiska välfärd. Att dessa principer förverkligas är viktigt också från statsfinansernas synpunkt, för statsfinansernas hållbarhet och finansieringen av de offentliga tjänsterna beror väsentligen på folkhushållets tillväxt och stabilitet. De allmänna lagstiftningsprinciperna som främjar välfärd och konkurrenskraft definierar tillsammans med principerna för en god författningsberedning det, vad som i fråga om resultat och ekonomisk ändamålsenlighet kan förväntas av regleringen och vad som är en reglering i enlighet med god förvaltningssed,

Enskilda allmänna lagstiftningsprinciper om ingår i åtgärdsprogrammet för bättre reglering och som främjar välfärd och konkurrenskraft är:

- Lagstiftningen stöder uppkomsten av kompetens och främjar förhållandena och välbefinnandet i arbetet, innovationer och tillträde till marknaden.
- Lagstiftningen gör för sin del Finland intressant som lokaliseringsland för företagsverksamhet.
- Lagstiftningen skall främja produktivitet. I synnerhet för utvecklande av produktivitet i den offentliga sektorns verksamhet uppställer lagstiftningen ofta synnerligen strikta randvillkor.

## 4.1 Lagstiftningen om vårdgaranti

Med lagstiftningen om vårdgaranti har strävat till ett jämlikare och rättvisare bemötande av medborgarna i erbjudandet av vård och till kostnadsinbesparingar. Den lagstiftning som tryggar tillgången till icke akut vård, den s.k. vårdgarantin, och rekommendationen om enhetliga grunder för icke akut vård, trädde i kraft samtidigt i mars 2005. Vårdgarantin medförde inte någon ny serviceform i hälsovården, utan den ger människorna rätt att få en vård som uppfyller medicinska kriterier inom en viss tid och att få behandlingar som baserar sig på strikt påvisning. I Finland motiverades behovet av att föreskriva om en vårdgaranti närmast med grundlagens stadganden om de grundläggande rättigheterna, men stiftandet av lagen om vårdgaranti syftar också till att främja ekonomisk- och sysselsättningspolitiska målsättningar.

Statens revisionsverks revision (167/2008: Vårdgarantin) visade, att de för vårdgarantin uppställda målsättningarna delvis har utvecklats i positiv riktning, men att utvecklingen också är förenad med problem.

Före lagstiftningen om vårdgaranti trädde i kraft satsade staten och kommunerna 50 miljoner euro åren 2002–2003 på att förkorta köerna till specialsjukvården. Målet var, att man genom att utöka de ekonomiska resurserna och effektivera verksamheten på drygt ett år skulle avveckla de köer som var över sex månader långa. Köerna förkortades också, men försvann inte. I april 2008, fem år efter vårdgarantins ikraftträdande, väntade 4 560 personer alltjämt över sex månader på specialsjukvård.

Tilläggsatsningen ledde sålunda inte till en framgångsrik verksamhet. Detta kan an-

ses bero på, att beslutsfattarnas förväntningar på avvecklandet av köerna från början var orealistiska i förhållande till de resurser som fanns hos sjukvårdsdistrikten. Dessutom inriktades de pengar som var avsedda för att avveckla köerna delvis till annan verksamhet än till att avveckla de längsta köerna, emedan social- och hälsovårdsministeriets kriterier för understödets inriktning var oklara. Denna oklarhet gav sjukvårdsdistrikten rum för tolkningar av hur understödet skulle inriktas på specialområden.

Tanken att man genom att försnabba tillgången till vård kunde uppnå kostnadsinbesparingar, har inte realiserats. Under den tid vårdgarantin varit i kraft har ersättningarna för besök hos privatläkare och för sjukdagpenningar fortsatt att öka. Också de privata läkarstationernas ersättningar för undersökningar och behandlingar har ökat. Att kostnadsinbesparingar inte uppnåtts beror delvis på, att man för att hållas inom de minimitider som vårdgarantin uppställer, har varit tvungen att allt mera köpa tjänster från den privata sektorn. På specialområden, där det inte finns tillräckligt med specialistläkare i förhållande till efterfrågan (t.ex. ortopedi och plastikkirurgi), har man varit tvungen att betala stora summor för tjänsterna. Dessutom beror de ökade ersättningarna för undersökningar delvis på olika rekommendationer gällande vården.

Syftet med lagstiftningen om vårdgaranti var att försnabba människors tillgång till vård, men i praktiken försnabbade vårdgarantin inte alls tillgången till vård i början av vårdkedjan. I försnabbandet av tillgången till vård hade man för konsekvensens skull bort satsa inte bara på den omedelbara kontak-

ten utan också på att patienten får komma till hälsocentralläkarens mottagning, men så gjordes emellertid inte. Enligt en kartläggning av vårdgarantin i bashälsovården i april 2008 måste i medeltal 37 procent av befolkningen vänta i över 14 dagar på att få komma till hälsocentralläkare i icke akuta fall, och endast fyra procent av befolkningen kunde i icke akuta fall få komma till hälsocentralläkarens mottagning inom tre dagar.

Inkonsekvensen i lagstiftningen om vårdgaranti yttrar sig också som att i lagstiftningen inte har definierats några maximitider för eftervården av sjukdomar. Det problem som uppstår av detta visar sig särskilt när det gäller rehabilitering och övergång från sjukhusvård till fortsatt vård. Problemen med att ordna den fortsatta vården inverkar också på hur de målsatta tiderna för vårdgarantin går att hålla.

Lagstiftningen om vårdgaranti uppfyller inte heller principen om klarhet i lagstiftningen. I lagstiftningen om vårdgarantin definieras maximitiderna för när vården skall påbörjas, dvs. handläggningen av remissen och tillgången till åtgärd, men det definieras ingen målsatt tid för när beslutet om vården skall fattas. Vid social- och hälsovårdsministeriet har man under det senaste året umgåtts med planer på att vidareutveckla vårdgarantin med en s.k. poliklinikgaranti, där en målsatt tid skulle uppställas för patientens första besök hos en läkare i specialistsjukvården. Från effektivitetens synpunkt borde man med lagstiftning definiera antingen en maximitid för när beslutet om vården skall fattas, eller särskilt om när patienten skall få komma till olika slags undersökningar och till hälsocentralläkarens mottagning.

I den offentliga debatten om hur vårdgarantin förverkligats har de enhetliga grunderna för icke akut vård fått liten uppmärk-

samhet. I motiveringarna till regeringens proposition till lagar om vårdgaranti underströks att grunderna är ett verktyg, med vilket människor bemöts jämlikt oberoende av var de bor eller hur gamla de är. Observationerna vid revisionen visade emellertid, att grunderna inte fungerar enligt förväntningarna. Det finns alltför många grunder, deras användning baserar sig på frivillighet, en del av kriterierna är förenade med subjektiva element, i sjukvårdsdistriktens samkommuner och vid hälsocentralerna följer man inte med eller övervakar hur grunderna används, och implementeringen av grunderna och utbildningen har skötts illa. På den offentliga och den privata sektorn tolkas dessutom samma enhetliga grunder för icke akut vård på olika sätt när vårdbehovet bedöms och beslutet om vården fattas.

Lagstiftningen om vårdgaranti är ett bra exempel på, hur vissa ändringar som har gjorts i hälsovårdssystemet inverkar både på systemets övriga delar och på socialvården. Den effektiverade operationsverksamheten i specialistsjukvården syntes i kommunerna som ett ökat behov av fortsatt vård i hemtjänster, i hemsjukvård, på hälsocentralernas bäddavdelningar och i rehabiliteringsverksamheten. Varken när vårdgarantin bereddes, eller under den tid när den har varit gällande, har ägnats tillräcklig uppmärksamhet åt att utveckla och förverkliga den fortsatta vården i bashälsovården. Den helhet som social- och hälsovårdsväsendet utgör har sålunda inte beaktats på ett ändamålsenligt sätt.

Det faktum att målsättningarna för vårdgarantin inte har uppnåtts, beror delvis på den inkonsekventa och oklart skrivna lagstiftningen, som lämnar stort rum för tolkningar åt dem som tillämpar lagen. Detta har lett till, att när lagen tillämpas förverkligas lagens bokstav, men inte lagens anda.

## 4.2 Lagstiftningen som styr hälsofrämjande verksamhet

Vid en revision som gällde anslaget för hälsofrämjande verksamhet (160/2008) uppmärksammades också lagstiftningens ekonomiska verkningar och det, hur lagstiftningen styr uppnåendet av de målsättningar som har uppställts för den. Föremål för uppmärksamhet var särskilt öppenheten, klarheten, effektiviteten och konsekvensen i de förfaranden som tillämpats i styrningen av hälsofrämjandet. Med revisionen klarlades förfarandena vid beviljande, uppföljning och utvärdering av anslaget, hur anslaget har fördelat sig på olika verksamheter och projekt samt projektens utnyttjande och förhållandet mellan verksamhetens resultat och de målsättningar som har angetts i lagstiftningen. Anslaget har funnits i statsbudgeten allt sedan 1970-talet. Under 2000-talets första år har anslaget på årsnivå varit ca 7,5 miljoner euro.

Anslaget för hälsofrämjande verksamhet har baserat sig på två lagar från 1970- och 1980-talen, nämligen tobakslagen (693/1976) och lagen om nykterhetsarbete (828/1982). I tobakslagen bestäms anslagets storlek kalkylmässigt. Det är bundet till en viss procentandel (minst 0,45 %) av intäkterna av tobaksaccisen. Motsvarigt är enligt lagen om nykterhetsarbete anslaget minst sju cent per invånare. Enligt lagarna används anslagen för skadeförebyggande arbete, hälsofostern samt forskning och uppföljning till stöd för dessa. Numera har i statsbudgeten också uppställts resultatmål för anslagets användning, och för dessa ytterligare ett stort antal mera specificerade mål. I synnerhet i förhållande till anslagets storlek är målsättningarna avsevärt vittomfattande, och har täm-

ligen länge varit likartade. På området för hälsofrämjande har uppenbarats nya aktörer, och de finansieringskanaler som främjar samma målsättningar, t.ex. olika system för projektfinansiering, har ökat i form och antal.

En god förvaltningssed förutsätter att uppmärksamhet ägnas åt effekterna samt klara kvantitativa målsättningar och en konsekvent samverkan mellan alla dem som deltar i verksamheten. Den gjorda revisionen visade emellertid, att lagstiftningen från 1970- och 1980-talen inte längre på ett tillfredsställande sätt svarar mot dessa krav. Den har stiftats under en tid, när de för lagstiftningen uppställda målsättningarna och verksamhetsomgivningen var annorlunda. Lagstiftningen tjänade då resursstyrningens behov, inte så mycket uppnående av målsättningar och åstadkommande av resultat.

Vid revisionen observerades bl.a., att det i nuläget är svårt att presentera en exakt helhetsbild av de resultat som har uppnåtts med anslaget. Resultaten har utvärderats inom förvaltningen och i aktörernas krets, men i allmänhet har utvärderingarna gällt endast enskilda projekt och deras genomförande. I fråga om dem är bilden av resultatet varierande. En strävan till systematiskt spridande och utnyttjande av utvärderingarnas resultat samt utvärdering av programhelheter och teman har saknats. Dessutom har både på organisationssektorn och i statsförvaltningen bland anslagets användningsändamål etablerat sig sådana verksamheter av varaktig karaktär, vilka naturligt borde finansieras på annat sätt än med projektfinansiering.

Enligt den nuvarande lagstiftningen är häl-

sofrämjandet och ordnandet av rusmedelsvård en väsentlig del också av kommunernas servicesystem. Enligt revisionen är det av nöden att klarlägga det inbördes förhållandet mellan servicesystemets i projektform finansierade förebyggande och annan verksamhet samt de medverkande aktörerna. Anslaget för hälsofrämjande verksamhet och dess lagstiftningsgrund borde omvärderas som en del av servicesystemet som helhet.

I inriktningen och beredningen av anslagets användning accentueras också den i grundlagens 124 § avsedda öppenheten och opartiskheten. Med stöd av ändringar som har gjorts i tobakslagen och lagen om nykterhetsarbete år 2000, har social- och hälsovårdsministeriet kunnat överlåta myndighetsuppgifter som hör till statsunderstödet beviljande åt Centralen för hälso-

främjande (Tekry). Även om arrangemanget till en del kan motiveras med ändamålsenlighetssynpunkter, uppfyller det inte nödvändigtvis de krav på öppenhet och opartiskhet som hör till god förvaltningssed: Tekry bereder förslagen till egna och dess medlemsorganisationers projekt som skall finansieras med anslaget för hälsofrämjande verksamhet. Eftersom besluten om anslagens riktande bygger på Tekrys förslag, innebär detta, att Tekry indirekt också medverkar i beslutsfattandet om anslagen och samtidigt de facto hör till dem som använder anslaget. För att öppenheten och opartiskheten skall förverkligas i praktiken, bör beviljandet av understöden klart åtskiljas från den verksamhet som är föremål för understöd och från understödstagarna.

## 4.3 Gruvlagen

I den revision som gällde letnings- och gruvverksamheten (154/2007: Staten som främjare av letnings- och gruvverksamhet) fästes uppmärksamhet vid gruvlagen, vars förnyande har varit på tapeten i årtal. Gruvverksamheten regleras av gruvlagen (503/1965) från år 1965 och gruvförordningen (663/1965). Letnings- och gruvverksamheten hör till arbets- och näringsministeriets verksamhetsområde (vid tiden för revisionen handels- och industriministeriet).

Vid revisionen framgick klart hur gruvlagen och de målsättningar som funnits bakom den har föråldrats. Gruvverksamhetens betydelse som näringsgren liksom dess sysselsättande, regionalpolitiska och miljömässiga verkningar är numera mycket annorlunda än när gruvlagen stiftades. Den globala ekonomin hade då inte utvecklats och att trygga den inhemska mineralförsörjningen var det primära. Bl.a. var de viktiga aktörerna på branschen, statsbolagen, föremål för politisk styrning.

Verksamhetens betydelse för sysselsättningen har sedermera minskat. De till malmletningen anknutna statliga eller nationella intressena är inte heller i övrigt de samma som på 1960-talet: I och med EES-avtalet i början av år 1994 ströks i gruvlagen utlänningsbegränsningarna, varefter letnings- och gruvverksamheten till stor del har övertagits av internationella företag. I allmänhet har staterna avstått från letningsverksamheten och överlätit den åt kommersiellt fungerande bolag. T.ex. i Sverige skedde detta år 1991.

Finlands största malmletare är Geologiska forskningscentralen, som årligen använder över tio miljoner euro för letningen. Den

rapporterar till ministeriet om ekonomiskt betydelsefulla fyndigheter, om vilkas försäljning ministeriet har ordnat en anbudstävlan. De kommersiella bolagens intresse för detta har emellertid varit litet, likaså de intäkter som staten fått av detta, delvis av den anledningen att också bolagen själva ägnar sig åt samma slags verksamhet. Sett från statsfinansernas synpunkt innebär i nuläget den statliga malmletningen att riskerna vid letningen överförs på staten, och å andra sidan också att Geologiska forskningscentralen konkurrerar med företagen i letningsverksamheten.

När den statsfinansiella betydelsen av gruvverksamheten och dess främjande bedöms, blir de indirekta ekonomiska verkningarna av gruvverksamheten avsevärt viktigare än de intäkter som staten får av att sälja fyndigheter. Gruvverksamheten har positiva national- och statsekonomiska effekter tack vare förbättrad sysselsättning och ökade skatteintäkter för staten. Den national- och statsekonomiska betydelsen stärks av gruvverksamhetens multipla effekter, som uppkommer av att gruvverksamheten och de som arbetar inom den också stärker annan ekonomisk aktivitet. Regionalt kan gruvverksamheten och dess multipla effekter vara av stor helhetsekonomisk betydelse. Gruvverksamheten har diversifierats väsentligt sedan gruvlagen stiftades. Många gruvor är numera små och fungerar endast under en del av året. Då blir de direkta sysselsättningseffekterna och i synnerhet de multipla effekterna mindre än vad man antog när gruvlagen bereddes. Gruvlagen beaktar således inte hur gruvverksamhetens karaktär har förändrats. Vid revisionen har förblivit oklart, vilka de

statliga eller nationella intressen är, som inte skulle bli tillgodosedda i Finland med hjälp av företagets malmletning. Det kan därför konstateras, att gruvlagen från år 1965 just inte längre är av någon betydelse för styrningen av de på sin tid uppställda målsättningarna för lagen.

Gruvlagen beaktar just inte de principer om konsekvens och ansvar som förutsätts av god förvaltningssed. Gruvlagen ger den som idkar verksamheten ett synnerligen starkt skydd, för letnings- och gruvverksamheten baserar sig på en av handels- och industriministeriet beviljad inmutningsrätt dvs. monopol på att leta och idka verksamhet på annans mark utan att för detta behövs jordägarens samtycke. Beviljande av rätter enligt gruvlagen är så gott som enbart rättsprövning, till skillnad från beviljande som övervägs exempelvis enligt marktäktslagen (555/1981) och kärnenergilagen (990/1987). Dessutom är t.ex. marktäktslagens syften mångahanda: ett syfte är att trygga att material tas på ett sätt som stöder en hållbar utveckling av miljön, och med lagen syftas bl.a. till skydda landskapsbilden, speciella naturförekomster och strandzoner, samt att trygga det allmänna intresset med garantier och olika föreskrifter som tas med i tillståndet. Med tanke på tillgodoseendet av markägarnas, kommunernas samt olika allmänna intressen är det en betydande skillnad i det, vilken lagstiftning som berör naturresursen. Gruvlagen känner dessutom inte till ansvar, som skulle sträcka sig decennier framåt från verksamhetens upphörande eller gälla förhållanden, där gruvbolaget inte längre existerar eller förmår bära sina ansvar. Principen "användaren betalar" förverkligas inte enligt gruvlagen i alla situationer.

Handels- och industriministeriet har årligen fått något över en miljon euro i avgifts- och försäljningsintäkter som anknyter

till gruvverksamheten. Intäkterna av beslutet baserar sig på den med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) givna handels- och industriministeriets förordning om handels- och industriministeriets avgiftsbelagda prestationer (499/2005, nedan avgiftsförordningen). Realvärdet av den avgift som uppbärs för förbehåll och inmutning samt utmålsedel har senast justerats i början av 1990-talet. Storleken av avgifterna enligt avgiftsförordningen bestäms på basis av kostnadsmotsvarigheten, varför man torde ha undvikit avgiftsförhöjningar på grund av ett ökat antal ansökningar.

Vid revisionen fästes uppmärksamhet vid, att innehavarna av inmutnings- och gruvrätt inte har ålagts att betala avgifter för tillsyn och inspektioner som förrättas av handels- och industriministeriet med stöd av gruvlagens 59 § 1 moment. Att uppbära avgifter av dem som övervakas och inspekteras skulle betyda att kostnaderna bestrids av dem som orsakar dem.

Inmutaren har haft att årligen betala åt staten en på gruvlagen baserad arealbase-rad inmutningsavgift, vars storlek har fastställts i gruvförordningen. Den är 6,75 euro per hektar och år. I gruvlagen har inte föreskrivits om grunderna för inmutningsavgiftens storlek, så som grundlagens 81 § förutsätter. Syftet med inmutningsavgiften har varit att förhindra onödiga inmutningar och styra inmutarna till att effektivt undersöka områdena och snabbt avstå från dem. Eftersom inmutningsavgiftens storlek senast har justerats för 12 år sedan, har inmutningsavgiften förlorat en femtedel av sitt realvärde och samtidigt har dess eftersträvade styrningseffekt minskat.

Inmutaren har dessutom enligt gruvlagen haft att betala en inmutningsersättning åt jordägaren och innehavaren av gruvrätten en utmålsavgift. Storleken av bägge av-



gifterna skall ha bestämts med gruvförordningen. I gruvlagen har inte föreskrivits exakt och noga avgränsat om dessa avgifter. Enligt förarbetena till gruvlagen är ändamålet med både inmutningsersättningen och utmålsavgiften att ersätta den förlorade intäkten av området åt jordägaren. Inmutningsersättningen är tio euro och utmålsavgiften 20 euro per hektar och år. Bådas nominella värde har höjts senast för 18 år sedan, i början av år 1989. De har således förlorat nära hälften (46 %) av sitt realvärde och samtidigt sin betydelse som ersättning för förlorad intäkt av området åt jordägaren.

Gruvlagen reglerar förhållandet mellan gruvmyndigheten och verksamhetsidkaren, vilket också syns i ministeriets verksamhet. Till denna del konstaterades vid revisionen, att den öppenhet, medverkan och opartisk-

het som förutsätts av god förvaltningssed inte har förverkligats på ett adekvat sätt. Ministeriet har marknadsfört Finland som ett gruvland och på olika sätt främjat gruv- och letningsverksamheten. Samtidigt har det emellertid fungerat som tillstånds- och övervakningsmyndighet enligt gruvlagen. Olägenheterna av gruvverksamheten och de berörda parterna utanför branschen har inte fått tillräcklig vikt i ministeriets verksamhet. Samordnandet av olika samhälleliga intressen borde ske på ministerienivå. I grundlagens 20 § har föreskrivits, att det allmänna skall verka för att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Dessutom yppades vid revisionen brister i ministeriets tillsynsverksamhet, särskilt i övervakningen av inmutningsbeskrivningarna och gruvrätterna.

## 5 Behärskande av miljörisker och miljömålsättningarnas effekter från statsfinansiell synpunkt

Miljöfrågornas ökade betydelse har kommit till synes i motiveringarna till statens penninganvändning. Miljöriskerna och behärskandet av miljöförändringar har vid revisionsverket valts till ett temaområde för revisionerna.

Vid revisionsverket har under senare år vid ett flertal revisioner behandlats naturresursernas användning och en hållbar utveckling. Så har skett t.ex. vid revisionerna av främjandet av gruvverksamheten, utvecklandet av fiskerinäringen, Forststyrelsens naturskyddsverksamhet, beredningen av Natura 2000 nätverket, jordbrukets miljöpåverkan och miljöstödet specialstöd, stödet till ekologisk produktion, avfallsbeskattningen och effekterna av miljöstöden. Olika ministerier har ansvarat för de verksamheter som varit föremål för revision. Vid revisionerna har man oberoende av förvaltningsområde kunnat observera en del gemensamma drag.

När myndigheterna har styrt användningen av naturresurserna har de alltför ensidigt betonat sitt eget ansvarsområdes traditionella aktörer och dessas synpunkter. T.ex. handels- och industriministeriet hade koncentrerat sig på att främja gruvverksamheten medan miljörisker och intressejämförelser fått mindre uppmärksamhet. Motsvarigt har jord- och skogsbruksministeriets fiskerinäringens slagit vakt om yrkesfiskarnas behov utan att tillräckligt uppmärksamma fritidsfisket och turistnäringarna. Ett snävt främjande av naturresursernas användning kan leda till, att med statliga stöd eller an-

nan styrning inte uppnås så stor samhällelig helhetsnytta som möjligt. Vid revisionen av användningen av fisktillgångarna gjordes en exempelkalkyl, som visade, att risken är reell. Enligt kalkylen vore den totala nytta som fås av fisktillgångarna större, om turistnäringen hade möjlighet att utnyttja laxbeståndet mera än för närvarande. Skydd för naturresursen och en ökad produktion av vildlaxungel vore det förmånligaste sättet att producera lax också för yrkesfiskarna.

Motsvarande har konstaterats gälla också för den hållbara utvecklingen. Miljöministeriet har det övergripande ansvaret för främjandet av en hållbar utveckling. Ändå inverkar åtgärder på andra förvaltningsområden mycket på saken. Av denna anledning har det betraktats som en viktig princip, att den hållbara utvecklingens aspekt skall genomsyra hela förvaltningen. Detta förefaller inte alltid att ha realiserats åtminstone i enlighet med miljöministeriets målsättningar. T.ex. i sin respons på revisionen av gruvverksamheten uttalade miljöministeriet, att idén om hållbar användning inte har förverkligats i gruvverksamheten. Revisionen visade, att den ekologiska eller ekonomiska hållbarheten inte har beaktats eftertryckligt i främjandet av gruvverksamheten. Detta konstaterades delvis bero på den föråldrade gruvlagen, som inte har uppställt motsvarande begränsningar för gruvverksamheten som t.ex. marktäktslagen har uppställt för utnyttjandet av marksubstanser.

Med tanke på den totala nyttan kan det

vara problematiskt, att samtidigt som målsättningarna för en hållbar utveckling är spridda på olika förvaltningsområden, har de en tendens att ställas i skuggan av de målsättningar som är huvudansvar för förvaltningsområdena. Målsättningarna enligt olika myndigheters basuppgifter och målsättningarna för en hållbar utveckling kan vara vanskliga att samordna och kan kräva värdeval. Motiverade val kan emellertid inte göras, om den hållbara utvecklingens aspekt inte har beaktats tillräckligt i olika verksamheter.

Föremål för revision har också varit åtgärder, där det uttryckliga ändamålet med penninganvändningen har varit att främja miljöns tillstånd. Åtgärdernas inverkan på miljön har ändå inte alltid varit god. Om revisionen gällande avfallsbeskattningen rapporterades i den berättelse som gavs till riksdagen för år 2006. Där konstaterades, att i beredningen av skatteförslaget inte i tillräcklig detalj hade utretts den förväntade verkningsskedjan från åtgärd till uppnådda målsättningar. I verkningsskedjan noterades kritiska punkter och också skattens miljöeffekt ifrågasattes till vissa delar vid revisionen.

Också inverkan av jordbrukets miljöstöd har varit dålig. Vid en granskning av utsläppen av näringsämnen från jordbruket observerades, att med det nuvarande systemet med miljöstöd inte kommer att uppnås de i statsrådets principbeslut uppställda målsättningarna för en reducering av utsläppen. Med stödet har man hittills inte ens lyckats minska på jordbrukets utsläpp av kväve och fosfor i vattendragen. Enligt revisionen har miljöstödet trots dess miljömålsättningar närmast varit ett inkomststöd till odlarna, och till stödformen förbinder sig över 90 procent av odlarna. Bättre effekter av jordbrukets miljöstöd skulle kräva att stödet inriktas på de områden som är mest problematiska med tanke på utsläppen av näringsämnen.

Inte heller i fråga om miljöstödet specialstöd till jordbruket hade man när systemet bereddes tillräckligt beaktat förutsättningarna för effekter. Med specialstöden, som är mera detaljerade än basstödet i jordbrukets miljöstöd, har man särskilt eftersträvat större effekter av åtgärderna. Utgångspunkten hade emellertid inte förts tillräckligt långt, och specialstöden hade inte inriktats dit där de hade medfört den största nyttan för miljön. Stödets regionala fördelning har styrts av odlarnas aktivitet och inte av de uppskattade verkningarna. Enligt uppföljningen av revisionen har man under programperioden 2007–2013 gått in för att i fråga om skyddet av vattendragen inrikta stöden bättre på Finska vikens och Skärgårdshavets avrinningsområden.

En särskild revision gjordes av stödet till ekologisk produktion, som hör till specialstöden. Den påvisade att problem visavi effekterna å ena sidan är oklara målsättningar och å andra sidan luckor i verkningsskedjan. Grundtanken för stödet visade sig vara oklar. Till miljö och hälsa anknutna motiveeringar har framförts, men inte eftertryckligt, eftersom det har varit känt att sådana effekter inte kan påvisas entydigt. Vid revisionen framkom, att ett stöd i produktionsskedet inte garanterar att ekoprodukter finns tillgängliga för konsumenterna, eftersom problem förekommer i produkternas insamlings-, förädlings- och distributionskedja. Av ekoprodukterna har en betydande del till sist blivit råämnen för sedvanliga produkter, varvid stödet har gått till spillo. Vid revisionen påpekades också, att angående stödet till ekologisk produktion inte hade gjorts någon som helst bedömning av förhållandet mellan kostnader och effekter jämfört med alternativa miljöstöd.

Revisionen av energistöden visade för sin del, att med stöden inte kostnadseffek-

tivt hade främjats de miljömålsättningar som hade framförts som motiveringar till penninganvändningen. I motiveringarna hade man betonat miljömålsättningarna, men i praktiken förefaller användningen av stöden att ha styrts av målsättningar som gäller självförsörjningsgraden på energiområdet. Också vid revisionen av främjandet av gruvverksamheten ansågs, att de motiveringar som hänförde sig till miljön hade framförts delvis endast som skenbara motiveringar för att ge verksamheten större acceptans.

Miljöärendena styrs ofta av minst två instanser. Avfallsskatten är ett exempel på ett sådant dubbelstyrt system. Som ministerium som ansvarar för skatterna bereder finansministeriet också regeringens förslag till avfallsskatt. Att beakta skattens miljömässiga verkningar ankommer däremot i första hand på miljöministeriet. Under revisionen framkom, att man vid finansministeriet inte var övertygad om skattens miljöeffekter, varför ministeriet betonade skattens fiskala natur. Vid revisionen såg man i detta fall inte anledning till att kritisera finansministeriet för att beakta målsättningarna ensidigt, emedan enligt revisionen avfallsskattens effekter på miljön inte var klara. Då ansvaret var delat, hade man emellertid inte gått in för att utreda avfallsskattens verkningar närmare vid finansministeriet, men inte heller vid miljöministeriet. Efter revisionen har miljöministeriet gjort en utredning av effekterna.

Styrningen av avfallsskatten från två håll har varit tämligen ospecificerad och har långt baserat sig enbart på ministeriernas generella behörighet. Läget har varit ett annat i styrningen av Forststyrelsen och dess naturskyddsverksamhet. Jord- och skogsbruksministeriet har styrt Forststyrelsen som affärsverkskoncern, medan miljöministeriet

har styrt de miljöskyddsuppgifter som handhas av Forststyrelsen. Styrningen har baserat sig på klart avgränsade ansvar och tydligt utformade förfaranden. På basis av revisionen betraktades styrningen som fungerande. Vid revisionen av beredningen av Natura 2000 nätverket observerades att mellan jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet hade rätt tolknings- och åsiktsskillnader, som hade försvårat beredningen. T.ex. de direktiv som reglerade nätverket tolkades på olika sätt.

Dubbelstyrningen har således inte alltid varit lika smidig ens när det gäller samma ministerier. På detta inverkar förutom skillnader mellan ministeriernas enheter, också att intressena varierar i olika verksamheter. Avvägningen av olika intressen kan leda till en god helhetssyn och verkställighet, om samordningen fungerar. Exempelvis vad gäller Natura konstaterades att så inte var fallet.

I miljöfrågorna kräver olika instanser intressen ofta samordning. Detta förutsätter fungerande förfaranden för informering och hörande. Härvidlag konstaterades problem i beredningen av gruvärenden och till en början också i beredningen av Natura 2000 nätet. I synnerhet vid revisionen av Natura observerades, att bristerna i informationen inte var problem endast från medborgarnas synpunkt, utan att de också kunde leda till betydande extra kostnader för förvaltningen på grund av anförda besvär. Vid den revision som gjordes av Forststyrelsens naturskyddsverksamhet betraktades Forststyrelsens naturresursplanering som en gynnsam process. Den ansågs ge de olika intressegrupperna en möjlighet att framföra sina egna synpunkter i planeringen av hur statens marken skall användas, och möjliggöra att olika krav samordnas och helheten behålls.

# 6 En god administrering av statens verksamhet och egendom

## 6.1 Informationssamhällsprojekten och statens IT-verksamhet

### Sammanfattande observationer och ställningstaganden

Under den gångna perioden har vid Statens revisionsverk slutförts två till temat anknutna förvaltningsrevisioner (158/2008: Genomförande av regionala informationssamhällsprojekt och 161/2008: Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen) samt 12 av enheten för förvaltningsrevision gjorda systemrevisioner, som hänförde sig till åtta stora eller tämligen stora räkenskapsverk och två servicecentraler. Revisionsverket har dessutom år 2007 gett fyra utlåtanden om resultaten av förundersökningar som gjorts av ledningsenheten för statens IT-verksamhet (124/31/2007, 282/31/07, 290/31/2007, 292/31/2007).

Finlands regering införde på våren 2003 ett förfarande med programledning, som syftade till att effektivisera det tväradministrativa beredningsarbetet och beslutsfattandet. I statsminister Matti Vanhanens I regeringsprogram ingick fyra politikprogram, av vilka ett var informationssamhällsprogrammet. Målsättningen för informationssamhällsprogrammet har enligt regeringsprogrammet varit att öka konkurrenskraften och produktiviteten samt den sociala och regionala jämlikheten genom att utnyttja informations- och kommunikationsteknik i hela samhället. Med

hjälp av programmet avsågs att upprätthålla Finlands ställning som en av de ledande producenterna och användarna av informations- och kommunikationsteknologi i världen.

Finlands placering i olika informationssamhällsbarometrar förefaller att ha försämrats från år till år, trots att man har försökt utveckla och koordinera informationssamhällsutvecklingen med hjälp av politikprogrammet. Enligt revisionsverkets uppfattning har man styrt informationssamhällsutvecklingen genom att samtidigt genomföra olika strategier och bygga upp ett rapporteringssystem, där om saker och ting rapporteras överlappande åt skilda aktörer. Detta har lett till en ineffektiv verksamhet. Vanhanens I regerings informationssamhällsprogram utarbetade en Nationell informationssamhällsstrategi för åren 2007–2015, på basen av vilken informationssamhällsprogrammet gjorde upp en plan för implementering av strategin. Utgående från dessa fattade Vanhanens II regering ett principbeslut om den nationella informationssamhällspolitikens målsättningar åren 2007–2011. Efter principbeslutet har delegationen för vardagens informationssamhälle utarbetat ett handlingsprogram, på basis av vilket informationssamhällets utveckling följs upp. I handlingsplanen ingår för sin del som åtgärder att uppdatera olika strategier, såsom bredbandsstrategin, dataskyddsstrategin och strategin för elektronisk kommunikation.

Utvecklandet av statens IT-verksamhet bygger på statens IT-strategi, som har fastställts i statsrådets principbeslut i juni 2006. Med en effektiverad styrning av IT-verksamheten har man delvis strävat till att svara på de produktivitetsmål som har uppställts för statsförvaltningen. Under finansministeriets ledning har också år 2005 dragits upp en strategi för elektronisk kommunikation i den offentliga förvaltningen. För den vid finansministeriet fungerande delegationen för informationsförvaltningen i den offentliga förvaltningen har för sin del i slutet av år 2007 utarbetats en egen strategi för stärkande av den övergripande koordineringen av informationsförvaltningen i den offentliga förvaltningen och för intensifiering av samarbetet.

Statsmaktens åtgärder på området för bl.a. identifiering och annan IT-verksamhet följs för närvarande med av delegationen för vardagens informationssamhälle, ministergruppen för utvecklande av förvaltningen och regional utveckling, delegationen för den offentliga förvaltningens informationsförvaltning, statens IT-ledningsgrupp samt statens koordineringsgrupp för IT-verksamheten.

Revisionsverket anser att den överlappande uppföljningen och rapporteringen tar onödigt mycket av utvecklingsverksamhetens resurser i anspråk. De används för att utarbeta olika slags utredningar och instruktioner utan att konkreta resultat uppnås. Också när man har kunnat vidta åtgärder som har lett till konkreta resultat, förefaller de att vidtas av flera aktörer samtidigt. Enligt revisionsverkets förmenande beror detta bl.a. på att en övergripande koordinering av den offentliga förvaltningens IT-verksamhet och en tillräckligt effektiv styrning saknas. Ett problem är också att målsättningar uppställs på kort sikt.

En central uppgift för statsminister Matti Vanhanens I regerings informationssam-

hällsprogram var att koordinera statsförvaltningens egna åtgärder på det horisontella planet, så att man kan försäkra sig om bl.a. att de åtgärder som genomförs stöder varandra och inte är överlappande eller inbördes motstridiga. På basis av den uppfattning som bildats vid de av Statens revisionsverk gjorda revisionerna har informationssamhällsprogrammet inte lyckats till alla delar i denna sin uppgift, utan det har självt bidragit till eller stött överlappande åtgärder.

Trots betydande finansiella satsningar (över 90 miljoner euro) har verkställandet av de regionala informationssamhällsprojekten varit ineffektivt. Också detta har berott på brister i koordineringen av projekten och inriktningen av understöden samt i riktlinjerna för deras användning. De problem som är förenade med användningen av statsunderstöden behandlas nedan i kapitel 8.11.

Revisionsverket anser, att styrningen av det samarbete mellan myndigheterna som baserar sig på olika strategier och annan informationsstyrning har varit ineffektiv. De nuvarande förfarandena är inte tillräckliga för förverkligande av en god informationsförvaltning och för att utveckla helhetsekonomiskt sett förmånliga och för vittomfattande bruk avsedda system. Av denna anledning borde de ministerier som styr verksamheten, särskilt finansministeriet, vara initiativrika i beredningen av statsrådets bestämmelser och föreskrifter angående styrningen, så att ledningen av IT-verksamheten och dess verkningar effektiveras och kostnadseffektiviteten i serviceproduktionen förbättras. De nuvarande förfarandena enbart ökar konkurrensen mellan olika myndigheter eller av dem bildade grupperingar, vilket inte är motiverat med tanke på statsfinansernas skötsel som helhet.

Vid de av revisionsverket gjorda systemrevisionerna granskades ekonomiförvaltning-

ens system och deras information alstrande system samt föranstaltningarna med anknytning till deras verksamhetsmiljö. Centrala objekt för revisionerna var de till systemens användning och administrering anknutna riskerna, kontrollerna, användarrätterna, övriga förfaranden i den interna övervakningen samt dataskyddet.

De viktigaste observationerna vid systemrevisionerna gällde åtskiljande av arbetsuppgifter (riskbenägna uppgiftskombinationer), administrering och övervakning av användarrätter, klargörande av ansvar och övervakningsförfaranden särskilt i fråga om utlagda verksamheter och tjänster, i dokumenteringen, logiskt skydd och förfaranden vid korrigerande och avstämning av data. Om revisionernas resultat har rapporterats i samband med revisionerna.

## Verkställandet av bredbandsstrategin

Målsättningen för bredbandsstrategin var, att bredbandsförbindelsernas snabbhet, kvalitet och pris är så jämlika som möjligt i hela landet. I strategin konstateras, att de av regionstrukturella, tekniska och kommersiella orsaker emellertid varierar i olika delar av landet.

I statsrådets kompletterande beslut till principbeslutet om verkställande av en nationell bredbandsstrategi konstateras bl.a., att användning av offentliga medel för främjande av bredbandsutbudet kan leda till problem på marknaden. Enligt principbeslutet är det skäl att noggrant iakttä de instruktioner som har getts om stödets användning, och hur de har iakttagits bör följas upp.

Sambandet mellan verkställandet av bredbandsstrategin och organiseringen av och verksamheten inom informationssamhällsprogrammet var inte klar. På grund av pro-

blem i samarbetet mellan myndigheterna observerades överlappningar i både strategins och programmets organisering och målsättningar, och de saknade en klar ansvarsfördelning. Av denna anledning följdes spridningen av bredband upp av två olika grupper med sina egna överlappande åtgärder. För uppföljningen av informationssamhällsprogrammet bredband hade inrättats en egen sektion, och en annan uppföljningsgrupp fanns hos kommunikationsministeriet. Enligt statsminister Vanhanens I regeringens strategidokument var avsikten att med hjälp av informationssamhällsprogrammet koordinera statsförvaltningens åtgärder på det horisontella planet, så att man kan försäkra sig om bl.a. att de åtgärder som genomförs stöder varandra och inte är överlappande eller inbördes motstridiga. Ändå var informationssamhällsprogrammet till många delar överlappande med bredbandsstrategin både vad gäller måluppställandet och verkställandet.

Över verkställandet av bredbandsstrategin gjordes ingen kostnads kalkyl, och den saknade helt en systematisk kostnadsuppföljning. Enligt den utredning som revisionsverket gjorde i samband med revisionen har för utbyggnad av bredbandsnätet i glesbygden använts totalt över 25 miljoner euro offentligt stöd. I finansieringen av regionala bredbandsprojekt har deltagit bl.a. Utbildningsstyrelsen, TE-centralerna (landsbygdsavdelningen) och landskapsförbunden. Om finansieringen av bredbandsprojekten existerade ingen enhetlig tväradministrativ helhetsinstruktion, utan saken hade lämnats att utredas av ettvarit landskap självt. Därigenom har förekommit ett flertal finansieringsmodeller och sätt.

I samband med byggandet av bredbandsnät som förverkligats med hjälp av offentligt stöd verkar det som att i de flesta fall ingen verklig konkurrens alls uppstått mellan nä-

operatörerna, när man som bredbandslösning har tillgripit telefonnätens s.k. koppartrådteknik. Där installerades koncentratorerna i existerande telefoncentraler, varifrån bredbandsförbindelse erbjöds med koppartrådförbindelse åt slutanvändarna. År 2008 har TeliaSonera Abp meddelat att det avvecklar en del av glesbygdernas trådförbindelser, vilket innebär att också med offentligt stöd byggda bredbandsförbindelser delvis körs ner.

Hos den av kommunikationsministeriet ledda uppföljningsgruppen för bredbandsstrategin fanns inte långsiktiga linjedragningar angående inriktningen av det offentliga stödet och de teknologiska lösningarna när stöden användes. Situationen kan betraktas som problematisk ur statsfinansernas synvinkel, emedan de gjorda bredbandsinvesteringarna blir kortvariga. Dessutom investerade man i en del av landskapen direkt i att bygga ett trådlöst bredbandsnät, vilket bl.a. i landskapet Kajanaland visade sig vara en förmånligare lösning än en bredbandslösning som bygger på s.k. koppartrådteknik. Sedermera har kommunikationsministeriet beviljat Digita Ab licens att utnyttja det ur bruk tagna NMT-nätet för att erbjuda trådlöst bredband. Byggandet av detta s.k. @450-nät påbörjades från de stora städerna och tätorterna, varigenom det inte främjade regional jämlikhet. Enligt kommunikationsministeriet är avsikten att @450-nätet skall vara i riksomfattande användning år 2009.

## Utvecklandet av identifieringstjänster

I den offentliga förvaltningen har identifieringstjänststrukturen utvecklats kraftigt under de senaste tio åren. Emellertid har behovet av att använda identifieringstjänster vid elektronisk kommunikation inte utretts till-

räckligt. Revisionsverket har i en revisionsberättelse i mars 2006 (120/2006: Utvecklandet av elektroniska kommunikationstjänster i den offentliga förvaltningen) konstaterat, att i den offentliga förvaltningen borde kartläggas vilka tjänster som kräver elektronisk identifiering av personen samt ställningen för och betydelsen av olika former av identifiering som är förknippade med dem.

I en annan revisionsberättelse 161/2008: Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen konstaterades, att identifieringstjänsterna har utvecklats i den offentliga förvaltningen utgående från envar aktörs egna behov och utgångspunkter, varvid man har kommit fram till överlappande och ekonomiskt ofördelaktiga lösningar. Orsaken till detta har varit bristen på tillräcklig övergripande koordinering i utvecklandet av den statliga IT-verksamheten. Enligt revisionen har identifieringstjänsterna inte utvecklats kundorienterat utan informationstekniskt orienterat med beaktande av myndigheternas behov. Överlappningar i arbetet mellan myndigheterna kunde konstateras mellan Befolkningsregistercentralen och Rättsskyddscentralen för hälsovården, mellan Katve-konsortiet och VETUMA-upphandlingskonsortiet samt mellan Skattestyrelsen och Patent- och registerstyrelsen.

På grund av problemen med utvecklandet av identifieringstjänsterna anser revisionsverket, att finansministeriet för att klargöra situationen samt minimera kostnaderna borde skrida till åtgärder i följande ordning

- Ministeriet borde göra en övergripande utredning av, i vilka användningssituationer elektronisk identifiering behövs i den offentliga förvaltningens elektroniska kommunikation, och hurdana krav som i respektive identifieringssituation kan ställas på själva identifieringsverktygen.



- På basis av utredningen borde göras en bedömning av behoven av att utveckla lagstiftningen. I Finlands lagstiftning finns inte allmänna bestämmelser om utbud av identifieringstjänster eller om de krav som bör ställas på olika identifieringslösningar eller om övervakningen av serviceproducenterna. Lagen om elektroniska signaturer (14/2003) inverkar ytterst litet på utvecklandet av elektroniska kommunikationstjänster i den offentliga förvaltningen, emedan kraven på signatur har bantats ner bl.a. i samband med anhängiggörande och beslutsfattande. Också förenhetligande och rationalisering av verksamheten, förfaranden som berör datasäkerheten, en fungerande fri marknad för identifieringstjänster samt särskild individens rättsskydd och dataskydd förutsätter reglering på lagnivå av identifieringstjänster och identifiering.
- Efter utvecklandet av de funktionella kraven samt lagstiftningsgrunden borde fattas beslut om vilka kostnadseffektivt producerade identifieringsverktyg som behövs i den offentliga förvaltningen.

## 6.2 Kassaförvaltningen

Vid den förvaltningsrevision som hänförde sig till statens kassaförvaltning (168/2008: Statens kassaförvaltning) utvärderades, hur man i statens centraliserat ordnade kassaförvaltning har lyckats uppnå de för statens kassaförvaltning uppställda målsättningarna och vilken kassaförvaltningens funktionella effektivitet är. Den statliga kassaförvaltningens uppgift och syfte är att sköta och trygga statens likviditet. Vid revisionen behandlades förutom de viktigaste kassaförvaltningsfunktionerna också särdragen i statens kassaförvaltning - budgetekonomins behov av att hålla kassa - och utjämnningen av fluktuationer i kassaläget som beror på upprätthållandet av likviditeten. Till den del revisionen behandlar upprätthållandet av likviditeten och det därtill anknutna kassaläget och administreringen av motpartsrisken är revisionen sekretessbelagd med stöd av 24 § 17 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen).

Att statens kassaförvaltning valdes till revisionsobjekt baserade sig på kassaförvaltningens statsfinansiella betydelse och på den risk som är förenad med revisionsobjektet. En särdrag i statens kassaläge är kraftiga fluktuationer under året. Beloppet av pengar, banktillgodohavanden och andra finansiella tillgångar samt finansieringsvärdepapper uppgick vid bokslutstidpunkten 2007 till totalt 7,6 miljarder euro, vilket utgör en sjättedel av balansvärdet i statsbokslutet. Efter den föregående, år 1997 givna revisionsberättelsen som behandlade statens kassaförvaltning, har i kassaförvaltningens verksamhetsomgivning inträffat märkbara förändringar, såsom att staten har anslutit sig till

euroområdet och att betalningsrörelsen har konkurrensutsatts. Vid tidpunkten för revisionen år 2007–2008 påverkades kassaförvaltningens verksamhetsomgivning av osäkerhet på finansieringsmarknaden och av ett understruket beaktande av motpartsrisken.

Av statens kassamedel står affärsverken samt statsbolagen och statens intressebolag utanför den centraliserade kassaförvaltningen. Med undantag för valutarisken förvaltades finansieringsriskerna med anknytning till revisionsobjektet centraliserat. Vid revisionen framgick inte att kassaförvaltningens operativa aktör, Statskontoret, inte hade iakttagit givna instruktioner. På basis av revisionen ansågs att basfunktionerna i kassaförvaltningen svarade mot de uppställda kriterierna för en funktionellt effektiv kassaförvaltning och att de möjliggör en centraliserad och täckande förvaltning av kassamedlen. När statliga funktioner överförs utanför statsbudgeten så, att riskerna med funktionerna ändå i sista hand bevaras som ett ansvar för budgetekonomin, bör man beakta de utmaningar som statens centraliserade riskhantering ställs inför.

I det ekonomiska läget vid tidpunkten för revisionen var kassaförvaltningen inte utsatt för särskilda tryck från likviditetens synpunkt. A priori täckte inbetalningarna till kassan på månadsbasis betalningarna ur kassan. Trots att kassaförvaltningens funktioner uppfyllde sin huvuduppgift – att upprätthålla likviditeten – anser revisionsverket, att som faktorer vilka styr kassaförvaltningen klarare borde beaktas likviditetens behov samt beredskapen inför situationer, där tryck riktas mot likviditeten.

Vid revisionen konstaterades att kassaläget bestäms inte av likviditeten utan i stället av budgetekonomins behov av att hålla kassa och verkningarna av skuldhanteringen. När kassaläget bestäms på grundval av andra orsaker än de som gäller likviditeten kan man ur kassaförvaltningens perspektiv sett bli tvungen att agera i ett oändamålsenligt kassaläge. En kassa som överstiger likviditeten ställer också krav på riskhanteringen.

Statens budgetekonomis behov av att hålla kassa presenteras i en kalkyl i bilaga 11 till statsbokslutet. På budgetekonomins behov av att hålla kassa inverkar budgetens budgettekniska överskott eller underskott och det budgettekniska kumulativa överskott som uppkommer på grundval av det, sam hanteringen av låntagning och avkortning av skulder i budgeten och budgetbokföringen. Kravet på täckning av budgeten och i synnerhet förvaltningens skyldighet att verkställa av riksdagen fattade budgetbeslut har i praktiken ansetts förutsätta, att i budgeten intagen statens låntagning verkställs till i budgeten angett belopp före finansårrets utgång. I praktiken har det att låntagningen uppfattats som en förpliktande målsättning inverkat i synnerhet på kassaläget vid bokslutstidpunkten, varvid upptagningen av kortfristiga lån har kunnat överstiga det låntagningsbehov som likviditeten förutsätter. Med kortfristig låntagning som överstiger likviditetens behov har möjliggjorts en inkomstregistrering i budgetbokföringen i enlighet med den av riksdagen beslutade budgeten.

Med revisionen granskas de juridiska grunderna och aspekterna på skyldigheten att verkställa budgeten samt budgetprinciperna i grundlagen ur kassaförvaltningens synvinkel. Med revisionen granskas också de juridiska och ekonomiska grunderna

för det av statens budgetekonomi förutsatta behovet av att hålla kassa samt det kumulativa budgetöverskottets juridiska karaktär och förhållande till de i grundlagen ingående principerna för och bestämmelserna om budgeteringen. Det kumulativa budgetöverskottet och det av budgetens utfallskalkyl utvisade årliga budgetöverskottet är budgettekniska begrepp. Det kumulativa överskottet eller underskottet samt det årliga överskottet i budgetens utfallskalkyl beskriver budgetens ackuratess. De beskriver inte jämvikten i statsekonomin eller statens ekonomiska ställning. Den nuvarande kalkylen angående budgetekonomins behov av att hålla kassa baserar sig på budgetens karaktär av finansieringsplan och på den administrativa bokföringens tradition.

I sin revision anser Revisionsverket, att den i grundlagen föreskrivna skyldigheten att täcka budgeten inte föranleder en ovillkorlig skyldighet till låntagning som överstiger kassaläget, och att verkställa låntagningen exakt till det belopp som budgeten anger är inte ett av lagen ovillkorligen förutsatt förfarande, om riksdagen i budgeten berättigar till att verkställa den i budgeten ingående låntagningen till mindre belopp än vad som har budgeterats. Lagen utgör enligt revisionsverkets ställningstagande inte ett hinder för att finansministeriet, och inom av detta närmare definierade ramar Statskontoret befullmäktigas att, när budgeten verkställs, överväga nettolåntagningens detaljerade belopp på grundval av statens likviditetsbehov inom de gränser som uppställs av den av riksdagen godkända budgeten och beviljade låntagningsfullmakter. Enligt revisionsverkets uppfattning borde detta uttryckligen konstateras i den text som intas i budgetens beslutsdel. För att öka lönsamheten i kassaförvaltningen och minska de med kassan förknipade riskerna rekommenderar revisionsver-

ket, att i statsbudgetens beslutsdel finansministeriet, och inom av detta närmare definierade ramar Statskontoret, ges fullmakter att inte uppta i budgeten budgeterade lån till den del som låntagningen inte är behövlig med hänsyn till statens finansiering.

. Som resultat av revisionen överväger finansministeriet att ett förslag till ett sådant beslut av riksdagen skall införas redan i statens budgetförslag för år 2009.

De viktigaste observationerna och rekommendationerna vid revisionen anknyter till budgetbehandlingen av statens låntagning och till ändringsförslag som föreslagits bli beaktade vid totalreformen av lagen och för-

ordningen om statsbudgeten, och som inverkar på det kumulativa budgetöverskottet och övrig kassaförvaltning, samt till eliminering av de administrativa omständigheter som leder till ett överskridande av det kassaläge som likviditeten förutsätter, och därigenom till onödiga kostnader och risker i kassaförvaltningen. Enligt revisionsverkets åsikt borde man i reformen av budgetlagstiftningen överväga att slopa den nuvarande begränsningen, enligt vilket det kumulativa budgetöverskott som statsbokslutet utvisar kan användas för att täcka statsbudgeten till den del det överstiger 500 miljoner euro.

## 6.3 Forststyrelsen – affärsverkskoncern och naturskyddare styrd av miljöministeriet

Forststyrelsen är ett statligt affärsverk, som förvaltar drygt 12 miljoner hektar dvs. ca en tredjedel av mark- och vattenegendomen i riket. Föremål för revisionen var koncernen Forststyrelsen och skötseln av de för denna uppställda uppgifterna, samt resultat- och ägarstyrningen av Forststyrelsen (162/2008).

Forststyrelsen är det enda statliga affärsverket som resultatstyrs av två ministerier, och som vid sidan av affärsverksamhet sköter också offentliga förvaltningsuppgifter. Till dem hör bl.a. naturskyddsuppgifter och förvärv av naturskyddsområden, natur- och rekreationstjänster, verkställande av vilt- och fiskerihushållningsprojekt samt ödemarksövervakning.

På basis av revisionen är Forststyrelsen en funktionellt ändamålsenlig och ändamålsenligt styrd helhet, där branschen naturtjänster fungerar resultatrikt. Det mångsidiga kunskande gällande användningen av naturresurserna och naturskyddet som finns i organisationen stöder skötseln och samordningen av de tre huvudsakliga uppgiftsområdena (affärsverksamhet, samhällliga skyligheter och offentliga förvaltningsuppgifter).

Riksdagen godkänner i samband med behandlingen av statsbudgeten de centrala service- och andra verksamhetsmålsättningarna för Forststyrelsen. En adekvat uppföljning av statsfinansernas skötsel förutsätter, att om den egendom till ett balansvärde av ca 3,5 miljarder euro och om skötseln av den rapporteras mera täckande än för närvarande i statens bokslutsberättelse. Åt riksdagen borde som stöd för styrningsbesluten ges mera information om hur Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter och övriga uppgifter fullgjorts.

Forststyrelsens affärsverksamhet begränsas av vissa samhällliga skyldigheter, såsom skyddet av den biologiska diversiteten och främjande av utnyttjande av naturen för rekreation samt av sysselsättningen. Tack vare det vid Forststyrelsen genomförda systemet för uppföljning av de samhällliga skyldigheterna kan man bedöma hur stora dessa skyldigheter är mätta i pengar, varvid de styrande ministerierna och riksdagen bättre kan ta ställning till skyldigheternas omfattning.

Omsättningen för affärsverksamhetskoncernen Forststyrelsen var år 2006 ca 268 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat ca 72 miljoner euro. Balansen var ca 2 586 miljoner euro och personalstyrkan som årsverken 1 418. Till staten intäktsfördes för år 2006 ca 65 miljoner euro. För verksamheten inom Forststyrelsens naturtjänster användes år 2006 totalt 54 miljoner euro. Slutsumman i de offentliga förvaltningsuppgifternas balansräkning var ca 1 005 miljoner euro och den totala arbetsinsatsen 587 årsverken. Mark- och vattenområdena utgör 95 % av aktiva i de offentliga förvaltningsuppgifternas balansräkning.

Forststyrelsen har länge bland de statliga affärsverken varit den största och stabilaste intäktsföraren av vinst. Forststyrelsens målsättning har varit att vid sidan av virkesförsäljningen göra den övriga affärsverksamheten till en betydande inkomstkälla, men hittills har man inte lyckats med detta. Forststyrelsens styrelse har med sin verksamhet svarat på den vid reformen av affärsverken åt styrelsen tilldelade rollen att i synnerhet vara ett allt viktigare organ för styrning och övervakning av affärsverksamheten. När af-

färsverksamheten vid Foria, som ägnade sig tjänster på skogsbranschen och åt virkeshandel, misslyckades, uppfyllde styrelsen i sig sin styrings- och övervakningsskyldig-

het, men beaktade måhända inte tillräckligt bristerna i riskhanteringen och riskbedömningen.

## 6.4 Det kommersiella utnyttjandet av Statens tekniska forskningscentral (VTT) immateriella tillgångar (Intellectual Property Rights IPR)

Enligt 1 § (1041/1983) i lagen om Statens tekniska forskningscentral (144/1972) har forskningscentralen till uppgift att inhämta, skapa och använda teknisk och teknisk-ekonomisk kunskap samt därigenom upprätthålla och höja den teknologiska nivån i Finland samt tillgodose offentliga och privata forsknings- och testningsbehov. Statens tekniska forskningscentralers omsättning var 217 miljoner euro år 2006 och de immateriella anläggningstillgångarnas bokföringsvärde var 9,4 miljoner euro. Det har uppskattats att de immateriella tillgångarna (tacit knowledge, tyst kunskap) utgör över 75 procent av företagets värde. När det är fråga om en forskningsinrättning av typen Statens tekniska forskningscentral är denna andel sannolikt ännu större. Syftet med revisionen (165/2008: Det kommersiella utnyttjandet av Statens tekniska forskningscentral (VTT) immateriella tillgångar (Intellectual Property Rights IPR) var att utreda, hur Statens tekniska forskningscentral har lyckats med att kommersiellt utnyttja den skyddade immateriella egendom (IPR) som centralen innehar.

Av de immateriella anläggningstillgångarnas bokföringsvärde 9,4 miljoner euro utgjorde patenträttigheterna 1,6 miljoner euro. Statens tekniska forskningscentral innehade i mars 2007 totalt 370 patent. Statens tekniska forskningscentral placerade sig år 2006 som fjärde (55) bland finländska organisationer som ansökt om patent, föregången av Metso Abp (155), Nokia Abp (74) och Kone Abp (61). Patentens bokföringsvärde baserar sig enbart på patenteringskostnaderna och inte

på uppfinningens faktiska kostnader för arbete och utrustningar. Enligt revisionsverket borde IPR-tillgångarna värderas realistiskt i statens samt i de statliga ämbetsverkens och inrättningarnas balansräkningar. Intäkterna från försäljning och licensering av IPR utgör en mycket liten del av Statens tekniska forskningscentralers omsättning eller inkomster. År 2007 var de två miljoner euro.

Enligt de fakta som insamlats vid revisionen har under åren 1980–2005 uppstått 68 spin-off-företag som baserar sig på teknologi som har utvecklats vid Statens tekniska forskningscentral, och av dem var vid tidpunkten för revisionen (16.3.2007) enligt uppgifterna i handelsregistret 45 alltså verksamma. Omsättningen hos dessa 45 spin-off-företag varierade från 7 700 euro till 12 miljoner euro. Medeltalet för omsättningen var ca 2 miljoner euro. Personalstyrkan varierade mellan 1–67, och var i genomsnitt ca 13. Geografiskt var spin-off-företagen lokaliserade huvudsakligen till södra Finland.

Statens tekniska forskningscentral har genererat 12 spin-off-företag åren 2000–2006, dvs. på årsbasis 1,7. Takten har således avmattats i jämförelse med perioden 1980–1999, när antalet sådana företag var i medeltal 3,3. Det bör emellertid märkas, att från år 2006 har som spin-off-företag vid Statens tekniska forskningscentral betraktats endast de företag, i vilka forskningscentralen har investerat aktiekapital. Enligt Sitras utredning hade åren 2000–2006 från Tekniska högskolan uppkommit 39 och från Tammerfors tekniska universitet 37 företag på grundval av forskningen. På basis av de siffrorna var Sta-

tens tekniska forskningscentralens resultat synnerligen skralt jämfört med högskolornas, särskilt när tyngdpunkten i högskolornas och universitetens forskningsverksamhet ligger vid grundforskning och hos Statens tekniska forskningscentral vid tillämpad forskning.

Vid forskningscentralen har man emellertid i och med den organisationsreform som infördes från början av år 2006, starkt utvecklat IPR-organisationen och processerna i den riktningen, att det teknologiska, kommersiella och juridiska kunnandet kan kombineras vid kommersialiseringen av uppfinningarna. Statens tekniska forskningscentral bör också kunna sörja för, att de IPR-tillgångar som har finansierats med statsmedel kan kommersialiseras så, att Finland och skattebetalarna drar nytta av det. Efter grundandet av den verksamhet som kallats Företagsutveckling har fram till 31.12.2007 dvs. under två år uppkommit 13 spin-off-företag, vilket har överträffat de uppställda målsättningarna. Takten för uppkomst av spin-off-företag har klart förbättrats vid Statens tekniska forskningscentral, men först en utvärdering på längre sikt kan utvisa huruvida förändringen är bestående. Ur ekonomisk synvinkel är omsättningen och resultatet viktigare än antalet.

Under statsminister Matti Vanhanens I och II regeringars tid har vid Statens tekniska forskningscentral pågått ett projekt

för en ombildning till affärsverk. I samband med projektet har inte närmare studerats andra organisatoriska alternativ. Europeiska unionens kommission ansåg i sitt beslut 11.12.2007 att det konkursskydd och avvikande skattebemötande som getts Vägaffärsverket var ett förbjudet statsstöd. Kommissionen har också upptagit till behandling en ombildning av Statens tekniska forskningscentral till affärsverk. Denna process är ännu i sitt begynnelsekedje. Regeringens ekonomisk-politiska ministerutskott beslöt 29.1.2008, att åtgärderna för att ombilda Statens tekniska forskningscentral till affärsverk skall avbrytas.

Enligt revisionsverkets uppfattning bör man före en ändring av Statens tekniska forskningscentralens juridiska organisationsform omsorgsfullt gå in för att säkerställa, att Statens tekniska forskningscentral bevarar sin ställning enligt EU-regelverket som icke vinstsökande offentlig forskningsorganisation, att den inte snedvrider konkurrensen och att den nuvarande nivån för F&U- och EU-finansiering inte riskeras. Detta förutsätter också att Statens tekniska forskningscentralens ställning i konkurrens och på marknaden i hemlandet och internationellt klargörs på ett adekvat sätt. Dessutom bör säkerställas, att inte Statens tekniska forskningscentralens opartiskhet och objektivitet som statlig sektorforskningsinrättning äventyras.



## 6.5 Beredskapsförsörjningsfonden samt Statens televisions- och radiofond

Revisionsverket har granskat Beredskapsförsörjningscentralens verksamhet (164/2008: Beredskapsförsörjningscentralen) samt har utarbetat en uppföljningsrapport om revisionen av Statens televisions- och radiofond (118/2006: Statens televisions- och radiofond).

Utvecklandet av försörjningsberedskapen och den högsta ledningen av och koordineringsansvaret för beredskapsåtgärderna ankommer på arbets- och näringsministeriet. Beredskapsförsörjningscentralen, som sorterar under ministeriet, bereder ärenden som gäller olika förvaltningsområden på basis av framställningar från dem. Ettvart förvaltningsområde svarar i övrigt för sin egen beredskap. Målsättningarna för försörjningsberedskapen uppställs av statsrådet. När resultatmål har uppställts för Försörjningsberedskapscentralen beaktas i dag inte tillräckligt de målsättningar för försörjningsberedskapen som har uppställts av statsrådet. De borde tas som utgångspunkt för uppställandet av resultatmål. För målsättningarna borde också uppställas klara mätare, och i avtalen borde överenskommas om regelbunden rapportering till arbets- och näringsministeriet.

De kostnader som orsakas av upprätthållandet av försörjningsberedskap finansieras från Försörjningsberedskapsfonden, som sköts av Försörjningsberedskapscentralen, och åt vilken intäktsförs en försörjningsberedskapsavgift som uppbärs tillsammans med energiskatterna. Intäkten av avgiften har årligen varit ca 50 miljoner euro. Fondens balans i slutet av år 2007 var ca 1,2 miljarder euro. Fonden genererade ca 44,2 miljoner euro i vinst.

Alternativ för nuvarande slags system för finansiering av försörjningsberedskapen har inte utretts sedan det infördes, och i försörjningsberedskapsavgifterna har inte gjorts andra justeringar. I statsrådets beslut om målsättningarna för försörjningsberedskapen sägs ingenting om finansieringen. Att avgifterna är oförändrade kan leda till, att verksamheter finansieras enligt de medel som står till buds och inte enligt de uppställda målsättningarna, varvid alla målsättningar för försörjningsberedskapen inte nödvändigtvis uppnås. De uppställda målsättningarna för försörjningsberedskapen och finansieringen av försörjningsberedskapen möts därför nödvändigtvis inte. Finansieringen av kritiska verksamheter borde planeras enligt målsättningarna för försörjningsberedskapen och de åtgärder som krävs för att de skall uppnås.

Revisionsverket granskade också försörjningsberedskapsfunktionens beredskapsplanering, organisering och beredning, den övervakning av säkerhetsupplagringen och den obligatoriska upplagringen som utövas av Beredskapsförsörjningscentralen, samt till försörjningsberedskapen anknutna upphandlingar och försäljningar. Revisionsberättelsen är sekretessbelagd med stöd av 24 § 1 momentet 8 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Vid revisionen av Statens televisions- och radiofond observerades att kommunikationsministeriet inte för Statens televisions- och radiofond har uppställt resultat- och verksamhetsmål som är skilda från Kommunikationsverket och att efter år 2004 om målsättningarna har rapporterats endast i Kommu-

nikationsverkets verksamhetsberättelse. Enligt revisionsverkets uppfattning försvagar den nya rapporteringsmodellen verksamhetsberättelsens betydelse och fondens från Kommunikationsverket separata roll, samt försämrar den lönsamhets- och resultatinformation som ges om fondens penninganvändning och verksamhet. Vid revisionen observerades, att om praxis för uppbörd av televisionsvgifter inte har gjorts någon jämförande internationell undersökning. Revisionsverket ansåg att dylika undersökningsresultat kunde utnyttjas för att uppställa och uppnå resultatmålen på tv-avgifternas resultatområde. Vid revisionen observerades också, att för de medel som fonden ställer till Rundradion Ab:s förfogande inte har uppställts något som helst slag av målsättningar med avseende på verksamheten eller resultatet av penninganvändningen, och om penninganvändningen rapporteras inte heller närmare i fondens verksamhetsberättelse.

I den utredning som kommunikationsministeriet har gett vid uppföljningen konstaterar ministeriet, att i fondens dispositionsplan uppställs målsättningar i eurobelopp för fonden och att det har sett som ändamålsenligt att de till fondens verksamhet anknutna resultat- och verksamhetsmålen har uppställts för Kommunikationsverket som förvaltar fon-

den. Kommunikationsverket konstaterar i sin utredning, att uppställandet och uppföljningen av de målsättningar som gäller Rundradion Ab inte hör till statsrådets behörighet, utan för detta svarar enligt lagen om Rundradion Ab bolagets förvaltningsorgan, som fungerar direkt övervakade av riksdagen och på dess ansvar. Enligt utredningen har i motiveringspromemorian till dispositionsplanen för år 2007 i fråga om Rundradion Ab presenterats en uppskattning av olika kostnadsposter. Dessutom konstateras, att i fondens verksamhetsberättelse för år 2007 kan rapporteras om penninganvändningen med samma noggrannhet som i motiveringspromemorian till dispositionsplanen. Kommunikationsverket konstaterar i sin utredning, att det är svårt att alstra exakt jämförbar information om praxis för uppbörd av televisionsvgifter.

Enligt revisionsverkets uppfattning borde med tanke på effektiviteten, resultatet och ändamålsenligheten för fondens penninganvändning, i fondens förslag till dispositionsplan presenteras en noggrannare specifikation av Rundradion Ab:s finansieringsbehov. I fondens verksamhetsberättelse kunde för sin del rapporteras om hur penninganvändningen har realiserats i förhållande till de presenterade finansieringsbehoven.

# 7 En effektiv och verkningsfull Europeisk union och ett nationellt utnyttjande av dess möjligheter

## 7.1 Verkningarna av de regionala utvecklingsprogrammen

Föremål för den tematiska revisionen (172/2008: Verkningarna av de regionala utvecklingsprogrammen) var effekterna av de regionala utvecklingsprogram som har genomförts under programperioden 2000–2006. Utvärderingen av effekterna baserade sig på de revisioner som revisionsverket utfört under åren 2003–2007. Materialet kompletterades av mellanutvärderingar av de regionala målprogrammen.

I revisionens sammanfattande rapport fokuserades på effekterna av de regionala utvecklingsprogram som har verkställts med stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och med nationellt stöd, samt på de administrativa förfaranden som har gällt de regionala utvecklingsprojekten. De viktigaste aspekterna vid utvärderingen av effekterna var inverkan på sysselsättningen, programmets roll i stärkandet av kompetensen samt vilken spridning de resultat och goda förfaranden som uppnåtts med projekten har fått.

### Problem i utvärderingen

I de regionala utvecklingsprogrammets riktlinjer och projekt har förekommit stora variationer, vilket har försvårat utvärderingen av

programmen. Enligt revisionerna samt mellanutvärderingarna av målprogrammen har förväntningarna på effekterna av programmets målsättningar ofta varit alltför optimistiskt ställda.

Också i myndigheternas uppföljningssystem framkom brister i uppgifternas tillförlitlighet. På grund av felaktiga eller bristfälliga uppgifter har det varit svårt att verifiera exakta värden i utvärderingen av effekterna.

Revisionsverket anser, att programmen borde kunna bedömas som en helhet, även om variationer skulle finnas i de regionala utvecklingsprogrammets riktlinjer och projekt. Föremål för utvärdering borde vara uppställandet av kvantitativa och kvalitativa målsättningar och resultatmätare, samt hur de uppställda målsättningarna har förverkligats och hur bestående resultaten är.

Det stora antalet regionala utvecklingsprogram har lett till överlappningar och konkurrens om begränsade resurser samt till en onödig splittring av resurserna. Revisionsverket anser, att regionutvecklandets mångfasetterade karaktär förutsätter en rätt inriktning av resurserna samt tillräckligt mångsidiga verktyg för den regionalpolitiska utvecklingen.

Inrikesministeriet har år 2007 börjat skapa ett system för övergripande utvärdering av det regionala utvecklandet. Revisionsverket

anser, att av effekterna av de regionala utvecklingsprogram och åtgärder som har genomförts under programperioden 2000–2006 borde göras en helhetsutvärdering som stöder uppbyggandet av ett utvärderingssystem, och på basis av vilken effekterna av utvecklingsåtgärderna kunde förbättras ytterligare.

Programmets effekter på makrovariabler såsom bruttonationalprodukten (BNP), disponibla intäkter, sysselsättning och befolkning är svåra att observera eller verifiera tillförlitligt. De enskilda regionala utvecklingsprogrammets direkta sysselsättnings- eller företagsamhetseffekter är svåra att särskilja från övriga program och stödformer som riktat sig till samma region, och från effekterna av den allmänna ekonomiska utvecklingen. Problemet är hur nettoeffekterna av stödfinansieringen skall särskiljas från effekterna av övriga faktorer.

Programmets verkningar kan vara överlappande, varvid resultaten vid enskilda programutvärderingar kan bli multipla. Revisionsverket anser, att risken för multipla resultat kunde minskas med en helhetsutvärdering av de regionala utvecklingsprogrammen.

Vid uppdateringarna av de år 2005 gjorda mellanutvärderingarna av målprogrammen granskades mera kritiskt än tidigare effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen samt de uppföljningsindikatorer som har använts för att mäta effekterna. Revisionsverket anser, att den slutliga utvärderingen av målprogrammen bör kunna förväntas tjäna också utförandet av en helhetsutvärdering. Revisionsverket anser också, att överföringen av de regionala utvecklingsåtgärderna till arbets- och näringsministeriet är ägnat att förbättra samordningen av de statliga stödåtgärderna.

## Effekterna på sysselsättningen

Lissabon-strategin från år 2000 förnyades med ett beslut av Europarådet på våren 2005. Förnyelsen fokuserades på främjande av tillväxt och sysselsättning. I den förnyade strategin betraktas en höjd sysselsättning och produktivitet som lika viktiga. Enligt strategin bör man försöka undvika en sådan tillväxt, som inte ger upphov till arbetsplatser. Enligt mellanutvärderingen år 2005 av Lissabon-strategin, hade det som främsta mål för medlemsländerna uppställda höjandet av sysselsättningsgraden inte uppnåtts. Också kommissionen har rekommenderat, att för sysselsättning och företagens rekrytering bör tas i bruk incitament som leder till flera och bättre arbetsplatser på marknaden.

På basis av de revisioner som revisionsverket utfört har de sysselsättande effekterna av de från Europeiska regionala utvecklingsfonden beviljade stöden varit mindre än förväntat i Finland. Enligt revisionerna har stöden emellertid i ett flertal fall inneburit att arbetsplatser kunnat bevaras eller förnyas. Detta har haft en stor betydelse för eftersatta regioner i östra och norra Finland och i regioner som är stadda i strukturell omvandling.

I Mål 1-programmen för östra och norra Finland har man enligt mellanutvärderingarna inte satsat tillräckligt på problemen med sysselsättning och marginalisering. Ett stort problem har också inneburit att uppnå den målsättning som avser antalet nya företag.

Av de direkta företagsstöd som inkluderade delfinansiering från ERUF beviljades merparten under programperioden 2000–2006 som investeringsstöd. Investerings- och utvecklingsstödet har haft en liten, men statistiskt signifikant betydelse för företagens personalstyrka. De övriga effekterna på företagen var enligt revisionen mindre och övergående.

Den allmänna ekonomiska utvecklingen har lett till en alltmer centraliserande utveckling, varvid också skillnaderna mellan regionerna har ökat. Stödet från strukturfonderna har ofta inriktats på eller på lång sikt kommit centra till godo. Också flyttningsrörelsen kan ha indirekta verkningar på sysselsättningen i regionen. I synnerhet att unga personer i arbetsför ålder flyttar bort från glesbygden till tillväxtcentra har haft en negativ inverkan på glesbygdens utveckling.

Enligt observationerna vid revisionerna har en del av de projekt som stött målprogrammen varit kortvariga till sin natur, varvid effekter var projekten på miljön, arbetsplatser och antalet företag eller företagets omsättning inte har noterats.

Den i experimentsyfte gjorda nedsättningen av socialskyddsavgiften åren 2003–2005, som verkställdes med avsikten att förbättra arbetsgivarnas förutsättningar att erbjuda arbete, kunde inte konstateras ha haft positiva effekter på de regionala sysselsättnings-siffrorna eller på utflytningen. Som en positiv verkan av experimentet noterades att existerande arbetsplatser bevarades i de företag som deltog i experimentet. När experimentet har fortsatt och breddats, har också de kommunala arbetsgivarna innefattats i avgiftsbefrielsen. Enligt revisionen förbättrar detta kommunernas möjligheter att bereda sysselsättning. De positiva sysselsättningseffekterna förväntas ha multipla verkningar så, att sysselsättningen på servicesektorn förbättras.

Statsförvaltningens utlokaliseringssprogram förväntas innebära positiva sysselsättningseffekter i regionerna. Utlokaliseringen av verksamheter är emellertid förknippad med funktionella, ekonomiska och personalpolitiska osäkerhetsfaktorer. Revisionsverket anser, att man i framtiden bör ägna tillräcklig uppmärksamhet också åt de till utlokalisering

ringen anknutna osäkerhetsfaktorerna, både i förhandsbedömningarna och i de med jämna mellanrum utförda utvärderingarna av effekterna av åtgärderna.

I enlighet med målsättningarna inriktas utlokaliseringssåtgärderna främst på regionala centra och landskapens centralorter. Revisionsverket anser, att man med utlokaliseringssprogrammet borde tillräckligt uppmärksamma också stödet för arbetsmarknaden på mindre utvecklade områden, genom att om möjligt placera verksamheter också utanför regionala centra och landskapens centralorter. Detta skulle för sin del stöda utvecklingen på randområdena.

## Stärkandet av kompetensen

I Lissabon-strategin har betonats betydelsen av forskning och utveckling samt utbildning i främjandet av ekonomisk tillväxt och sysselsättning. En målsättning har varit att främja kontakterna mellan bl.a. företag, universitet och finansmarknaden, i syfte att åstadkomma regionala institutionella ramverk. Genom att stärka det mänskliga kapitalet främjas uppkomst och spridning av kompetens.

Strukturfondsprogrammen har avsett att stävja ökade regionala skillnader i forskning och utveckling och i användningen av ny informations- och kommunikationsteknik.

Med projekten för kompetens och nätverksbildning inom ramen för Mål 1 programmet har nätverk inrättats och samarbetet utökats mellan aktörerna. Projektets kontakter till företagen har emellertid inte till alla delar varit tillräckliga. Detta är ett väsentligt problem, eftersom företagen spelar en betydande roll i innovationsverksamheten. Ett problem har också varit avsaknaden av utländska samarbetspartners. Som resul-

tat av kompetensprojekten har i allmänhet inte direkt uppkommit nya arbetsplatser eller företag.

Bland specialprogrammen har man med hjälp av programmet för kompetenscentra på ett lyckat sätt genomfört en regional innovationspolitik. Programmet har stött den ekonomiska tillväxten och stärkt kunnandet i kompetenscentras regioner.

I det första skedet av programmet för kompetenscentra var ett problem den inbördes konkurrens som störde samarbetet mellan kompetenscentra. I enlighet med rekommendationerna i revisionsberättelsen 13/2001 har man gått in för att utveckla samarbetet mellan kompetenscentra.

Programmet för regioncentra har haft större effekt på upprättandet av samarbetsnätverk än på regionens livskraft och en positiv utveckling av regionens ekonomi.

Revisionsverket anser, att även om det kan förekomma problem med att mäta de kvalitativa resultaten, borde man försöka utvärdera hur programmet har bidragit till bl.a. uppkomsten av innovationer, informationsspridningen i regionen samt stärkta inlärningsprocesser mellan aktörerna. Revisionsverket är också av den uppfattningen, att tidtabellen för verkställande av projekten ofta har varit alltför kort med tanke på innovationsprocessen och effekterna av stödet.

## **Spridning av resultat och goda förfaranden**

Framgångarna i verksamheten påverkas av tidpunkten för projektets verkställande och av verksamhetsmiljön. Förfaranden kan vara lätta att överföras, men det råder osäkerhet beträffande det, i vilken utsträckning de kan bli till goda förfaranden i övriga regioner. En förutsättning för överföring av kompetens är

samarbetet mellan de regionala aktörerna.

Enligt revisionsberättelsen 82/2004 sprids resultaten bäst genom att resultaten produktifieras, marknadsförs och genom att nya samarbetsnät upprättas. Programmets och programprojektens kortvariga natur försämrar projektens resultat och programmets effekter och gör det svårare att varsebli goda förfaranden och ge dem spridning.

Enligt revisionsverkets mening borde man i alla regionala utvecklingsprogram i såväl programmet som programprojekten inkludera en plan för spridning av resultat och goda förfaranden. Projekten borde också stödas tillräckligt länge, så att mera permanenta kompetensnätverk uppstår. Kompetens- och nätverksprojektens alltför stora beroende av stöd från programfinansieringen borde undvikas genom att också alternativa finansieringsformer tas fram.

Det samarbete mellan kompetenscentra som har bedrivits med programmet för innovativa åtgärder är ett gott exempel på lyckade spridningseffekter. Med projekten spreds de vid kompetenscentra uppkomna resultaten och goda förfaranden i omgivningen. På detta sätt har man förbättrat verksamhetsmöjligheterna och utvecklandet av det sociala kapitalet i glesbygderna.

Aktionsgrupperna kan utnyttjas som förmedlande organisationer mellan kompetenscentra och de regionala aktörerna på landsbygden. Hittills har aktionsgruppernas insats i genomförandet av kompetens- och nätverksprojekt varit liten.

I utvecklandet av programmet för regioncentra borde man enligt revisionsverkets förmenande ägna särskild uppmärksamhet åt att sprida resultaten och verkningarna av programarbetet också till de omgivande trakterna. Programmets effekter har inte i tillräcklig grad avspeglat sig på de omgivande trakterna.

## Problem i projektadministreringen

Enligt observationerna vid revisionerna har brister konstaterats i grunderna för val av projekt. Också informationen om projekten i FIMOS-uppföljningssystemet var ofta bristfälliga och inte tillförlitliga. Detta har försvårat uppföljningen och utvärderingen av de resultat som har uppställts som mål för projekten.

I administreringen av projekten förekom dessutom problem med iakttagandet av de tidtabeller som har ställts för projektens genomförande samt i skötseln av utbetalningarna. I bidragens behandlingstider har ofta förekommit fördröjningar.

Europeiska kommissionen har fäst uppmärksamhet vid överlappande och byrå-

kratiska rapporteringsförfaranden samt vid oklarheter i ansvarsfördelningen.

Revisionsverket anser, att grunderna för val av projekt och deras tillämplighet i programmet borde granskas mera kritiskt än hittills. Projektens sysselsättningseffekter borde uppmärksammas noggrannare än vad som varit fallet. Det uppföljande systemet för registrering av projektdata bör bygga på realiserade direkta effekter. Revisionsverket anser därtill, att projektadministreringen borde förbättras med rådgivning samt med tillräckliga och enhetliga instruktioner. Också informationssystemen borde vara enhetliga oberoende av programmet. Rapporteringen bör utvecklas på det sätt som Lissabon-strategin förutsätter på så sätt, att rapporteringsförfarandena görs enklare.

## 7.2 Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område

### Revisionsobjektet

Föremål för den parallella revisionen (166/2008: Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område) var resultaten (utfall/verkningar) av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens/miljöns områden. I den av revisionsverken i EU utförda parallella revisionen deltog 15 medlemsstater och dessutom 2 medlemsstater som observatörer. Här rapporteras om de resultat som gäller Finland.

Den revision som berörde Finland avgränsades till sysselsättningens område. Av strukturfonderna behandlade revisionen de av Europeiska socialfonden delfinansierade åtgärder, som gäller Finlands målprogram 1, 2 och 3 under programperioden 2000–2006, samt beredningen av programperioden 2007–2013 i fråga om ESF-programmet i fastlands-Finland.

Under programperioden 2000–2006 var strukturfondsprogrammets totala finansieringsram i Finland ca 8,9 miljarder euro, av vilket offentliga medel utgjorde 5,2 miljarder euro (inklusive EU-pengar 2,3 miljarder €, av vilket målprogrammen 1,9 miljarder €) och enskilda medel 3,7 miljarder euro.

Inrikesministeriet har fungerat som förvaltningsmyndighet för de strukturfondsprogram som har gjorts upp i fråga om mål 1 och 2 samt som betalningsmyndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Arbetsministeriet har fungerat som förvaltningsmyndighet för det strukturfondsprogram som har gjorts upp

i fråga om mål 3 samt som betalningsmyndighet för Europeiska socialfonden.

Strukturfonder enligt strukturfondslagen (1401/2006) under programperioden 2007–2013 är Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Som förvaltnings- och attesterande myndighet för bägge fonderna fungerar det från början av år 2008 grundade arbets- och näringsministeriet. Fram till slutet av år 2007 fungerade inrikesministeriet och arbetsministeriet som förvaltnings- och attesterande myndigheter.

Under programperioden 2007–2013 uppskattas förverkligandet av strukturfondsprogrammen ta ca 3,5 miljarder euro offentliga medel i anspråk, av vilket 1,7 miljarder EU-pengar och 1,8 miljarder nationella medel.

Revisionen inriktades på målprogramregionerna i södra, västra, östra och norra Finland samt på ESF-åtgärdsprogrammets riksomfattande del. Information för revisionen inhämtades med intervjuer samt med insamlande av dokumentmaterial från arbetsministeriet och TE-centralerna, landskapsförbunden och länsstyrelserna. Vid revisionen gick genom dokument- och registermateriel som gällde den nationella förvaltningens planering, uppföljning och utvärdering av projekt som delfinansierats med pengar från strukturfonderna.

### Revisionsfrågorna

De revisionsfrågor som utreds med den parallella revisionen, och som i tillämpliga de-



lar gås igenom i varje i revisionen deltagande medlemsland, har indelats i sex centrala teman:

- 1 planeringen av åtgärderna och valet av projekt
- 2 målinriktningen i ansökningsförfarandena
- 3 förfarandena vid beviljande av stöd
- 4 uppföljning och rapportering
- 5 utvärdering
- 6 uppföljningskommittéernas medverkan.

Den revision som berörde Finland tog dessutom upp tre nationella frågor:

- 1 Hade de från strukturfonderna delfinansierade programmen förverkligats utan EU-stöd?
- 2 Hur använde förvaltningsmyndigheterna och uppföljningskommittéerna statistiska data för utvärdering av programmens och projektens effekter?
- 3 På vilket sätt har förvaltningsmyndigheterna och de verkställande myndigheterna (förmedlande organen) rapporterat (riktiga och tillräckliga uppgifter) om stödets verkningar och effekter?

## Planering av åtgärderna och val av projekt

På basis av revisionen var under programperioden 2000–2006 strukturfondernas huvudmålsättningar beträffande sysselsättningen en väsentlig grund för valet av stödåtgärder. Planeringen och valet av stödåtgärder baserade sig på kriterier, som möjliggjorde ett ändamålsenligt förverkligande av programmet och val av projekt. Kriterierna förefaller rationella och ändamålsenliga i belysningen av strukturfondernas primära målsättningar beträffande sysselsättningen.

Planerings- och urvalsförfarandena inför programperioden 2007–2013 förefaller på basis av planeringsdokumenten att vara lämpade att stöda programmets förverkligande och att på ett adekvat sätt avspeglar erfarenheterna från den föregående programperioden. Det, hur förfarandena fungerar i praktiken och om de innebär väsentliga förbättringar jämfört med den föregående perioden, är det ännu alltför tidigt att uttala sig om. EU-kommissionen godkände fastlands-Finlands ESF-programdokument för strukturfondsperioden 2007–2013 den 26.10.2007. Den nationella lagstiftningen godkändes först därefter. Ansökningarna för programperioden kom i gång först i december 2007. Att programperiodens inledning fördröjdes kommer sannolikt att hämma ett framgångsrikt förverkligande av programmen.

## Ansökningsförfarandenas inriktning på målsättningarna

På basis av revisionen var under programperioden 2000–2006 de nationella åtgärderna i ansökningsförfarandena, utformningen av annonser och bedömningen av ansökningarna lämpade att stöda programmens genomförande på ett hållbart sätt och så, att programmen ger ett gott mervärde. Också de nationella ansökningarna inför den nya programperioden synes vara lämpade att stöda programmets förverkligande och avspeglar på ett adekvat sätt erfarenheterna från den tidigare programperioden.

## Förfarandena vid beviljande av stöd

Förfarandena vid beviljande av finansiering programperioden 2000–2006 var lämpade att med ändamålsenliga villkor och krav främ-

ja hållbara resultat av de stödda åtgärderna. Förfarandena vid beviljande av stöd under den nya programperioden förefaller vara lämpade att stöda programmets förverkligande och avspeglar på ett adekvat sätt erfarenheterna från den tidigare programperioden. Alltjämt är det emellertid en brokig skara myndigheter som beviljar stöd.

## Uppföljning, rapportering och uppföljningskommittéer

Finlands nationella uppföljnings- och rapporteringssystem gällande programperioden 2000–2006 är i enlighet med EU-bestämmelserna. På grund av problem som anknyter till tillförlitligheten för de indikatordata som gäller sysselsättningen är dessa inte tillräckliga för att verifiera, i vilken mån stödåtgärderna har bidragit till att programmets primära målsättningar beträffande sysselsättningen har uppnåtts.

För programperioden 2007–2013 är man i färd att utveckla det Internet-baserade EURA 2007 uppföljnings- och finansierings-systemet, som borde ersätta de under den föregående programperioden använda systemen vid inrikesministeriet, undervisningsministeriet och arbetsministeriet. Med hjälp av EURA 2007 administreras både de ERUF- och ESF-delfinansierade åtgärderna. På basis av revisionen är de nationella uppföljningssystemen under programperioden 2007–2013 i enlighet med EU-bestämmelserna. De förefaller vara lämpade att alstra data, med hjälp av vilka man på ett adekvat sätt kan följa med och utvärdera hur de stödda åtgärderna har bidragit till att programmets primära målsättningar beträffande sysselsättningen har uppnåtts. De avspeglar också erfarenheterna från den föregående programperioden. Praktiska erfarenheter av tillämp-

ningen av EURA 2007 systemet finns emellertid ännu inte, varför kännedom om systemets lämplighet saknas. Ett problem har varit att arbetet med att utveckla systemet har dragit ut på tiden, vilket har fördröjt inledandet av projekten.

De nationella myndigheterna har tämligen väl involverat uppföljningskommittéerna i utvärderingen av strukturfondsåtgärderna under programperioden 2007–2013. Uppföljningskommittéerna har också på tillbörligt sätt varit med om att planera programmen under den nya perioden, och uppföljningskommittéernas erfarenheter av den föregående perioden har tagits i betraktande i tillräcklig utsträckning.

## Utvärdering av programmen och utnyttjandet av statistiska data vid utvärderingen

Utvärderingarna av programperioden 2000–2006 gjordes med adekvata metoder och i enlighet med EU:s instruktioner. Utvärderingsresultaten kan anses ge en tillräcklig bild av hur åtgärderna har bidragit till att strukturfondernas primära målsättningar har uppnåtts. En dålig praxis i utvärderingarna är att man alltför mycket har stött sig på programmets uppföljningsdata, vilket kan leda till alltför optimistiska slutsatser angående hur programmets målsättningar har uppnåtts. Dessutom kan det stora antalet indikatorer och projektens litenhet försvåra en utvärdering av verkningarna på programnivå.

Statistiskt material har använts i viss mån varierande vid olika utvärderingar. I allmänhet har användningen av statistiska data begränsat sig till en analys av programmets verksamhetsomgivning. Enligt revisionsverkets uppfattning borde användningen av statistiskt material ökas i utvärderingen av pro-

grammens och projektens effekter. Att använda statistiskt material enbart för en analys av verksamhetsomgivningen är inte tillfyllest. Endast i en utvärdering hade sysselsättningseffekterna granskats också på basis av statistiskt material.

## Myndigheternas rapportering om stödens effekter och resultat

TE-centralerna, som är de myndigheter som beviljar stöden, rapporterar om EU:s strukturfondsåtgärder i sina verksamhetsberättelser i samband med den övriga rapporteringen om resultat och verkningar. Rapporteringen på projektnivå har gjorts med hjälp av uppföljningssystemen. Enligt revisionsverkets förmenande borde av landskapsförbunden, vilka fungerar som regionala utvecklingsmyndigheter, förutsättas en innehållsmässigt likartad verksamhetsberättelse som enligt förordningen om statsbudgeten krävs av statens ämbetsverk.

Förvaltningsmyndigheterna rapporterar på det nationella planet om EU:s strukturfondsåtgärder i statens bokslutsberättelse. Uppgifterna i statens bokslutsberättelse om EU:s

strukturfondsåtgärder förefaller att variera i någon mån från ett förvaltningsområde till ett annat och från år till år.

Enligt revisionsverkets uppfattning borde i verksamhetsberättelsen från det ministerium som fungerar som förvaltningsmyndighet ingå ett särskilt kapitel med rapportering om hur strukturfondsprogrammets målsättningar har uppnåtts. I statens bokslutsberättelse borde införas ett kapitel, som har utarbetats av de ministerier som fungerar som förvaltningsmyndigheter, och som ger riktiga och tillräckliga uppgifter om utvecklingstrenden för hur de för strukturfondsprogrammen uppställda målsättningarna beträffande samhälleliga effekter har uppnåtts under hela programperioden. Revisionsverket anser det inte vara adekvat, att rapporteringen om EU:s strukturfondsåtgärder är knapphändigare i statens bokslutsberättelse för år 2007 än vad den var året innan.

Revisionsverket anser det vara bra, att förvaltningen av strukturfondspengarna har centraliserats till arbets- och näringsministeriet och revisionsmyndighetsfunktionen till finansministeriet, till den revisionsmyndighet som fungerar i anknytning till statsrådets controller funktion.

## 7.3 Utvecklande av fiskerinäringen

Fiskerinäringarna utvecklas både med den nationella fiskerinäringspolitiken och med Europeiska unionens gemensamma fiskepolitik. Båda två syftar till en hållbar och mångsidig användning av fiskresurserna. Målsättningarna har eftersträvat med fiskerinäringens strukturprogram samt olika metoder att reglera fisket. För utvecklande av fiskerinäringen används ca 15 miljoner euro per år, av vilket EU:s andel utgör ca hälften.

Utvecklandet av fiskerinäringens primärproduktion dvs. fiske och fiskodling påverkas av ett flertal faktorer, av vilka en del är av inhemskt ursprung och en del beror på EU:s gemensamma fiskeripolitik. Med den gemensamma fiskeripolitiken regleras bl.a. storleken på fiskeflottorna i medlemsstaterna. Till detta skulle just inte finnas behov i finländska förhållanden. I Finland skulle finnas möjlighet att utöka fisket av flera fiskarter. Yrkesfiskarna vid kusten får emellertid inte alltid fisketillstånd för privatägda vattenområden, vilka av denna anledning är underfiskade. Utvecklandet av fiskodlingen försvåras för sin del av det strama systemet med miljötillstånd.

Problemen i utvecklandet av primärproduktionen har lett till att strukturstödet huvudsakligen har inriktats på fiskförädling och partihandel, för på dessa branscher har investeringar varit möjliga. En del av de företag som har fått stöd är emellertid mycket lönsamma, och projekten hade sannolikt

förverkligats också utan stöd. På förädlingsbranschen har uppkommit överkapacitet. Stödda fiskförädlingsenheter har måst stängas när marknadsläget har förändrats.

Enligt observationerna (155/2007: Utvecklande av fiskerinäringen) vid revisionen är stödåtgärderna inte det centrala i utvecklandet av fiskerinäringen. Fiskerinäringen resurser borde mera än för närvarande inriktas på att främja primärproduktionen av inhemsk fisk, varvid också tryggas arbetsplatserna på förädlingsbranschen. Staten borde främja yrkesfiskarnas tillträde till privata vattenområden samt öka lokaliseringsstyrningen av fiskodlingsanläggningar till områden som lämpar sig bättre för odling.

Laxfisket i dess nuvarande form maximerar inte den totala nytta som samhället får av laxen. Fritidsfiskarnas andel av laxfångsten borde ökas. Laxfisket borde göras beroende av tillstånd, vilket skulle möjliggöra en ändamålsenlig fördelning av de begränsade laxresurserna mellan yrkes- och fritidsfiskare. Samtidigt skulle minskas det som bisyssla bedrivna kustfisket av lax, som skadar både de egentliga yrkesfiskarnas utkomst och utvecklandet av fisketurismen.

Efter revisionens slutförande har utfärdats statsrådets förordning om begränsningar av laxfisket i Bottniska viken och Simo älv (190/2008), i vilken fisket till havs har begränsats.

# 8 Tillståndet för skötseln av statsfinanserna och förvaltningen

## 8.1 Iakttagandet av statsbudgeten och de centrala bestämmelserna om den

För finansåret 2007 gav revisionsverket totalt 118 redovisningsrevisionsberättelser på basis av revisionerna av ämbetsverken och inrättningarna. Av dem gavs 84 om sådana ämbetsverk och inrättningar som gör upp ett bokslut som innehåller de bokslutskalkyler som avses i 63 § förordningen om statsbudgeten (räkenskapsverk). Dessutom gav revisionsverket revisionsberättelser om 34 sådana ämbetsverk och inrättningar som inte gör upp bokslutskalkyler, men som hade att utarbeta en i förordningens 65 a § avsedd verksamhetsberättelse.

För finansåret 2007 konstaterades hos 42 räkenskapsverk och 12 andra ämbetsverk sådana felaktiga förfaranden, där en given anmärkning eller flera anmärkningar tillsammans innebar att de betraktades som sådana mot budgeten eller de centrala bestämmelserna om den stridande förfaranden, att om dem infördes i revisionsberättelsen ett specificerat negativt ställningstagande till lagenligheten. År 2006 ingick ett negativt ställningstagande till lagenligheten i 50 räkningsverks revisionsberättelser.

Det totala antalet ämbetsverk som har fått ett negativt ställningstagande till lagenligheten har ökat jämfört med år 2006. Förändringen mellan åren 2005 och 2006 förändrades huvudsakligen av att den i lagen om statsbudgeten ingående bestämmelsen om resultatredovisningens ordnande då för första gången tillämpades fullt ut i utvärderingen av redovisningens beskaffenhet. Jämförbarheten mellan uppgifterna för år 2006

och 2007 påverkas av att revisionsberättelser gavs också om andra ämbetsverk och inrättningar än sådana som fungerar som räkningsverk.

De viktigaste orsakerna till negativa ställningstaganden till lagenligheten var alltjämt brister i ordnandet av resultatredovisningen och i presentationen av den avgiftsbelagda verksamhetens årsresultat. Om brister i uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet eller i presentationen av dess årsresultat gavs en anmärkning åt 22 ämbetsverk. Brister i andra uppgifter som gällde den funktionella effektiviteten och ordnandet av resultatredovisningen ledde till anmärkningar åt 31 ämbetsverk. Att resultatredovisningen har ordnats är en förutsättning för att i synnerhet uppgifter om den funktionella resultatet skall kunna lämnas i bokslutet.

De näst viktigaste gruppen utgjordes av fel som gällde användningen av i budgeten beviljat anslag. Dessa var antingen med anslaget användningsändamål förknippade fel eller sådana fel i utgifternas hänförelse till finansåret, vilka de facto också innebar att anslaget användningstid förlängdes. Felaktigheter som anknöt till användningen av fullmakt och brister i fullmaktsuppföljningen ledde till ett negativt ställningstagande till lagenligheten i revisionsberättelsen för 11 ämbetsverk. Bristerna gällde i allmänhet verifieringen av fullmaktens användning och användningstiden på det sätt som förutsätts i 10 § i lagen om statsbudgeten.

## 8.2 Åläggande att meddela om åtgärder med anledning av anmärkningarna i revisionsberättelsen

Enligt 5 § 1 momentet i lagen om statens revisionsverk skall revisionsobjektet och det ministerium till vars ansvarsområde revisionsobjektet hör meddela revisionsverket vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningarna i granskningsberättelsen. I revisionsberättelserna har specificerats de anmärkningar som förutsätter ovan nämnt meddelande, och getts en fatalitetid för meddelande om åtgärderna. Åtgärdernas tillräcklighet kontrolleras i samband med följande revision. Negativa ställningstaganden till lagenligheten är i allmänhet också ärenden som medför åläggande att meddela, men åläggande kan påföras också för anmärkningar som inte har lett till ett negativt ställningstagande till lagenligheten.

I tabell 1 presenteras enligt förvaltningsområde hur åläggandena att meddela om åtgärder fördelat sig under de tre senaste åren.

Antalet ålägganden att meddela minskade från föregående års 36 till 24. Brister i ordnandet av resultatredovisningen och presentationen av det funktionella resultatet var alltså de viktigaste anledningarna till anmärkningar som ledde till åläggande att meddela om åtgärder. De ledde till åläggande i 17 revisionsberättelser (i 31 revisionsberättelser år 2006). Brister i bokföringen ledde till åläggande att meddela i fem revisionsberättelser.

I samband med revisionerna år 2007 utredes effekterna av de ålägganden att meddela om åtgärder som ingått i revisionsberättelserna året innan. I revisionsberättelserna för år 2006 gavs åläggande att meddela åt 36 räkenskapsverk. I fråga om dem förnyades för 22 åläggandet antingen helt eller delvis år 2007.

TABELL 1: ÅLÄGGANDEN ATT MEDDELA PÅFÖRDA I REVISIONSBERÄTTELSENA FÖR ÅREN 2005–2007

Förvaltningsområde	Revisionsberättelsert		Meddelandeålägganden	
	år	2005	2006	år
	2007			2007
Republikens presidents kansli	1			
Statsrådets kansli	1			
Utrikesministeriets förvaltningsområde	1	1	1	
Justitieministeriets förvaltningsområde	2	1	2	
Inrikesministeriets förvaltningsområde	20	2		
Försvarsministeriets förvaltningsområde	3	2	2	2
Finansministeriets förvaltningsområde	6	3	1	2
Undervisningsministeriets förvaltningsområde	27	7	17	15
Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde	9	1	2	
Kommunikationsministeriets förvaltningsområde	10	4	3	2
Handels- och industriministeriets förvaltningsområde	27	7	5	1
Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	7	2	2	1
Arbetsministeriets förvaltningsområde	1	1	1	1
Miljöministeriets förvaltningsområde	3			
	118	31	36	24

## 8.3 Budgeteringsförfaranden

Om budgeteringsförfaranden gavs år 2007 en anmärkning i undervisningsministeriets, Museiverkets och Utbildningsstyrelsens revisionsberättelser. Anmärkningarna gällde hur statsbidragsutgifter hänförts till finansåret, användningsändamålet för anslag samt budgeteringsförfarandet vid långfristiga hyresavtal. År 2006 gavs en anmärkning om budgeteringsförfarandet i två revisionsberättelser och år 2005 i en revisionsberättelse.

Vid de förvaltningsrevisioner som har gällt

underhållet av bannätet, användningen av anslaget för hälsofrämjande verksamhet samt användningen av den obundna delen av landskapsutvecklingspengar har i budgeteringen och användningen av anslaget noterats förfaranden, som lett till att anslagen har använts på ett felaktigt, oändamålsenligt och oekonomiskt sätt. Om dessa har rapporterats i den särskilda berättelse som har getts till riksdagen 26.5.2008 samt i den uppföljande rapport som har tillställts arbets- och näringsministeriet.

## 8.4 Räkenskapsverkens bokslutskalkyler

I tabell 2 presenteras uppgifterna om i revisionsberättelserna gjorda anmärkningar gällande bokslutskalkylerna under tre år. Enligt 63 § i förordningen om statsbudgeten är endast de ämbetsverk och inrättningar som fungerar som räkenskapsverk skyldiga att göra upp bokslutskalkyler.

Budgetens utfallskalkyl inkluderar uppgifter om budgetintäkter och utgifter samt uppgifter om fullmakter och hur de använts. Anmärkningar som gällde budgetens utfallskalkyl gavs med anledning av revisionerna år 2007 åt 33 räkenskapsverk, vilket är ett färre än år 2006.

År 2007 hade 45 ämbetsverk och inrättningar fullmakter i användning. Anmärkningar om hur uppgifterna om fullmakter presenterats eller hur fullmakten använts gavs i 16 revisionsberättelser. De främsta orsakerna var brister i verifieringen av fullmaktens användning och användningstid och i ordnandet av fullmaktsbokföringen.

En anmärkning som gällde intäcks- och utgiftskalkylen gavs åt ett räkenskapsverk och en anmärkning gällande balansräkningen åt fyra räkenskapsverk.

Om brister i noterna gavs anmärkningar åt 10 räkenskapsverk. Vid revisionerna äg-

nades uppmärksamhet särskilt åt sådana noter, som kan anses väsentligt komplettera de uppgifter som lämnas i bokslutskalkylerna. Till de viktigaste bland dem kan räknas uppgifter om statliga borgensförbindelser, statsgarantier och andra ansvarsförbindelser.

Kravet i 21 § i lagen om statsbudgeten, att ämbetsverken och inrättningarna i bokslutet och den verksamhetsberättelse som utarbetas för fullgörandet av resultatansvaret skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om hur budgeten har följts och om ämbetsverkets och inrättningens intäkter och kostnader, gäller också de ämbetsverk och inrättningar som inte gör upp bokslutskalkyler, men som skall göra upp en i 65 a § i förordningen om statsbudgeten avsedd verksamhetsberättelse. Eftersom sättet för presentationen inte har definierats, har de uppgifter som dessa ämbetsverk och inrättningar lämnat oftast varit bristfälliga.

Som särskilt viktiga bör betraktas de uppgifter som lämnas om hur budgeten har iakttagits. I instruktioner och styrning bör ägnas uppmärksamhet åt att av alla ämbetsverk och inrättningar förutsätts tillräckliga uppgifter om de i lagens 21 § avsedda omständigheter som berör ämbetsverkets finanser.

TABELL 2: RÄKENSKAPSVERK SOM GETTS EN ANMÄRKNING GÄLLANDE BOKSLUTSKALKYLerna

	Anmärkningar år		
	2005	2006	2007
Budgetens utfallskalkyl	28	34	33
Intäcks- och utgiftskalkyl	5	5	1
Balansräkning	8	8	4
Noter	15	10	10
Granskning av kalkylerna		1	



## 8.5 Målsättningar gällande ämbetsverkens och inrättningarnas funktionella resultat och om detta lämnade uppgifter

Enligt förordningen om statsbudgeten skall i budgetmotiveringarna uppställas resultatmål både för samhälleliga verkningar och för det funktionella resultatet. Resultatmålen är av betydelse för regeringen som utgångspunkter för resultatstyrningen och för riksdagen när den beslutar om att bevilja anslag och utvärderar i vilken mån målsättningarna har uppnåtts.

Enligt 11 § i förordningen om statsbudgeten skall ministeriet utan dröjsmål fastställa den detaljerade indelningen av budgeten och resultatmålen sedan riksdagen har godkänt statsbudgeten. Lagen om statsbudgeten förutsätter att om ämbetsverkens och inrättningarnas funktionella resultat rapporteras riktiga och tillräckliga uppgifter i boksluten och verksamhetsberättelserna.

Resultatet av verksamheten indelas enligt lagen och förordningen om statsbudgeten i mål för funktionell effektivitet samt produktion och kvalitetsledning, i vilket sammanhang också granskas serviceförmågan.

I samband med revideringen av räkenskapsverken har revisionsverket utvärderat täckningsgraden för de funktionella resultatmål som har fastställts av ministeriet. Härvid har fokuserats särskilt på de mål som gäller

den funktionella effektiviteten. Samtidigt har emellertid också bedömts täckningsgraden för de målsättningar som gäller prestationer och allmänna nyttigheter samt serviceförmågan. Uppställandet av mål för den avgiftsbelagda verksamheten och de uppgifter som lämnats om detta behandlas i kapitel 8.6.

Revisionsverket har utvärderat den information som riksdagen får i samband med budgeten och i statens bokslutsberättelse med särskilda revisioner på undervisningsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden. Resuméer av dessa revisioner presenteras i den särskilda berättelse som revisionsverket har gett till riksdagen om revisionen av statsbokslutet och statens bokslutsberättelse för år 2007 (B 10/2008 rd).

Sammanfattande uppgifter för tre år om uppställandet av de viktigaste målsättningarna för det funktionella resultatet ingår i tabell 3.

På basis av revisionerna för finansåret 2007 kan konstateras, att de av ministerierna godkända resultatmålen som utgör en väsentlig del av resultatstyrningen alltså är bristfälliga vad gäller målsättningen för lönsamhet och produktivitet. Endast för 30 procent av

TABELL 3: MÅLUPPSTÄLLANDE ÅREN 2005–2007, PROCENT AV ÄMBETSVERKEN OCH INRÄTTNINGARNA

År	Lönsamhet	Produktivitet	Serviceförmåga
2005	25 %	15 %	34 %
2006	29 %	17 %	40 %
2007	30 %	23 %	53 %

ämbetsverken och inrättningarna hade godkänts till väsentliga delar täckande målsättningar för lönsamheten. Motsvarigt hade produktivetsmål i resultatavtalen uppställts för endast 23 procent av ämbetsverken och inrättningarna.

När täckningsgraden för målsättningarna gällande lönsamhet och produktivitet bedöms på basis av sedvanliga kostnader för verksamheten, täckte de ovan nämnda lönsamhetsmålsättningarna 24 procent och produktivetsmålsättningarna 26 procent av statens egen verksamhet.

Målsättningar gällande serviceförmågan hade enligt revisionerna uppställts för 53 procent och målsättningar för prestationer och offentliga nyttigheter för 58 procent av (61 procent år 2006) av ämbetsverken och inrättningarna.

## Uppgifter om den funktionella effektiviteten i boksluten

Om räkenskapsverkens bokslut föreskrivs i lagen om statsbudgeten och den motsvarande förordningen. Räkenskapsverken och de ämbetsverk och inrättningar, för vilka ministeriet har uppställt resultatmål, skall i verksamhetsberättelsen ge riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamhetens resultat. Enligt förordningen om statsbudgeten skall verksamhetsberättelsen innehålla uppgifter om det funktionella resultatet jämte nyckeltal och en jämförelse med de uppställda resultatmålen.

Med revisionen har man gått in för att fast-

ställa huruvida riktiga och tillräckliga uppgifter har getts om den funktionella effektiviteten. Härvid har på basis av revisionen granskats huruvida om lönsamhet, produktivitet, den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och om den samfinansierade verksamheten har getts riktiga och tillräckliga uppgifter.

Tabell 4 innehåller fördelningen av lämnade uppgifter om lönsamheten under tre års tid.

Uppgifterna om lönsamheten eller de kostnadsuppgifter som ersätter dem konstaterades vara riktiga och tillräckliga hos 75 ämbetsverk och inrättningar, vilket är 64 procent av de ämbetsverk och inrättningar om vilka gavs en revisionsberättelse för år 2007 (53 räkenskapsverk och 54 % år 2006, 66 räkenskapsverk och 58 % år 2005). Kravet på riktiga och tillräckliga uppgifter innebär, att de uppgifter som räkenskapsverket har lämnat om resultatet samtidigt är både riktiga och tillräckliga.

Uppgifterna om produktiviteten konstaterades vara riktiga och tillräckliga hos 75 ämbetsverk och inrättningar, vilket är 64 procent av ämbetsverken och inrättningarna (47 räkenskapsverk och 47 % år 2006, 48 räkenskapsverk och 42 % år 2005). Som tillräckliga betraktades uppgifterna om produktiviteten hos 93 ämbetsverk och inrättningar (66 räkenskapsverk och 67 % år 2006, 68 räkenskapsverk och 60 % år 2005). Som riktiga betraktades uppgifterna om produktiviteten hos 81 ämbetsverk och inrättningar (56 räkenskapsverk och 57 % år 2006, 55 räkenskapsverk och 48 % år 2005).

TABELL 4: UPPGIFTER OM LÖNSAMHETEN I BOKSLUTEN, PROCENT AV ÄMBETSVERKEN OCH INRÄTTNINGARNA

År	Riktiga uppgifter	Tillräckliga uppgifter	Riktiga och tillräckliga uppgifter
2005	64 %	76 %	58 %
2006	62 %	72 %	54 %
2007	69 %	78 %	64 %

När täckningsgraden för presenterade riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet och produktivitet bedöms på basis av sedvanliga kostnader för verksamheten, täckte de riktiga och tillräckliga uppgifterna om lönsamheten 42 procent och uppgifterna om produktiviteten 41 procent av statens egen verksamhet.

En central fråga med tanke på resultatstyrningens trovärdighet är alltså, att ministerierna inte presenterar riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten för den egna verksamhetens del. Endast de uppgifter som getts av kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet och miljöministeriet kunde betraktas som riktiga och tillräckliga. Till denna del har väsentliga förändringar inte inträffat i förvaltningen under senare år.

Av de 81 ämbetsverk och inrättningar som presenterade en kostnadsmotsvarighetskalkyl över den samfinansierade verksamheten gav 41 procent (40 % av 60 räkenskapsverk år 2006, 39 % av 64 räkenskapsverk år 2005) riktiga och tillräckliga uppgifter om den samfinansierade verksamhetens kostnadsmotsvarighet. Av de som gjort kalkylen gav 60 procent (75 % år 2006, 69 % år 2005) tillräckliga uppgifter. Det centrala problemet i uppgörandet av kalkylen och dess täckningsgrad var definieringen av samfinansierad verksamhet och behandlingen av den, särskilt när finansieringen fås genom att utgifterna bokförs direkt som användning av ett anslag som administreras av den som beviljat finansieringen.

När de uppgifter som getts om den funktionella effektiviteten bedöms som en helhet, kunde uppgifterna emellertid betraktas som riktiga och tillräckliga hos 67 ämbetsverk, vilket är 57 procent av ämbetsverken och inrättningarna (46 räkenskapsverk och 46 % år 2006).

## Uppgifter om produktion och kvalitetsledning i boksluten

I fråga om uppgifterna om produktion och kvalitetsledning har vid revisionen granskats de uppgifter som lämnats om prestationer och offentliga nyttigheter och serviceförmågan.

Tillräckligheten för uppgifterna om prestationer och offentliga nyttigheter granskades hos alla ämbetsverk och inrättningar. Uppgifterna konstaterades vara tillräckliga hos 93 procent av de granskade ämbetsverken (98 % räkenskapsverk år 2006). Uppgifternas riktighet och tillräcklighet granskades hos 81 ämbetsverk. Av dem konstaterades 74 dvs. 91 procent ha lämnat riktiga och tillräckliga uppgifter (62 räkenskapsverk och 97 % år 2006).

Bokslutsuppgifterna om serviceförmågan granskades hos 54 ämbetsverk och inrättningar, av vilka hos 85 procent uppgifterna konstaterades vara tillräckliga (42 räkenskapsverk och 93 % år 2006). Uppgifternas riktighet och tillräcklighet granskades hos 26 ämbetsverk och inrättningar, av vilka uppgifterna hos 77 procent ansågs vara riktiga och tillräckliga (16 räkenskapsverk och 89 % år 2006).

I fråga om samhälleliga effekter har det konstaterats vara problematiskt att med revisionen som medel bedöma huruvida uppgifterna i boksluten är riktiga och tillräckliga. Revisionsberättelserna innehåller därför inte ställningstaganden till dessa. I fråga om samhälleliga effekter accentueras ministeriernas redovisningsskyldighet. Också utvärderingar som görs av oavhängiga utomstående har sin egen betydelse. Under de senaste fem åren har hos 37 ämbetsverk och inrättningar (hos 32 räkenskapsverk år 2006 och hos 39 räkenskapsverk år 2005) en utvärdering av effekterna gjorts av utomstående.

## 8.6 Avgiftsbelagd verksamhet

Enligt 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten skall ämbetsverken och inrättningarna ordna kontrollen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet så att årsresultatet kan redovisas i samband med bokslutet, om inte den avgiftsbelagda verksamheten är obetydlig. Enligt 65 § i förordningen om statsbudgeten skall verksamhetsberättelsen innehålla uppgifter om den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet samt en jämförelse med de uppställda målsättningarna. Kravet på riktiga och tillräckliga uppgifter har ytterligare preciserats med en föreskrift av Statskontoret, i vilken förutsätts att kostnadsmotsvarighetskalkylerna presenteras enligt typ av prestation.

Enligt uppgifterna i centralbokföringen var statens intäkter av den avgiftsbelagda verksamheten totalt 1,3 miljarder euro, av vilka andelen för offentligrättsliga prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten var 0,3 miljarder euro, de affärsekonomiskt prissattas 0,7 miljarder euro och andelen för med stöd av speciallagar prissatta prestationer 0,3 miljarder euro.

År 2007 fanns totalt 95 ämbetsverk och inrättningar som bedrev sådan avgiftsbelagd verksamhet som avses i 15 § i lagen om statsbudgeten. Ministerierna hade uppställt resultatmål för 69 ämbetsverk dvs. 73 procent

av de ämbetsverk och inrättningar som bedrev avgiftsbelagd verksamhet.

Tabell 5 innehåller fördelningen av ställningstagandena till de givna uppgifterna om den avgiftsbelagda verksamheten under tre år.

Vid revisionerna konstaterades att 66 ämbetsverk och inrättningar hade gett riktiga och tillräckliga uppgifter om den avgiftsbelagda verksamheten och dess årsresultat. Året innan var motsvarande andel 50 räkenskapsverk av 82 räkenskapsverk som bedrev avgiftsbelagd verksamhet.

När täckningsgraden för riktiga och tillräckliga uppgifter om den avgiftsbelagda verksamheten bedöms på basis av intäkterna av den avgiftsbelagda verksamheten, täckte de riktiga och tillräckliga uppgifterna 82 procent av den avgiftsbelagda verksamheten.

I fråga om presenterandet av bokslutsuppgifter om den avgiftsbelagda verksamheten har situationen som helhet förbättrats jämfört med tidigare år. Ett negativt ställningstagande till lagenligheten gavs på grund av brister i kontrollen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presenterandet av årsresultatet år 2007 emellertid alltså till 17 räkenskapsverk och fem andra ämbetsverk (21 räkenskapsverk år 2006, 18 räkenskapsverk år 2005). De främsta bristerna i de

TABELL 5: UPPGIFTER OM AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET, PROCENT AV ÄMBETSVRK OCH INRÄTTNINGAR SOM HAR BEDRIVIT AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

År	Riktiga uppgifter	Tillräckliga uppgifter	Riktiga och tillräckliga uppgifter
2005	67 %	87 %	65 %
2006	61 %	90 %	61 %
2007	71 %	94 %	69 %

lämnade uppgifterna om den avgiftsbelagda verksamhetens årsresultat gäller ordnandet av resultatredovisningen och inriktningen av arbetskostnaderna.

Vid offentlighetsrättsliga prestationer, där efterfrågan och utbudet på prestationen baserar sig på lagstiftningen och myndigheten eller inrättningen har en i allmänhet på författning baserad ensamrätt att producera prestationen, tryggar ett adekvat uppgörande av kostnadsmotsvarighetskalkyler de betalningsskyldigas rättsskydd så, att inte prestationernas pris från förvaltningens kunders

synpunkt blir högre än de allmänna grunder som föreskrivits i lag. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att följa upp och presentera den avgiftsbelagda verksamheten och dess årsresultat också när de statliga ämbetsverken fungerar i en konkurrenssituation med privata aktörer som bedriver samma verksamhet.

Vid revisionerna av den avgiftsbelagda verksamheten framkom också en del situationer där affärsekonomiskt prissatta prestationer lett till betydande underskott.

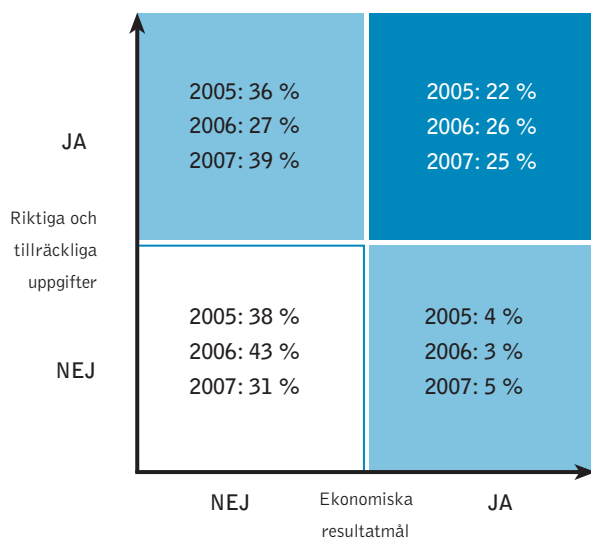
## 8.7 Tillståndet för resultatstyrningen på basis av den funktionella effektiviteten

Till resultatstyrningen hör att ministerierna uppställer adekvata resultatmål för ämbetsverken och inrättningarna och att dessa lämnar riktiga och tillräckliga uppgifter om sin verksamhet i sina bokslut.

Väsentligt i resultatstyrningen är att samordna resurserna och de målsättningar som gäller resultaten. En uppgift för resultatstyrningen är att samordna verksamhetens effekter och utvecklandet av serviceförmågan med hanteringen av kostnaderna. Målsättningarna och uppgifterna gällande lönsamheten är därför väsentliga för att resultatstyrningen skall fungera. De ger också grundvalen för en bedömning av effekter och serviceförmåga och verksamhetens lönsamhet som helhet.

I figur 1 beskrivs resultatstyrningens funktionsduglighet sedd ur perspektivet för styrningen och rapporteringen av lönsamheten. Som bedömningskriterier har använts täckningsgraden för de av ministerierna uppställda målsättningarna för lönsamheten och de uppgifter om lönsamheten som ämbetsverken och inrättningarna har lämnat i sina bokslut. Procentandelarna åren 2005-2006 baserar sig på antalet reviderade ämbetsverk, grunden för kalkylen år 2007 är de revisionsberättelser som getts om revisionerna av samtliga ämbetsverk och inrättningar.

När tillståndet för resultatstyrningen bedöms utgående från uppställandet av resultatmål för lönsamheten och riktiga och tillräckliga bokslutsuppgifter om dem, förefal-



Figur 1. Resultatmål och bokslutsuppgifter som beskriver lönsamheten

ler det alltjämt som att i resultatstyrningen allt fortfarande inte har skett väsentliga förändringar jämfört med tidigare år. Andelen ämbetsverk och inrättningar som styrs med tillräckliga lönsamhetsmål och som rapporterar riktiga och tillräckliga uppgifter är alltjämt synnerligen liten dvs. 25 procent av ämbetsverken och inrättningarna (26 % av räkenskapsverken år 2006 och 22 % av räkenskapsverken år 2005). Bedömt på basis av sedvanliga kostnader för verksamheten är motsvarande täckningsgrad endast 17 procent av statens egen verksamhet.

I fråga om presenterandet av riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten är läget oförändrat. Riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten lämnade i sitt bokslut 64 procent av ämbetsverken och inrättningarna. År 2006 var motsvarande andel 54 procent och år 2005 58 procent.

Resultatmål för lönsamheten hade uppställts för 35 ämbetsverk och inrättningar, vilket är 30 procent av ämbetsverken och inrättningarna. Av dem lämnade 29 eller 83 procent riktiga och tillräckliga uppgifter (90 % år 2006 och 86 % år 2005). Motsvarigt lämnade av dem, för vilka inte hade uppställts lönsamhetsmål (83 ämbetsverk), endast 46 eller 55 procent riktiga och tillräckliga uppgifter (39 % år 2006 och 48 % år 2005).

Om man vid bedömningen av tillståndet för resultatstyrningen sätter uppställandet av tillräckliga lönsamhets- och produktivetsmål i samband med hur om dem har lämnats riktiga och tillräckliga uppgifter, är andelen för ämbetsverk som har styrts med tillräckliga målsättningar och som har lämnat riktiga och tillräckliga uppgifter inte större än 13 procent. Motsvarigt är 36 procent av ämbetsverken och inrättningarna sådana, för vilka ministeriet inte har uppställt tillräckliga lönsamhets- och produktivetsmål och som inte har lämnat riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten och produktiviteten.

Att resultatstyrningen och redovisningsskyldigheten skall förverkligas förutsätter alltjämt att ministeriernas och ämbetsverkens och inrättningarnas ledning vidtar åtgärder för att utveckla resultatmålen och uppföljningen av dem så, att de svarar mot de principer som har föreskrivits i förordningen om statsbudgeten. Ministerierna borde tillsammans med ämbetsverken utreda, hur målsättningar uppställs för verksamhetens resultat med beaktande av resultatets olika delområden, och vilka uppgifter som skall lämnas i verksamhetsberättelsen så att en riktig och tillräcklig bild ges av verksamhetens resultat.

## 8.8 Tillståndet för intern kontroll och riskhantering

Den interna kontrollen har vid revisionsverkets revisioner utvärderats i riskanalysen och granskats i samband med revisionen av bokföringen, fullmaktsuppföljningen och resultatredovisningen, samt separat i samband med vissa andra revisioner. Vid revisionsverkets förvaltningsrevisioner har bedömts de risker som är förenade med förvaltningens styrningssystem och verksamhetskedjor och hanteringen av dem samt den interna kontrollen i synnerhet ur perspektivet för verksamhetens samhällliga effekter och resultat samt en riktig och tillräcklig bild av ekonomin och verksamheten som helhet. Brister som observerats i styrnings-, verksamhets- och rapporteringssystemen är samtidigt också brister i den interna kontrollen och riskhanteringen på statsrådets och ministeriernas förvaltningsområdens nivå.

Vid revisionerna av finansförvaltningens system har granskats med dessa system och deras informationsalstrande system samt verksamhetsmiljön förenade föranstaltningar. Centrala objekt för revisionerna var de till systemens användning och administrering anknutna riskerna, kontrollerna, användarrätterna, övriga förfaranden i den interna övervakningen samt dataskyddet. År 2007

gjordes totalt 12 systemrevisioner och de hänförde sig till åtta stora eller tämligen stora räkenskapsverk och två servicecentraler.

De viktigaste observationerna vid systemrevisionerna gällde åtskiljande av arbetsuppgifter, administrering och övervakning av användarrätter, klargörande av ansvar och övervakningsförfaranden särskilt i fråga om utlagda verksamheter och tjänster, dokumentering, logiskt skydd och förfaranden vid korrigerande och avstämning av data. Om revisionernas resultat har rapporterats i samband med revisionerna.

Också Europeiska unionens medelöverföringar och penninganvändning granskas som en del av revisionen. Vid revisionerna har ägnats uppmärksamhet förutom åt bokföringens riktighet och verksamhetens laglighet, också åt styrningen av verksamheten samt i synnerhet åt olika frågor i anknytning till pengarnas administrering och ordnandet av den interna kontrollen. Ställningstagandena vid revisionerna har rapporterats till de räkenskapsverk som har berörts av revisionerna eller som har ansvar för att korrigera bristerna.

Tabell 6 åskådliggör tillståndet för den interna kontrollen i förvaltningen.

TABELL 6: TILLSTÅNDET FÖR DEN INTERNA KONTROLLEN FINANSÅRET 2007, PROCENT AV ÄMBETSVERKEN OCH INRÄTTNINGARNA (45 ÄMBETSVERK HADE FULLMAKTER)

	Bokföring	Fullmaktsuppföljning	Övrig redovisningsväsende	Övrig intern kontroll
a) inget väsentligt att anmärka	73 %	60 %	68 %	55 %
b) väsentliga brister, men korrigerande åtgärder har vidtagits	8 %	4 %	9 %	14 %
c) väsentliga brister, med anledning av vilka åtgärder bör vidtas	19 %	36 %	23 %	31 %



Från den interna kontrollens synpunkt sett förefaller situationen i fråga om bokföringen att ha förbättrats från föregående år. Något väsentligt att anmärka i ordnandet av den interna kontrollen av bokföringen fanns inte hos 73 procent av ämbetsverken och inrättningarna (67 % år 2006 och 75 % år 2005). Väsentliga brister, med anledning av vilka ämbetsverket har skäl att vidta åtgärder i ordnandet av den interna kontrollen av bokföringen, konstaterades hos 19 procent av de granskade ämbetsverken och inrättningarna (28 % av räkenskapsverken år 2006 och 18 % år 2005).

I fråga om fullmaktsbokföringen konstaterades väsentligt att anmärka i den interna kontrollen och ett behov av åtgärder hos 36 procent av de ämbetsverk som hade fullmakter i användning (39 % av räkenskapsverken år 2006 och 22 % år 2005). Den främsta orsaken var brister i verifieringen av fullmaktens användning och användningstiden.

De centrala bestämmelserna om den resultatredovisning som förutsätts utöver bokföringen ingår i 15 § 2 momentet och 16 § i lagen om statsbudgeten. Om saken föreskrivs närmare i 55 § i förordningen om statsbudgeten, enligt vilken bokföringen och resultatredovisningen skall ordnas så, att de producerar sådana väsentliga uppgifter som behövs i den externa styrningen av ämbetsverket eller inrättningen samt bokslutsuppgifter och uppgifter i verksamhetsberättelsen.

I fråga om resultatredovisningen förefaller situationen i förvaltningen att vara bättre än året innan. Vid revisionerna har hos 23 procent av ämbetsverken och inrättningarna konstaterats sådana väsentliga med denna del av redovisningsväsendet förenade brister, på grund av vilka korrigerande åtgärder har förutsatts i revisionsberättelserna (35 % av räkenskapsverken år 2006). En väsentlig brist i resultatredovisningen i förvaltningen

är alltså hur arbetskostnaderna inriktas på verksamheterna eller andra redovisningsobjekt. Redovisningsväsendet är så gott som alltid också de kritiska faktorn när det gäller att presentera riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet, produktivitet, den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och den samfinansierade verksamhetens kostnadsvarsighet i boksluten. I utvecklandet och ordnandet av resultatredovisningen är ministeriernas och de underställda ämbetsverkens och inrättningarnas egna åtgärder alltså i nyckelställning.

Den ekonomistadga som förutsätts i 69 b § i förordningen om statsbudgeten är ett centralt verktyg för ordnandet av den interna kontrollen vid räkenskapsverken. Vid revisionerna år 2007 bedömdes att ekonomistadgan är på adekvat nivå hos så gott som alla räkenskapsverk (år 2006 89 räkenskapsverk eller 90 % och år 2005 101 räkenskapsverk eller 89 % av alla räkenskapsverk).

Enligt 65 § i förordningen om statsbudgeten skall den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehålla en utvärdering av ändamålsenligheten och tillräckligheten när det gäller den interna kontrollen och den riskhantering som ingår i den samt ett utlåtande som utarbetats på basis av detta och som gäller den interna kontrollens tillstånd och de viktigaste utvecklingsbehoven. I revisionsberättelserna gavs en anmärkning gällande utlåtandet åt 12 ämbetsverk och inrättningar (13 räkenskapsverk år 2006 och 15 räkenskapsverk år 2005). Anmärkningarna gällde hur täckande utlåtandet var och hur det hade beretts. Allmänt taget har ledningen ägnat mera uppmärksamhet än tidigare åt utvecklande av den interna kontrollen och riskhanteringen och åt utvärderingsförfarandena. Revisionerna visar emellertid att väsentliga skillnader emellertid råder mellan ämbetsverken. På basis av revisionerna

påpekas alljämt, att utlåtandena klart borde ges också om den interna kontrollens tillstånd och inte endast om utvecklingsobjekt. Det rekommenderas att i utlåtandena framförs ledningens ansvar för den interna kontrollen. I utlåtandena är det dessutom skäl att uppmärksamma kontinuiteten mellan ut-

låtandena från flera år, samt att de grundläggande frågorna inom den interna kontrollen och en god finansförvaltning granskas tillräckligt i utvärderingsprocessen. Förfarandena inom intern kontroll och riskhantering borde göras till en del av den normala ledningsprocessen.

## 8.9 Intern granskning

Enligt 70 § i förordningen om statsbudgeten skall ämbetsverkens och inrättningarnas ledning ordna intern granskning om det finns motiverat behov därtill med anledning av de interna kontrollförfaranden som förutsätts i 69 och 69 a §. Den interna granskningen har till uppgift att för ledningen utreda om den interna kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig samt att utföra de granskningssuppgifter som ledningen bestämmer. Vid ordnandet av den interna granskningen skall de allmänna standarder och rekommendationer som gäller den beaktas. Föreskrifter om förfarandena i samband med den interna granskningen och dess ställning i ämbetsverkets eller inrättningens organisation skall meddelas i ett reglemente för intern granskning.

I fråga om den interna granskningen kan på basis av revisionerna år 2007 konstateras, att intern granskning hade ordnats vid 76 ämbetsverk och inrättningar, vilket är 64 procent av ämbetsverken och inrättningar-

na (67 % av räkenskapsverken år 2006 och 65 % av räkenskapsverken år 2005). För intern granskning användes totalt ca 114 årsverken (107 årsverken år 2006 och 94 årsverken år 2005), av vilka andelen för köpta tjänster var ca 15 årsverken (15 årsverken år 2006 och år 2005).

Budgetförordningens bestämmelse om att den interna granskningen skall beakta allmänna standarder och rekommendationer understryker kontrollens kvalitet, professionalism och oavhängighet. År 2007 var hos 33 ämbetsverk ämbetsverkets satsning på intern granskning med användning av den egna personalen ca ett årsverke eller mindre.

Reglementet för intern granskning bedömdes vara adekvat hos 69 ämbetsverk och inrättningar, vilket är 91 procent av de ämbetsverk som utför intern granskning (85 % av räkenskapsverken år 2006 och 97 % av räkenskapsverken år 2005).

## 8.10 Tillståndet för administrering och övervakning av EU-medel i Finland

Den nationella stadgegrunden för den revision av EU-medel som utförs av Statens revisionsverk är lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995) och statens revisionsverks på grund av lagen tilldelade ställning som nationell samarbetsmyndighet i förhållandet till Europeiska revisionsdomstolen, samt de förpliktelser som härrör av bestämmelserna i Europeiska unionens fördrag.

Medelöverföringar mellan Finland och Europeiska unionen revideras som en del av revisionsverkets revisioner med iakttagande av samma principer och förfaringsätt som vid revision av nationella medel. Vid revisionerna ägnas uppmärksamhet åt bokföringens riktighet och verksamhetens lagenlighet, en ändamålsenlig styrning av verksamheten och särskilt åt frågor anknutna till administreringen av medlen och ordnandet av den interna kontrollen. Om revisionerna rapporteras till de ämbetsverk och inrättningar som har berörts av revisionerna eller som har ansvar för att korrigera brister.

Vid förvaltningsrevisionerna har fokuserats särskilt på de målsättningar som har uppställts för användningen av EU-medel, på medelanvändningens verkningar samt på de administrativa förfarandena och möjligheterna att utveckla dessa. Observationerna vid revisionerna har sammanställts i kapitel 7 i denna berättelse (En effektiv och verkkningsfull Europeisk union och ett nationellt utnyttjande av dess möjligheter). Där har behandlats verkningarna av de regionala utvecklingsprogrammen, resultaten av strukturfundsprogrammen på sysselsättningens om-

råde samt utvecklande av fiskerinäringen.

Under finansåret gjordes revisioner som hänförde sig till EU:s medelöverföringar med anknytning till åtgärder för utvecklande av landsbygden, som delfinansierades från utvecklings- och garantifonden för jordbruket, hos jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket samt Norra Karelen TE-central. Observationerna visade att i utbetalningsskedet bör fästas större uppmärksamhet än tidigare vid de verkställda åtgärdernas innehåll och villkoren för beviljande av stöd. Verkställandet av företags- och projektstöden inom utvecklingsprogrammet för landsbygden i fastlands-Finland (2007–2013), som delfinansieras från landsbygdsfonden, har fördröjts. Fördröjningen kan anses bero bl.a. på att programdokumentet behandlas längre än väntat av kommissionen, beredningen av nationella författningar har framskjutits och på att ändringar har gjorts i författningarna, samt på att det definieringsarbete som är förknäat med programmets verkställande och informationssystem har framskjutits.

Revisionen av administreringen och den interna kontrollen av medel från Europeiska socialfonden hänförde sig till Birkalands arbetskrafts- och näringscentral. Vid revisionen observerades brister i uppföljningen av fullmakter samt i vissa förfaranden i den interna kontrollen. Arbetskrafts- och näringscentralen har meddelat att den med anledning av revisionen har skridit till åtgärder för att korrigera bristerna.

Vid övriga revisioner som har hänfört sig till arbetskrafts- och näringscentralerna har påpekats, att de tillsammans med de styrande ministerierna bör sörja för att AEF-full-

makterna administreras adekvat och ägna särskild uppmärksamhet åt projektstrukturerna och iakttagandet av finansårsprincipen. På basis av revisionerna är det uppenbart, att användningen av fullmakt och den rättsliga förbindelse som är en förutsättning för detta borde definieras tillräckligt klart. I detta sammanhang har noterats, att påbörjandet av den nya ESF-programperioden 2007–2013 har försenats.

I fråga om Europeiska regionala utveck-

lingsfonden hänförde sig revisionen till Södra Savolax arbetskrafts- och näringscentral. Vid granskningen av projekten konstaterades, att arbetskrafts- och näringscentralen bör ägna uppmärksamhet åt hur inspektionerna dokumenteras, åt att säkerställa att utgifterna är berättigade till stöd samt åt att säkerställa att bestämmelserna om konkurrensutsättning har iakttagits. Också grunderna för beviljande och utbetalande av finansiering borde klargöras.

## 8.11 Tillståndet för administrering och övervakning av statsbidrag och understöd

Statsbidragen är en betydande utgiftspost i statsbudgeten, och om deras beviljande, utbetalning och övervakningen av användningen har föreskrivits i olika lagar. Den interna övervakningen har till uppgift att säkerställa att de förfaranden som gäller statsbidragen är adekvata.

I samband med revisionerna granskades de till statsbidragen anknutna förfarandena hos 21 ämbetsverk och inrättningar. Revisionsresultaten gällande den interna övervakningen av statsbidragen fördelade sig som följer:

	År 2005	År 2006	År 2007
a) inget väsentligt att anmärka	30 %	67 %	14 %
b) väsentliga brister, men åtgärder har vidtagits	35 %	11 %	14 %
c) väsentliga brister, med anledning av vilka åtgärder bör vidtas	35 %	22 %	71 %

På basis av revisionerna år 2007 förefaller det som att situationen i fråga om den interna övervakningen av statsbidragen har väsentligen försämrats. Jämförelseperioden är emellertid en tämligen kort tid som grundval för granskningar av denna typ. På förändringarna i jämförelsedata inverkar väsentligt det, hos hur många och hurudana ämbetsverk granskningen har gjorts och på hurudana statsbidrag den har inriktats. Resultatet år 2007 förklaras väsentligt av att en samfällid granskning av samtliga arbetskrafts- och näringscentraler gjordes hos 15 arbetskrafts- och näringscentraler. I fråga om dem konstaterades allmänt vissa brister i den interna övervakningen.

Under redogörelseperioden har revisionsverket gett tio förvaltningsrevisionsberättelser som gäller statsbidrag eller andra statsunderstöd samt tio uppföljningsrapporter till tidigare utförda revisioner av statsbidrag eller understöd. Vid revisionerna har behandlats bidrags- och understödssystemens ändamålsenlighet och enskilda bidrags lagenlighet och ändamålsenlighet. Observationerna vid revisionerna har presenterats ovan i kapitlen 2–7.

Ett generellt problem i administreringen av statsbidrag och understöd är, att vid uppställandet av målsättningar och i de resultatuppgifter som ges till riksdagen och regeringen i samband med budgetförslaget, verkningarna av statsbidragen och understöden har förenklats alltför mycket. De till understöden anknutna orsaks- och följsambanden specificeras inte tillräckligt, varvid en alltför positiv uppfattning kan uppkomma om de beviljade understödets effekter. Statsbidrags- och understödssystemen som helhet utvärderas inte tillräckligt. Utvärderingarna koncentreras på enskilda projekt. Projektutvärderingen har enligt Statens revisionsverks revisioner en tendens att vara tungrodd och samtidigt ägnas inte tillräcklig uppmärksamhet åt verkningarnas varaktighet. Utvärderingsdata sammanställs inte heller som en helhet som omfattar samhällspolitikens olika delområden och hela statsbidragssystem. Då uppfylls i praktiken inte heller den i 36 § i statsunderstödslagen (688/2001) föreskrivna skyldigheten att utvärdera statsunderstödens verkningar och systemens behövlighet samt utvecklingsbehoven. Problemen i utvärderingen av statsbidrag och understöd

är samtidigt väsentliga problem i den interna övervakning av statsfinanserna som är ett ansvar för statsbidragsförvaltningen och statsrådet.

I det följande presenteras observationer vid revisionen av genomförandet av regionala informationssamhällsprojekt (158/2008: Genomförandet av regionala informationssamhällsprojekt). Dessa observationer beskriver även mera allmänt de brister som har observerats i statsbidragsförfarandena.

Informationssamhällsbidrag hade beviljats på synnerligen lättvindiga grunder. För beviljande av bidrag räckte det ofta att i projektansökan nämndes allmänna målsättningar att utveckla elektroniska tjänster och informationssamhällsberedskapen, utan konkret specificerade åtaganden.

De i olika projekt genomförda åtgärdernas samband med de i projektplanerna framställda målsättningarna var oklara. Många av de granskade projekten hade genomförts under flera års tid medan målsättningarna var på det generella planet och obestämda. En mängd målsättningar och åtaganden hade uppräknats och det var till sist svårt att särskilja, vilken del av dem som hörde till det projekt som skulle finansieras och vilken del som hörde till något annat projekt. Resultaten av projekten hade till många delar stannat vid utkast eller enbart utredningar utan konkreta resultat. Rapporterna om en del projekt och de i dem använda uttrycken var ställvis så oklara, att enbart på basis av rapporterna projektet verkade att ha alstrat elektroniska tjänster som var i produktiv användning. Ändå framgick vid revisionerna, att tjänsterna hade förblivit pilotprojekt eller att de inte alls hade slutförts. De för informationssamhällsprojekten beviljade understöden var i många fall tämligen stora, när man beaktar projektens planerade tidtabeller och de ringa personalresurser som stod

till buds. Detta hade för sin del lett till, att för projekten ofta hade ansökts om tilläggstid på den grundval, att i projektet hade inbesparats redan erhållna bidrag, när de inte användes slut före projektets egentliga avslutningstidpunkt. Av denna anledning hade för de projekt som fått tilläggstid tagits fram nya åtaganden, med vilka de erhållna bidragen hade kunnat användas slut. Som mest hade för ett projekt beviljats nästan tre år tilläggstid.

Målsättningarna för en del projekt hade också skurits ner medan genomförandet pågick. Att åtagandena minskades hade inte inverkat på bidragets belopp.

Vid revisionen av de regionala informationssamhällsprojekten framkom i ett flertal projekt oklarheter i iakttagandet av bestämmelserna om och villkoren för bidragets användning. Problem förekom bl.a. i iakttagandet av bestämmelsen om projektens tidsbundenhet samt den så kallade fem års regeln. Bidrag hade också använts för att stöda bidragstagarnas allmänna verksamhet. I synnerhet i användningen av de bidrag som landskapsförbunden hade beviljat sig själva eller sina medlemskommuner förekom problem. Enligt revisionsverkets uppfattning är den nuvarande modellen för utbetalning och övervakning av bidragen inte fungerande. Revisionsverket anser att utbetalningen och övervakningen av landskapsutvecklingspengar och stöd från Europeiska unionen borde i sin helhet koncentreras i stället för landskapsförbunden antingen till TE-centralerna eller till länsstyrelserna. Landskapsförbunden har inte adekvata förutsättningar att verkställa utbetalningar och övervaka största delen av de projekt som de understöder, emedan de antingen är delaktiga i projekten eller projekten genomförs av landskapsförbundets medlemskommuner, ekonomiska regioner eller andra kommunsam-

manslutningar. I situationer som förutsätter återkrav är landskapsförbunden ofta jäviga att fatta beslut, eftersom återkravet skulle gälla landskapsförbundet självt eller landskapsförbundets medlemskommuner.

Enligt revisionsverkets åsikt borde villkoren för beviljande av understöd ändras i de fall, där avsikten är att verksamheten skall fortgå efter att projektet har avslutats. De som genomför projekten borde bindas vid att fortsätta verksamheten. Samtidigt skulle bidragstagaren förbinda sig till att upprätthålla de resultat som uppkommit av projektet.

Revisionsverket anser att bidragsmyndigheten handlar i strid med den utredningskyldighet som hör till en god förvaltning, om den beviljar understöd för ett projekt som inte i sin projektplan har klara och specificerade målsättningar samt till en tidtabell nog-

grant knutna åtaganden. Om bidragsmyndigheten beviljar understöd för ett projekt som har obestämda målsättningar och pågår under flera år, är det ett bevis för att saken inte har utretts tillräckligt när beslutet om bidraget har fattats. I sådana fall är det skäl att också framhålla det till verksamheten anknutna tjänsteansvaret.

Vid revisionen observerades brister i de förfaranden med vilka Utbildningsstyrelsen hade beviljat informationssamhällsbidrag. Grunderna för användningen av bidragen hade inte utretts tillräckligt, besluten om bidrag hade inte motiverats lagenligt, och bidraget hade betalats på ett oändamålsenligt sätt med tanke på statsfinanserna. Också Utbildningsstyrelsens förfaranden i övervakningen av hur bidragen användes var bristfälliga.



## 8.12 Tillståndet för statens upphandling

Statens upphandling uppgick enligt statens affärsbokföring till totalt ca 4,51 miljarder euro år 2007. Med revisionsverksamheten har för sin del gått in för att bidra till en korrigering av missförhållandena i upphandlingen genom att inrikta revisionerna på anskaffningar av både varor och tjänster och på alla skeden av upphandlingsprocessen.

I samband med revisionerna granskades de till upphandlingen anknutna förfarandena hos 20 ämbetsverk (28 räkenskapsverk år 2006 och 40 räkenskapsverk år 2005). Revisionsresultaten i fråga om den interna kontrollen av upphandlingen fördelade sig som följer:

	År 2005	År 2006	År 2007
a) inget väsentligt att anmärka	65 %	79 %	85 %
b) väsentliga brister, men åtgärder har vidtagits	13 %	11 %	5 %
c) väsentliga brister, med anledning av vilka åtgärder bör vidtas	23 %	11 %	10 %

Under redogörelseperioden har slutförts två förvaltningsrevisioner som behandlade upphandlingen: Upphandlingen av experttjänster på finansbranschen (151/2007) och Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008). Också den revision som behandlade försörjningsberedskapen berörde upphandlingen. Dessutom har getts en uppföljningsrapport om revisionsberättelsen De strukturella arrangemangen vid Hansel Ab som en del av den statliga upphandlingsfunktionen (73/2004).

I upphandlingen av experttjänster på finansbranschen har inte till alla delar iaktta-

gits upphandlingsförfaranden enligt bestämmelserna. Revisionsverket anser att upphandlingen av experttjänster allttjämt bör utvecklas så, att vid anskaffningarna i alla skeden av upphandlingen iaktas samma förfaringssätt oberoende av den upphandlande enheten.

De elektroniska identifieringstjänster som används i den offentliga förvaltningen har utvecklats i den offentliga förvaltningen utgående från envar aktörs egna behov och utgångspunkter, varvid man har kommit fram till överlappande och ekonomiskt ofördelaktiga lösningar. Vid flera anskaffningar har inte iakttagits bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling.

Iakttagandet av bestämmelserna om offentlig upphandling hör till kravet på lagenlighet i myndigheternas verksamhet och till tjänstemännens tjänsteansvar. Vid revisionen av identifieringstjänsterna observerades, att i upphandlingen av IT-projekt har förekommit talrika bristfälligheter eller försummelser i iakttagandet av bestämmelserna om offentlig upphandling.

Definieringarna av IT-projekten har ofta visat sig vara bristfälliga, vilket i skedet av konkurrensutsättning har lett till problem i synnerhet vad ett jämlikt och icke-diskriminerande bemötande av de i anbudstävlingen deltagande anbudsgivarna beträffar. Definieringarna av kraven på informationssystemen måste göras omsorgsfullt så, att de inte gynnar någon viss leverantör. Av denna anledning borde man när kraven på det system som anskaffas definieras endast återhållsamt och av motiverade skäl utnyttja i anbudstävlingen deltagande leverantörer som sakkunniga.

Brister noterades i synnerhet i tillämpningen av bestämmelserna om kollektiv upphandling och ramarrangemang. Myndigheter hade anslutit sig till av en annan myndighet anskaffade system i strid med upphandlingslagstiftningen och ramavtal hade ingåtts på hela statsförvaltningens vägnar utan fullmakter som berättigade till detta. På basis av revisionerna kan konstateras, att bestämmelserna om offentlig upphandling inte är tillräckligt kända i IT-verksamheten och att tydliga brister råder i iakttagandet av bestämmelserna.

Revisionsverket har understrukt, att man vid anskaffning av informationssystemtjänster bör klargöra noggrannare vilka de olika alternativen är när anskaffningen görs. En enskild myndighet borde inte göra omfattande anskaffningar av informationssystem utan motiverade skäl. Det kan då endast vara fråga om ett system som stöder myndighetens kärnverksamhet, och vars funktioner inte kan åstadkommas tillsammans med andra myndigheter.

På grund av bristfälliga definieringar och systemlösningar som är bundna till en viss IT-leverantör har upphandlingsenheterna inte utnyttjat de rådande konkurrensförhållandena. Detta har lett till direkt upphandling eller formella konkurrensutsättningar, där den som vinner anbudstävlingen är känd redan före konkurrensutsättningen påbörjas. Myndigheterna borde därför när de utvecklar informationssystemen i mån av möjlighet gå in för av systemleverantörerna oberoende lösningar, så att man vid det fortsatta utvecklandet av systemen kan beakta existerande kostnadseffektiva lösningar. I detta avseende är det bekymmersamt, att informationssystemleverantörerna favoriserar en inkapslad affärsverksamhetsmodell, där informationssystemens gränssnitt inte kan utnyttjas effektivt när nya tjänster produceras och

processerna effektiveras. Den uppkomna situationen kan betraktas som en risk för verkställandet av statens åtgärder i syfte att höja produktiviteten. Det är skäl att framdeles betrakta saken också mot bakgrunden av bestämmelserna om konkurrensbegränsning.

Vid den år 2004 slutförda revisionen som varit föremål för revisionsverkets uppföljning (73/2004: De strukturella arrangemangen vid Hansel Ab som en del av den statliga upphandlingsfunktionen) analyserades den statliga enhetens för kollektiv upphandling Hansel Ab:s roll och ställning som en central del av strategin för och utvecklandet av statens upphandlingsfunktion. Vid revisionen konstaterades, att med tanke på Hansels framtid en ökad marknadsandel och affärsvolym bland de statliga kunderna är en kritisk faktor, som testar hur väl bolagets strukturomvandling lyckats, och avgör bolagets betydelse i statens strategi för upphandlingen.

Att döma av uppföljningen år 2008 har verksamheten utvecklats på önskat sätt. Hansel Ab:s på basis av ramavtal gjorda anskaffningar har ökat från år 2004 till år 2007 från ca 154 miljoner euro till 372 miljoner euro. För år 2008 har budgeterats 430 miljoner euro. Bolagets verksamhetsstrategi har visat sig vara den rätta. Bolaget konkurransutsätter och upprätthåller upphandlingsavtal (ramarrangemang) för att utnyttjas av de statliga kunderna i syfte att för sina kunder alstra inbesparingar i anskaffningskostnaderna. Verksamheten har koncentrerats på anskaffningar där den statliga upphandlingsvolymen är stor och anskaffningarna kan standardiseras. Att ansluta sig till ramarrangemangen kostar ingenting för kunden, utan bolaget får sina inkomster från serviceavgifter som upp bärs av avtalsleverantörerna. Den rejäla förbättringen av bolagets lönsamhet har gjort det möjligt att sänka serviceavgifterna, vilket för sin del kommer till

synes som lägre avtalspriser för Hansel Ab:s kunder. Antalet ramavtalsleverantörer var ca 600, för i ett ramarrangemang ingår som regel flera leverantörer.

Mått med volymerna för den kollektiva upphandlingen är de fem största ramarrangemangen IT-utrustningar, bränslen, ruttflyg, leasingtjänster och företagshälsovård. Hansel Ab:s marknadsandel och utnyttjandegraden för ramavtal har ökat avsevärt. Marknadsandelen för Hansel Ab:s ramavtal är numera ca 45–55 procent av de anskaffningar som omfattas av ramavtalen. År 2002 var Hansel Ab:s andel av budgetstatens s.k. stödanskaffningar (mass- och volymprodukter) tio procent.

Finansministeriet har vid Helsingfors handelshögskola låtit utföra en undersökning som offentliggörs på sommaren 2008, i vilken utvärderades kostnadsinverkningarna av statens kollektiva upphandling. Med en centraliserad verksamhetsmodell som bygger på utnyttjande av en enhet för kollektiv upphandling har staten redan fått årliga inbesparingar på ca åtta procent eller nära 100 miljoner euro i upphandlingen, jämfört med en decentraliserad modell där alla ämbetsverk och inrättningar själva genomför sina egna konkurrensutsättningar. Vad det enskilda ämbetsverket eller inrättningen sparar i priserna beror på helheten av de produkter som anskaffas. Den genomsnittliga prisinbesparingsprocenten för produkterna i Hansel Ab:s ramavtal var i det för undersökningen valda produktsamplet ca 19 procent. Hur processkostnaderna (kostnaderna för konkurrensutsättningen) sjunker på statens

nivå är direkt proportionellt mot i vilken utsträckning ämbetsverken och inrättningarna utnyttjar den centraliserade verksamhetsmodellen och upphör med att genomföra egna konkurrensutsättningar. I undersökningen presenterades som slutsats, att den centraliserade verksamhetsmodellen i upphandlingen alstrar för staten sammanlagda inbesparingar på ca 20 procent i upphandlingspriserna och processkostnaderna jämfört med en decentraliserad verksamhetsmodell, ifall utnyttjandegraden för Hansel Ab:s ramavtal kan höjas från nuvarande ca 40 procent till eftersträvarade 80 procent.

Revisionsverket konstaterar, att den centraliserade verksamhetsmodellen för statens upphandling och Hansel Ab som statens enhet för kollektiv upphandling har visat sig fungera väl. I statens upphandling är det en realistisk möjlighet att uppnå årliga inbesparingar på ca 20 procent eller ca 235 miljoner euro enbart genom att utnyttja ramavtalsarrangemangen. Revisionsverket anser att finansministeriet och Hansel Ab nu bör koncentrera sig alldeles särskilt på att höja avtalens utnyttjandegrad.

Under redogörelseperioden har revisionsverket gett utlåtanden om promemorian från den arbetsgrupp som har berett förordningen om elektronisk auktion och dynamiskt upphandlingssystem, samt om Delegationens för informationsförvaltning inom den offentliga förvaltningen JUHTA utkast till rekommendation "Förfaranden vid ICT-upphandling".

I den offentliga sektorns IT-upphandling togs i bruk nya avtalsvillkor (JIT 2007) från och med 8.10.2007.

## 8.13 Missbruk och klagomål som hänför sig till skötseln av statsfinanserna

### Missbruk och klagomål

Enligt 16 § i lagen om Statens revisionsverk skall statliga myndigheter utan dröjsmål underrätta revisionsverket om sådant missbruk i verksamheten som riktar sig mot statens medel eller egendom. På basis av dessa underrättelser samt annan information som framkommit vid revisionerna har revisionsverket följt upp och behandlat i statsförvaltningen förekommande oegentligheter och deras statsfinansiella verkningar samt förvaltningens åtgärder i syfte att förhindra dem.

Syftet har varit att redan på förhand med revisionen som medel förhindra att yppade missförhållanden, fel och oegentligheter förekommer, genom att hålla kontakt med ifrågavarande myndigheter, förutsätta korrigerande åtgärder samt vid behov inleda revisioner på området.

Statens ämbetsverk och inrättningar lämnade under år 2007 totalt 36 anmälningar om missbruk till revisionsverket (2006 26 st). Därutöver meddelade statens ämbetsverk och inrättningar till revisionsverket totalt sju anmälningar om annat missbruk år 2007 (2006 19 st). I dessa fall var det oftast fråga om missbruk som mottagare av statsbidrag gjort sig skyldig till. Bland enskilda slag av missbruk har flest anmälningar gjorts om kassaunderskott i kassamedel. En del av dessa har lett till polisutredning. Antalsmässigt mest kassaunderskott har förekommit hos Tullverket. Detta har berott på att hos Tullverkets verksamhetsställen alljämt förekommer rikligt med kontaktkassor beroende på kundservicen. De övriga anmälningarna om missbruk fördelade sig jämnt på olika

förvaltningsområden. Som ett nytt slag av oegentligheter har yppats missbruk av betaltidkort som används av statens tjänstemän. Anmälningarna om missbruk vittnar för sin del om brister i den interna kontrollen.

De ministerier som förvaltar EU-stöd sänder dessutom sina i kommissionens förordning (EG Nr. 1681/94, ändrad med kommissionens förordning EG Nr. 2035/05) föreskrivna anmälningar till Europeiska unionen om övervakningen av stöden till revisionsverket för kännedom. Anmälningarna görs kvartalsvis för varje strukturfond. Ministerier som förvaltade stöd år 2007 var jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet och arbetsministeriet. På jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har anmälningarna från och med årets andra kvartal lämnats av Landsbyggsverket. Arbets- och näringsministeriet, som inledde sin verksamhet från början av år 2008, lämnade 2007 års fjärde kvartals anmälningar om de fonder, som tidigare hörde till inrikesministeriet och arbetsministeriet. Totalt lämnades till revisionsverket 108 anmälningar (89 anmälningar år 2006). Antalet inbegriper både nya och fortsatta anmälningar.

Jord- och skogsbruksministeriet och Landsbyggsverket har för år 2007 lämnat till revisionsverket totalt 51 anmälningar (51 anmälningar också år 2006) med stöd av ovan nämnda förordning och förordning (EG) nr. 1848/2006 (den s.k. tidigare (EG) Nr. 595/91 - anmälan). Den minsta regelstridiga summan var 4 400 euro och den största 863 259 euro (i 2006 års anmälningar 4 085 och 70 803 euro). Antalet regelstridiga belopp över 10 000 euro i anmälningarna var 40 (26 år 2006).

Inrikesministeriet har för år 2007 lämnat totalt 16 anmälningar till revisionsverket (15 anmälningar år 2006). Det minsta regelstridiga beloppet var 9 345 euro och det största 124 576 euro (1 469 och 469 851 euro år 2006). Antalet regelstridiga belopp över 10 000 euro var 13 (13 även år 2006).

Arbetsministeriet har för år 2007 lämnat totalt 41 anmälningar till revisionsverket (23 anmälningar år 2006). Det minsta regelstridiga beloppet var 3 523 euro och det största 672 752 euro (17 282 och 135 947 euro i anmälningarna år 2006). Antalet regelstridiga belopp över 10 000 euro var 28 (21 år 2006).

Missbruk går man in för att förhindra också genom att framhålla betydelsen av ämbetsverkens och inrättningarnas interna kontroll. Enligt 65 § i förordningen om statsbudgeten skall räkenskapsverkets verksamhetsberättelse innehålla ett särskilt utlåtande om den interna kontrollens tillstånd och de viktigaste utvecklingsbehoven.

Under redogörelseåret lämnades till revisionsverket 57 klagomål. Året innan var antalet klagomål 37. Klagomål lämnades av både privatpersoner och samfund om missförhållanden i statsfinanserna. I dem hade enligt klagandens uppfattning någon instans som omfattas av revisionsverkets revision förfarit felaktigt.

## Anmälan om missbruk

Vid revisionsverket har den 15.5.2008 getts en förvaltningsrevision angående missbruk (163/2008: Missbruk i statsförvaltningen). Syftet med revisionen var att klargöra hur anmälandet av missbruk förverkligas i praktiken i statsförvaltningen. Enligt lagen om Statens revisionsverk skall statens ämbetsverk och inrättningar meddela till revisions-

verket om ekonomiskt missbruk som förekommit i deras verksamhet.

De ekonomiska verkningarna av missbruk har varit svåra att klargöra, emedan av anmälningarna inte nödvändigtvis framgår skadans storlek och det å andra sidan ofta har varit fråga om en indirekt ekonomisk skada. De enskilda missbrukens belopp har varierat från några tio euro till flera tiotals tusen euro.

Av revisionen har framgått att ämbetsverken och inrättningarna inte alltid har gjort den lagstadgade anmälan om missbruk till revisionsverket. T.ex. räkenskapsverkens bokslutsuppgifter samt de sammanfattande uppgifter om missbruk som ingår i verksamhetsberättelsen har inte alltid svarat mot de till revisionsverket lämnade anmälningarnas innehåll och antal.

Det ringa antalet anmälningar om missbruk har delvis kunnat bero på att missbrukets eller dess obetydlighet inte har någon klar definition och lagen sålunda kan tolkas på olika sätt av olika myndigheter. Ett problem kan också vara, att de bestämmelser som anknyter till anmälningarna om missbruk finns i lagen om revisionsverket, och de inte nödvändigtvis är kända hos statens ämbetsverk och inrättningar. Som bäst pågår ett utvecklande av budgetlagstiftningen, varvid i den borde intas också hänvisningar till bestämmelserna om anmälningskyldighet.

I en del fall har hindret för att missbruk yppas varit brister i ämbetsverkets eller inrättningens interna informationsgång. Om ansvarstilldelningen inte sörjts för tillräckligt, kan informationen inte utebli bara från revisionsverket utan också ämbetsverkets egen ledning. I undersökningen av fall av missbruk har ett problem dessutom varit preskriptionsbestämmelserna. Det vore därför viktigt att missbruk kommer till kännedom i ett så tidigt skede, att befattning med

dem kan tas före den eventuella skadan av missbruket växer sig stor. Av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas personal bör därför förutsättas både vaksamhet och förmåga att modigt ta befattning med inträffat missbruk.

## Den ekonomiska situationen vid Statens tekniska forskningscentral

I ett klagomål som inlämnades till revisionsverket fästes uppmärksamhet vid att vid Statens tekniska forskningscentral (nedan STF) genomfördes en omfattande organisationsreform i början av år 2006. Målsättningen var att effektivisera STF:s verksamhet, förbättra lönsamheten samt bättre utnyttja forskningscentralens mångvetenskapliga kompetens. I klagomålet ansågs reformen inte vara särskilt lyckad.

Den nya organisationen hade när klagomålet framfördes varit i användning sitt första år. Enligt klagomålet hade det ekonomiska resultatet år 2006 fallit med 16 miljoner euro från föregående års vinst åtta miljoner euro till en förlust på åtta miljoner euro. Detta ansågs vara en enorm nedgång, när den budgetfinansiering som STF fick samtidigt ökade, den finländska industrin dvs. kunderna upplevde ett rekordår och Tekes hade mera att dela ut än förut. I klagomålet fästes också uppmärksamhet vid att på grund av försenade adb-projekt beslut hade måst fattas på grundval att mycket osäkra uppföljningsdata.

När saken utreddes framgick, att i samband med revisionen av STF för år 2006 de uppgifter som lämnats om lönsamhet och produktivitet hade betraktats som bristfälliga. Resultatanalysen i verksamhetsberättelsen gav inte heller till alla delar en rätt bild

av hur den funktionella effektiviteten hade utvecklats. Som helhet uppfyllde inte heller de i bokslutet lämnade uppgifterna om den funktionella effektiviteten det i 21 § i lagen om statsbudgeten föreskrivna kravet på riktiga och tillräckliga uppgifter. I revisionsberättelsen hade också påpekats, att behandlingen av försäljningsfakturorna i systemet för styrning av verksamheten var förenad med brister, på grund av vilka STF hade att vidta nödvändiga åtgärder.

Enligt handels- och industriministeriets 8.6.2007 daterade ställningstagande till bokslutet förklarade organisationsreformen endast delvis STF:s svaga ekonomiska resultat år 2006, för STF:s verksamhetsomgivning präglades av en gynnsam konjunkturutveckling och stora satsningar på F&U i företagen. Ministeriet ansåg i sitt ställningstagande, att STF inte helt hade lyckats med att behärska och styra de av organisationsreformen medförda förändringarna. I bruktagandet av det nya systemet för styrning av verksamheten var behäftat med problem och fördröjningar, som försvårade ledningen och uppföljningen av ekonomin. Riskhanteringen och övervakningen var bristfälliga bl.a. i fråga om samordnandet av projektbeståndet och de till buds stående resurserna. Ministeriet förutsatte att STF omedelbart vidtar korrigerande åtgärder för att lösa de funktionella problemen.

Revisionsverket framhöll vikten av att beakta de i revisionsrapporteringen och ministeriets ställningstagande till bokslutet framförda synpunkterna, och underströk betydelsen av riskhantering och aktuell rapportering i ledningen av en omfattande och komplicerad organisation av STF:s slag. Dessa skapar förutsättningar för bl.a. en effektiv och flexibel användning och inriktning av resurserna.

## Upphöjnings- och bergbrytningsprojektet i Tahkovoouri

I ett klagomål till revisionsverket fästes uppmärksamhet vid, att i offentligheten hade förekommit rikligt med uppgifter om upphöjnings- och bergbrytningsprojektet i Tahkovoouri i Nilsia stad. Avsikten var att på platsen bygga tävlingsbackar som lämpar sig rentav för de alpina grenarna i olympiska spelen, vilket förutsatte att backarna höjs med minst 750 meter. I det nuvarande tillståndet är Tahkos höjd från den intilliggande sjön Syväri ca 220 meter. Avsikten är att höja Tahkovoouri med en 300 meter hög utfyllnadsbacke, som skall byggas av gruvmassor från Kemira Grow How Ab i Siilinjärvi samt genom att gräva ut en minst 200 meter djup hålighet som målområde för de alpina grenarna.

Enligt klagandena har planen att höja Tahko från första början varit ett helt orealistiskt projekt och att använda offentliga medel för det har inneburit ett ansvarslost slöseri. Enligt klagandena har minst 380 000 euro offentliga medel använts för projektet. Offentliga pengar har getts också av Norra Savolax förbund och för projektet har också använts regionala utvecklingspengar från Europeiska unionen.

När saken utreddes framgick, att de totala kostnaderna för med finansieringsbeslut av Norra Savolax förbund genomförda planeringsprojekten för höjande av Tahkovoouri fram till början av år 2007 hade varit sammanlagt 287 500 euro. För finansieringen av dem hade använts ERUF-pengar och nationell statlig finansiering totalt 107 600 euro. Projektet har påbörjats för att utreda, om det är tekniskt möjligt att förverkliga projektet,

under vilka förutsättningar investeringen kan finansieras och projektet lönsamhet garanteras, samt för genomförande av den utvärdering av miljökonsekvenserna som förutsätts av lagen. Projektet har haft fast anknytning till utvecklandet av Kemira GrowHow Ab:s gruva i Siilinjärvi.

Norra Savolax förbund har meddelat, att det inte kan finansiera de i projektet beskrivna jätteinvesteringarna, och för dem skulle inte heller räcka de planerade ERUF- och nationella medlen från andra myndigheter som förverkligar programmet. För projektet och dess eventuella byggande svarar Rahko Development Oy, som baserar projektets genomförande på en avsevärd statlig medverkan bl.a. med att bygga banan till gruvan, garantera lån, bevilja skattelättnader och bevilja årliga statsunderstöd för uppsnyggningen av gruvans omgivning.

Revisionsverket fäste uppmärksamhet vid att en upphöjning av Tahkovoouri på avsett sätt förutsätter att staten på ett betydande sätt deltar i projektet. Annars finns inte ekonomiska förutsättningar för att genomföra det. Att förverkliga projektet, i det fall att för det skulle beviljas erforderliga tillstånd, skulle kosta minst flera hundra miljoner euro. Revisionsverket ansåg det vara viktigt, att före planeringen av projektet fortsätter, de instanser som förverkligar och finansierar det skulle inhämta ett principiellt ställningstagande av de statliga myndigheter som har planerats att finansiera projektet. Detta är viktigt av den anledningen, att projektet om det förverkligas också skulle vara statsfinansiellt betydande. Som tillräcklig åtgärd kan inte betraktas exempelvis muntlig information om saken som getts av tjänstemän vid enskilda ministerier.

## 9 Viktiga observationer vid revisionerna enligt förvaltningsområde

### 9.1 Republikens presidents kansli

Republikens presidents kansli fungerar som ett enda räkenskapsverk.

Enligt revisionsberättelsen har budgeten och de centrala bestämmelserna gällande den iakttagits.

De i verksamhetsberättelsen presenterade uppgifterna om lönsamheten konstaterades vid revisionen vara riktiga och tillräckliga.



## 9.2 Statsrådets kansli

Statsrådets kansli fungerar som ett enda räkenskapsverk.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i statsrådets kanslis revisionsberättelse gällde ordnandet av resultatredovisningen.

Statsrådets kansli har inte uppställt lönsamhets- och produktivitetsmålsättningar för sin verksamhet. Inte heller resultatinformationen i bokslutet betraktades till denna del ännu som tillräcklig.

## 9.3 Utrikesministeriets förvaltningsområde

Utrikesministeriets förvaltningsområde fungerar som ett enda räkenskapsverk.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i utrikesministeriets revisionsberättelse gällde uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av dess årsresultat samt ordnandet av resultatredovisningen.

Utrikesministeriet har inte uppställt lönsamhets- och produktivitetsmålsättningar för sin verksamhet. Den resultatbeskrivning som har presenterats i ministeriets bokslut innehåller inte heller uppgifter om dem.

Till utrikesministeriets förvaltningsområde har hänfört sig en förvaltningsrevision (170/2008: Övergripande målsättningar för utvecklingssamarbetet), om vilken har rap-

porterats ovan i kapitel 2.2. Revisionsverket anser att utrikesministeriet bör skärpa den till temana anknutna utvecklingspolitiska planeringen och styrningen av verksamheten. Det är också skäl att förbättra tillförlitligheten och täckningen för utvecklingssamarbetets informationssystem. Det vore skäl att följa upp effekterna av den verksamhet som främjar de övergripande temana med nyckeltal och med klart definierade kriterier för uppföljning och utvärdering. Utvärderingen på projektnivå och resultaten av den borde bättre än för närvarande kunna förenas med den resultatutvärdering och rapportering som gäller de övergripande temana som helhet.

## 9.4 Justitieministeriets förvaltningsområde

Räkenskapsverk på justitieministeriets förvaltningsområde är ministeriet och Brottspåföljdsverket.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i justitieministeriets revisionsberättelse gällde ordnandet av uppföljningen av tillgodohavanden av straffrättsliga påföljder. Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i Brottspåföljdsverkets revisionsberättelse gällde ordnandet av resultatredovisningen.

Målsättningar för produktiviteten hade uppställts för både ministeriet och Brottspåföljdsverket, men målsättningarna för lönsamheten ansågs vara tillräckliga endast för ministeriets del. De uppgifter om lönsamhet och produktivitet som ministeriet lämnade i sin verksamhetsberättelse betraktades vid revisionen som riktiga och tillräckliga. I fråga om Brottspåföljdsverkets bokslut ansågs endast uppgifterna om produktiviteten vara riktiga och tillräckliga.

På justitieministeriets förvaltningsområde har utförts en förvaltningsrevision (169/2008: Förvaltningsdomstolarna). Ovan i kapitel 2.1 har rapporterats resultaten av denna samt av den år 2006 gjorda revisionen (125/2006: Resultatstyrningen och ledningen av tingsrätterna). I resultatstyrningen av förvaltningsdomstolarna används inte sådana nyckeltal, som skulle beakta de stora skillnaderna mellan olika grupper av ärenden och beslut. Av denna anledning anser revisionsverket, att justitieministeriet borde sörja för att ut-

veckla mätningssystem och mätare som en grundval för utvärdering av resultat, effektivitet och kvalitet i förvaltningsdomstolarnas verksamhet och som grundval för resurstilldelningen. Nyckeltalen borde också beakta ärendenas struktur och skillnaderna i ärendenas svårighetsgrad. Detta förutsätter förutom att nyckeltal utvecklas också att informationssystemen utvecklas. Åt justitieministeriets förvaltningsområde borde tilldelas tillräckligt med resurser för alstring av sådana forskningsdata, som behövs bl.a. som grundval för beslutsfattandet angående resursfördelningen, så att de skillnader som anknyter till ett jämlikt bemötande av medborgarna och förverkligande av rättsskyddet kan minskas eller elimineras mellan skilda förvaltningsdomstolar och skilda grupper av ärenden.

Också vid revisionen av tingsrätterna konstaterades, att inte de nyckeltal som används för resultatstyrningen av tingsrätterna var tillräckliga styrningsmedel särskilt med beaktande av behovet att utveckla verksamheten, trots att i resultatstyrningen av tingsrätterna användes viktkoefficienter, med vilka avsågs att underlätta en jämförelse av det funktionella resultatet och behandlingstiderna mellan skilda tingsrätter. Revisionsverket ansåg även då, att justitieministeriet som grundval för utvärderingen av tingsrätternas resultat och effektivitet aktivt borde börja planera och utveckla för domstolsväsendet lämpade mätningssystem och mätare.

## 9.5 Inrikesministeriets förvaltningsområde

Räkenskapsverksstrukturen på inrikesministeriets förvaltningsområde ändrades i början av år 2006. Till räkenskapsverket inrikesministeriet hör från början av år 2006 alla ämbetsverk på förvaltningsområdet med undantag för Ålands länsstyrelse. De i ekonomiskt hänseende viktigaste är ministeriet, länsstyrelserna och Gränsbevakningssväsendet. Förutom räkenskapsverken gav revisionsverket revisionsberättelser också om de 18 ämbetsverk och inrättningar, för vilka ministeriet hade uppställt resultatmål, och vilka därigenom hade att göra upp en verksamhetsberättelse i enlighet med 65 a § i förordningen om statsbudgeten.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i ministeriets revisionsberättelse gällde ordnandet av fullmaktsbokföringen. Orsaken till de negativa ställningstaganden som ingick i Södra Finlands, Östra Finlands och Lapplands länsstyrelser revisionsberättelser var brister i uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av dess årsresultat i fråga om länsstyrelsens egen verksamhet. Lapplands länsstyrelse gavs också en anmärkning om överskridning av fullmakt. De negativa ställningstagandena till lagenligheten i Polisens teknikcentrals och Polisens dataförvaltningscentrals revisionsberättelser gällde presentationen av riktiga och tillräckliga uppgifter om den funktionella effektiviteten.

Uppgifterna om lönsamheten betraktades som riktiga och tillräckliga hos 15 och uppgifterna om produktiviteten hos 16 ämbetsverk och inrättningar. Uppgifterna om den avgiftsbelagda verksamheten betraktades som riktiga och tillräckliga hos 12 ämbetsverk och inrättningar och de presenterade

uppgifterna var bristfälliga vad gällde fyra ämbetsverk och inrättningar.

Resultatmålen gällande lönsamhet och produktivitet är alltså bristfälliga i de av ministeriet godkända resultatavtalen. De av ministeriet godkända lönsamhetsmålen har betraktats som tillräckliga hos nio räkenskapsverk och produktivitetens målen hos sju ämbetsverk och inrättningar.

När tillståndet för resultatstyrningen på inrikesministeriets förvaltningsområde bedöms på basis av uppställandet av resultatmål för lönsamheten och riktiga och tillräckliga bokslutsuppgifter angående dem, är på förvaltningsområdet andelen för ämbetsverk och inrättningar som har styrts med tillräckliga lönsamhetsmål och som har rapporterat riktiga och tillräckliga uppgifter 30 procent.

Till inrikesministeriets förvaltningsområde hänförde sig under redogörelseperioden följande förvaltningsrevisioner:

- Verkningarna av försöket med socialskyddsavgiften (153/2007)
- Förverkligandet av regioncentraprogrammet åren 2004–2006 (152/2007)
- Genomförandet av regionala informationsprojekt (158/2008)
- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008)
- Effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen (172/2008)

samt följande uppföljningsrapporter:

- Beständigheten för verkningar av företagsstöd (121/2006)
- Landskapsförbundens roll - användningen av den obundna delen av landskapsutvecklingspengar (134/2006).

De uppgifter som var föremål för revisionen har från början av år 2008 överförts till finansministeriet och arbets- och näringsmi-

nisteriet, och observationerna vid revisionerna behandlas därför i samband med dessa ministerier.

## 9.6 Försvarsministeriets förvaltningsområde

Räkenskapsverk på försvarsministeriets förvaltningsområde är ministeriet, Försvarsmakten och Försvarsförvaltningens byggverk.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i försvarsministeriets revisionsberättelse gällde ordnandet av resultatredovisningen. Detta var också orsaken till det meddelandeåläggande som gavs ministeriet.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i Försvarsmaktens revisionsberättelse gällde användningen av fullmakt, ordnandet av fullmaktsbokföringen

och resultatredovisningen samt presentationen av den avgiftsbelagda verksamhetens årsresultat. Bristerna i fullmaktsbokföringen och resultatredovisningen var också anledning till det meddelandeåläggande som gavs Försvarsmakten.

Vid revisionen konstaterades att lönsamhetsmål hade uppställts endast för Försvarsförvaltningens byggverk. Produktivetsmål hade inte uppställts på förvaltningsområdet. Såsom riktiga och tillräckliga betraktades endast de bokslutsuppgifter som Försvarsförvaltningens byggverk lämnade om lönsamheten och produktiviteten.

## 9.7 Finansministeriets förvaltningsområde

På finansministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet fem räkenskapsverk. Av dem är Skattestyrelsen och Tullverket centrala insamlare av intäkter till staten. De övriga räkenskapsverken på förvaltningsområdet är Statskontoret, Statistikcentralen och Statens ekonomiska forskningscentral.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i finansministeriets revisionsberättelse gällde ordnandet av resultatredovisningen. Detta var också anledning till det meddelandeåläggande som gavs ministeriet.

Det negativa ställningstagande till lagenligheten som ingick i Tullverkets revisionsberättelse gällde balansspecifikationer som verifierar bokslutet och hänförandet av budgetutgifter till finansåret. Det meddelandeåläggande som ingick i Tullverkets revisionsberättelse gällde klargörande av saldodifferenser mellan huvudbokföringen och balansspecifikationerna.

Revisionsverket gjorde bedömningen, att ministeriet har godkänt tillräckliga lönsamhetsmål för Statskontoret, Skattestyrelsen, Tullverket och Statistikcentralen. Målsättningarna för produktiviteten betraktades i fråga om ämbetsverken på förvaltningsområdet som tillräckliga med undantag för Statskontoret och ministeriet. Uppgifterna om lönsamheten betraktades vid revisionerna som riktiga och tillräckliga i fråga om räkenskapsverken på förvaltningsområdet med undantag för ministeriet och Tullstyrelsen. Uppgifterna om produktiviteten konstaterades vara riktiga och tillräckliga i fråga om alla räkenskapsverk på förvaltningsområdet med undantag för ministeriet.

När tillståndet för resultatstyrningen bedöms på basis av uppställandet av resultatmål för lönsamheten och riktiga och tillräckliga bokslutsuppgifter angående dem, är på finansministeriets förvaltningsområde andelen för räkenskapsverk som har styrts med tillräckliga lönsamhetsmål och som har rapporterat riktiga och tillräckliga uppgifter 50 procent.

Till finansministeriets förvaltningsområde hänförde sig följande revisioner, när även de uppgifter som överförts från inrikesministeriet beaktas:

- Upphandlingen av experttjänster på finansbranschen (151/2007)
- Genomförandet av regionala informationssamhällsprojekt (158/2008)
- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008)
- Missbruk i statsförvaltningen (163/2008)
- Statens kassaförvaltning (168/2008)

samt följande uppföljningsrapporter:

- Rekryteringen av personal till statsförvaltningen (68/2004)
- Övervakningsavgifter som myndigheterna uppbär av de övervakade (129/2006)
- Beviljandet och användningen av kommunernas finansieringsunderstöd enligt prövning (115/2005)
- De strukturella arrangemangen vid Hansel Ab som en del av den statliga upphandlingsfunktionen (73/2004)

Om de revisioner som hänförde sig till informationssystemen har revisionsverket rapporterat redan i sin särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet och bokslutsbe-

rättelsen samt ovan i kapitel 6.1. På grund av problemen med utvecklandet av identifieringstjänsterna anser revisionsverket, att finansministeriet för att klargöra situationen samt minimera kostnaderna borde skrida till åtgärder i följande ordning:

- Ministeriet borde göra en övergripande utredning av, i vilka användningssituationer elektronisk identifiering behövs i den offentliga förvaltningens elektroniska kommunikation, och hurdana krav som i respektive identifieringssituation kan ställas på själva identifieringsverktygen.
- På basis av utredningen borde göras en bedömning av behoven av att utveckla lagstiftningen. I Finlands lagstiftning finns inte allmänna bestämmelser om utbud av identifieringstjänster eller om de krav som bör ställas på olika identifieringslösningar eller om övervakningen av serviceproducenterna. Lagen om elektroniska signaturer (14/2003) inverkar ytterst litet på utvecklandet av elektroniska kommunikationstjänster i den offentliga förvaltningen, emedan kraven på signatur har bantats ner bl.a. i samband med anhängiggörande och beslutsfattande. Också förenhetligande och rationalisering av verksamheten, förfaranden som berör datasäkerheten, en fungerande fri marknad för identifieringstjänster samt särskild individens rättskydd och dataskydd förutsätter reglering på lagnivå av identifieringstjänster och identifiering.
- Efter utvecklandet av de funktionella kraven samt lagstiftningsgrunden borde fattas beslut om vilka kostnadseffektivt producerade identifieringsverktyg som behövs i den offentliga förvaltningen.

För att styrningen av hur utvecklandet av statens informationsförvaltning skall effektiviseras anser revisionsverket, att finansministeriet borde skrida till åtgärder för att alstra och stärka reella förutsättningar för en modell för koncernstyrning av IT-verksamheten. Enligt revisionsverket förutsätter detta att den lag om informationsförvaltningen som redan länge varit under beredning stiftas. Finansministeriet skall dessutom meddela, vilka åtgärder det har vidtagit med anledning av revisionsverkets anmärkningar angående Befolkningsregistercentralens verksamhet inom identifieringstjänster.

Skattestyrelsen skall i anknytning till de observationer som gjorts vid revisionen av identifieringstjänsterna utreda för revisionsverket, vilka korrigerande åtgärder den har vidtagit med anledning av de brister som yppats i dess upphandling, projektuppföljning, förfaranden vid fakturering av konsulterings-tjänster, hantering av personalrisker och projektens kostnadskalkylering. Av utredningen skall framgå också resultaten av analysen av de risker som är förenade med Skattestyrelsens utnyttjande av konsulter samt vilka korrigerande åtgärder observationerna gällande lagenligheten i Skattestyrelsens verksamhet har lett till.

Tillståndet för upphandlingen har beskrivits ovan i kapitel 8.12. I samband med revisionerna har vid ett flertal anskaffningar yppats brister eller försummelser vad gäller iakttagandet av bestämmelserna om offentlig upphandling. Vid de granskade projekten har förekommit problem också i tillämpningen av bestämmelserna om kollektiv upphandling och ramarrangemang. Om kollektiva anskaffningar och verkställande av dem finns inte klara bestämmelser eller instruktioner. Den nuvarande upphandlingslagen (348/2007) och den upphandlingslag som föregick den (1505/1992) innehåller inte klara



bestämmelser om förfarandet vid myndigheternas kollektiva upphandling. Revisionsverket anser därför att finansministeriet samt arbets- och näringsministeriet bör skrida till åtgärder för att klargöra förfarandena vid kollektiv upphandling.

Revisionsverket konstaterar, att den centraliserade verksamhetsmodellen för statens upphandling och Hansel Ab som statens enhet för kollektiv upphandling har visat sig fungera väl. I statens upphandling är det en realistisk möjlighet att uppnå årliga inbesparingar på ca 20 procent eller ca 235 miljoner euro enbart genom att utnyttja ramavtalsarrangemangen. Revisionsverket anser att fi-

nansministeriet och Hansel Ab nu bör koncentrera sig alldeles särskilt på att höja avtalens utnyttjandegrad.

Som ett problem som anknyter till förfarandet med anmälan om missbruk kan betraktas det, att bestämmelserna som gäller anmälningsskyldigheten har införts i lagen om revisionsverket. Som bäst pågår ett utvecklande av budgetlagstiftningen, och enligt revisionsverkets uppfattning borde i detta skede bestämmelser som anmälningsskyldigheten intas i bestämmelserna om budgeten, exempelvis i form av en hänvisning till lagen om revisionsverket. Om missbruk har rapporterats ovan i kapitel 8.13.

## 9.8 Undervisningsministeriets förvaltningsområde

På undervisningsministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet 26 räkenskapsverk, av vilka 20 är universitet.

Ett negativt ställningstagande till lagenligheten ingår i revisionsberättelserna för 21 räkenskapsverk på undervisningsministeriets förvaltningsområde. De viktigaste orsakerna till negativa ställningstaganden till lagenligheten angående universitet och andra högskolor var brister i ordnandet av resultatredovisningen och presentationen av den avgiftsbelagda verksamhetens årsresultat. De övriga negativa ställningstagandena till lagenligheten gällde hänförande av budgetutgifter till finansåret och anslagens användningsändamål samt iakttagande av god bokförings- och ordnande av den interna kontrollen.

Meddelandeåläggande gavs åt 15 räkenskapsverk. Meddelandeåläggandena gällde huvudsakligen utvecklande av resultatredovisningen.

Enligt revisionsverkets bedömning har undervisningsministeriet inte uppställt tillräckliga målsättningar gällande lönsamhet och produktivitet för räkenskapsverken på sitt förvaltningsområde. I bokslutet lämnades riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten förutom av undervisningsministeriet av åtta räkenskapsverk. Uppgifterna om produktiviteten betraktades som riktiga och tillräckliga hos sju räkenskapsverk. Endast tre universitet presenterade riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet och produktivitet. Bokslutsuppgifterna om den avgiftsbelagda verksamheten och dess årsresultat betraktades som riktiga och tillräckliga hos 14 räkenskapsverk. I fråga om universiteten är den främsta bristen i resultatredovisningen alltså inriktningen av arbetsti-

den och de på basis av den beräknade kostnaderna. Trots att förfarandena har utvecklats, ledde de inte ännu i bokslutet för år 2007 till riktiga och tillräckliga uppgifter.

På undervisningsministeriets förvaltningsområde slutfördes tre förvaltningsrevisioner:

- F&U-utvärderingsverksamheten (157/2008)
- Kvantitativt föregripande, dimensionering och korrelation av utbildningen, särskilt yrkesgrundutbildning för unga (171/2008)
- Styrningssystemet på undervisningsministeriets förvaltningsområde (174/2008) och

en uppföljningsrapport:

- Specialyrkesläroanstalterna och systemet med statsandelar för deras driftskostnader (124/2006)

Om revisionerna av F&U-utvärderingsverksamheten samt av styrningssystemet på undervisningsministeriets förvaltningsområde har rapporterats i revisionsverkets särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet och bokslutsberättelsen.

Om den revision som gällde föregripande av utbildningen har redogjorts ovan i kapitel 3.2. Revisionsverket har ansett, att för stärkande av administrationen och förvaltningen av föregripandet av utbildningen vore det skäl att på statsrådsnivå utarbeta en strategi för föregripande av utbildningen, i vilken skulle definieras verksamhetens målsättningar, tidtabeller och förvaltning. Föregripandet av utbildningen anknyter väsentligt till tillgången på arbetskraft och problemen med arbetskraftens korrelation. Uppgifter-

na om utbildningsvolymerna i utbildningsplanen har från ekonomins och finansieringens synpunkt förblivit synnerligen åtskilda från regeringens rambeslut och det däri ingående basserviceprogrammet. Ifall utvecklingsplanen inte vad gäller målsättningarna har koordinerats med verksamhets- och ekonomiplanerna, förblir planens styrningsverkan svag i fråga om det målsatta antalet studerande. Enligt revisionsverkets uppfattning borde utvecklingsplanen i fråga om det kvantitativa utbudet av utbildning knytas till åtminstone följande program och beslut: regeringsprogrammet, regeringens politikprogram, de fyraåriga landskapsprogrammen och planerna för landskapsprogram-

mens verkställande, målprogrammet för den regionala utvecklingen, basserviceprogrammet och budgeten mellan staten och kommunerna, de statsfinansiella rambesluten, statsbudgeten, den fyraåriga verksamhets- och utvecklingsplanen på undervisningsministeriets förvaltningsområde och besluten angående tillstånd att ordna utbildning. Ifall så inte sker, föreligger risken, att det omfattande, täckande och långvariga riksomfattade arbete med föregripande och dimensionering, som är förenat med beredningen av planen, förblir outnyttjat, och utbildningens och arbetslivets behov kan inte på önskat sätt fås att svara mot varandra.

## 9.9 Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

På jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet sex räkenskapsverk. Förutom räkenskapsverken gav revisionsverket revisionsberättelser också om Landsbygdsverket och Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, för vilka ministeriet hade uppställt resultatmål, och vilka därigenom hade att göra upp en verksamhetsberättelse i enlighet med 65 a § i förordningen om statsbudgeten.

Ett negativt ställningstagande till lagenligheten ingick i ministeriets och Livsmedels säkerhetsverkets revisionsberättelser. De negativa ställningstagandena till lagenligheten gällde hänföraende av utgifter till finansåret och anslagets användningsändamål. Revisionsverket har gjort bedömningen att ministeriet har godkänt tillräckliga målsättningar för lönsamheten för sju och målsättningar för produktiviteten för tre räkenskapsverk. Riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten lämnades med undantag för Skogsforskningsinstitutet och Landsbygdsverket, som inledde sin verksamhet 1.5.2007, av samtliga räkenskapsverk på förvaltningsområdet. Uppgifter om produktiviteten lämnade i sina bokslut sju räkenskapsverk.

På jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde slutfördes fyra förvaltningsrevisioner:

- Utvecklande av fiskerihushållningen (155/2007)
- Forststyrelsen – affärsverkskoncern och miljöskyddare styrd av miljöministeriet (162/2008)
- Styrningssystemet på jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (173/2009)

- Minskande av utsläppen av näringsämnen från jordbruket (175/2008) samt

två uppföljningsrapporter:

- Förverkligandet av det nationella skogsprogrammet (90/2004)
- Miljöstödets specialstöd till jordbruket (113/2005).

Om revisionen av styrningssystemet på jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har rapporterats i revisionsverkets särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet och bokslutsberättelsen. Observationerna vid de övriga revisionerna har behandlats ovan i kapitel 5, 6.3 och kapitel 7.3.

Inverkan av jordbrukets miljöstöd har varit dålig. Vid en granskning av utsläppen av näringsämnen från jordbruket observerades, att med det nuvarande systemet med miljöstöd inte kommer att uppnås de i statsrådets principbeslut uppställda målsättningarna för en reducering av utsläppen. Med stödet har man hittills inte ens lyckats minska på jordbrukets utsläpp av kväve och fosfor i vattendragen. Enligt revisionen har miljöstödet trots dess miljömålsättningar närmast varit ett inkomststöd till odlarna, och till stödformen förbinder sig över 90 procent av odlarna. Bättre effekter av jordbrukets miljöstöd skulle kräva att stödet inriktas på de områden som är mest problematiska med tanke på utsläppen av näringsämnen.

I revisionsberättelsen Forststyrelsen som affärsverkskoncern och miljöskyddare styrd av miljöministeriet (162/2008) konstaterades, att riksdagen inte för närvarande får tillräck-

lig rapporteringsinformation om hur målsättningarna förverkligas till stöd för sina styrningsbeslut. En betydande del av statens mark- och vattenegendom, till sitt balansvärde ca 3,5 miljarder euro, förvaltas och handhas av affärsverket Forststyrelsen som hör till ekonomin utanför statsbudgeten. En adekvat uppföljning av statsfinanserna som helhet förutsätter, att om denna egendom och skötseln av den rapporteras noggrannare än för närvarande i statens bokslutsberättelse.

Enligt observationerna vid revisionen borde fiskerihushållningens resurser mera än för närvarande inriktas på att främja primärproduktionen av inhemsk fisk, varvid också tryggas arbetsplatserna på förädlingsbranschen.

Staten borde främja yrkesfiskarnas tillträde till privata vattenområden samt öka lokaliseringsstyrningen av fiskodlingsanläggningar till områden som lämpar sig bättre för odling. Laxfisket i dess nuvarande form maximerar inte den totala nytta som samhället får av laxen. Fritidsfiskarnas andel av laxfångsten borde ökas. Laxfisket borde göras beroende av tillstånd, vilket skulle möjliggöra en ändamålsenlig fördelning av de begränsade laxresurserna mellan yrkes- och fritidsfiskare. Samtidigt skulle minskas det som bisyssla bedrivna kustfisket av lax, som hämmar både de egentliga yrkesfiskarnas utkomst och utvecklandet av fisketurismen.

## 9.10 Kommunikationsministeriets förvaltningsområde

På kommunikationsministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet nio räkenskapsverk.

Anmärkningar i revisionsberättelserna ledde negativt ställningstagande till lagenligheten i fråga om Luftfartsförvaltningen, Banförvaltningscentralen, Järnvägsverket och Vägförvaltningen. De negativa ställningstagandena till lagenligheten gällde uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av dess årsresultat, ordnandet av resultatredovisningen samt anslagets användningsändamål.

Meddelandeålägganden gavs åt Banförvaltningscentralen och Vägförvaltningen. Meddelandeåläggandena gällde utvecklandet av resultatredovisningen.

Vid revisionerna betraktades målsättningarna för lönsamheten som tillräckliga hos två räkenskapsverk. Målsättningarna för produktiviteten betraktades som tillräckliga hos sex räkenskapsverk. Uppgifterna om lönsamheten betraktades som riktiga och tillräckliga hos fem och om produktiviteten liksom hos fem räkenskapsverk.

På kommunikationsministeriets förvaltningsområde slutfördes två förvaltningsrevisioner:

- Underhållet av bannätet (159/2008)
- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008)

en efterrevision:

- Isklasserna och farledsavgifterna (144/2007) samt

en uppföljningsrapport:

- Statens televisions- och radiofond (118/2006).

Om underhållet av bannätet har rapporterats i revisionsverkets särskilda berättelse om revisionen av statsbokslutet och bokslutsberättelsen.

Med stöd av revisionen av utvecklandet av identifieringstjänster anser revisionsverket, att för den av Kommunikationsverket uppburna, på antalet certifikat baserade certifikatavgiften inte finns faktiska grunder, och att den är problematisk med tanke på certifikatmarknadens funktion. Revisionsverket anser att kommunikationsministeriet bör vidta åtgärder för förnyande av avgifterna för certifikatövervakningen så, att grunden för avgiften är någon annan än antalet certifikat.

Beloppet av de intäkter som har uppburits som farledsavgifter har åren 2000–2007 som helhet varit större än de kostnader, för vilkas täckande farledsavgifter debiterades i enlighet med bestämmelserna om farledsavgifternas syfte i 1980 och 2002 års lagar om farledsavgifter. Oberoende av ovan nämnda bestämmelser om syftet borde farledsavgifterna har uppburits enligt de beräkningsregler som finns i lagarna och förordningarna om farledsavgifter. Fr.o.m. år 2004 har farledsavgiften statsförfattningsrättsligt tolkats som en skatt, med vilken man generellt syftat till att finansiera myndigheternas verksamhet.

Sjöfartsverket har fram till 15.5.2006 genomfört lindringar i efterdebiteringarna av farledsavgifter till beloppet 61 427 860 euro. Lindringarna baserar sig på att Sjöfartsverket återgick till att tillämpa den före år 2002 iakttagna tolkningen, där isklassen och samtidigt farledsavgiften bestämdes på grundval av det klassificeringsbevis som utfärdats av klassifikationsinstitutet. Ovan nämnda sum-

ma beskriver det belopp, som staten borde ha uppburit enligt den strama och åren 2002–2004 tillämpade tolkningen. Enligt revisionsverkets ställningstagande var myndigheternas verksamhet och bestämmelserna om och tillämpningen av dem inte som helhet på så-

dant sätt förutsebara som principerna för en god förvaltning i grundlagen och de i grundlagens 81 § avsedda principerna för beviljande av skattelindring och tillämpningen av reglerna om lindring hade förutsatt.

## 9.11 Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

### Handels- och industriministeriet

På handels- och industriministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet 12 räkenskapsverk. Av arbetskrafts- och näringscentralerna bildades i början av år 2007 ett enda räkenskapsverk. Förutom räkenskapsverken gav revisionsverket revisionsberättelser också om de 14 arbetskrafts- och näringscentraler, för vilka ministeriet hade uppställt resultatmål, och vilka därigenom hade att göra upp en verksamhetsberättelse i enlighet med 65 a § i förordningen om statsbudgeten.

Anmärkningarna i revisionsberättelserna ledde till negativt ställningstagande till lagenligheten förutom hos ministeriet också hos nio ämbetsverk och inrättningar. De negativa ställningstagandena till lagenligheten gällde ordnandet av resultatredovisningen och presentationen av uppgifter om den funktionella effektiviteten samt hänförande av utgifter till finansåret och administreringen av fullmakter. De system som används för administrering av fullmakter svarade fortfarande inte i fråga om säkrandet av fullmaktens användningstid mot bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbudgeten.

Meddelandeåläggande gavs åt en arbetskrafts- och näringscentral. Meddelandeåläggandet gällde ordnandet av uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet.

Ministeriet hade uppställt målsättningar för lönsamheten för tre och för produktiviteten för fyra ämbetsverk och inrättningar. Arbetskrafts- och näringscentralerna saknade målsättningar för lönsamhet och produktivitet och även av de övriga räkenskapsverken hade lönsamhets- och produktivetsmål

uppställt endast för Patent- och registerstyrelsen, Geologiska forskningscentralen och Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer.

Arbetskrafts- och näringscentralerna lämnade i sina bokslut riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamhetens lönsamhet och produktivitet. Av de övriga 12 ämbetsverken och inrättningarna lämnade nio riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten och åtta om produktiviteten.

När tillståndet för resultatstyrningen på handels- och industriministeriets förvaltningsområde bedöms på basis av uppställandet av resultatmål för lönsamheten och riktiga och tillräckliga bokslutsuppgifter angående dem, är på förvaltningsområdet andelen för ämbetsverk och inrättningar som har styrts med tillräckliga lönsamhetsmål och som har rapporterat riktiga och tillräckliga uppgifter sju procent. På siffran inverkar väsentligt att de för arbetskrafts- och näringscentralerna uppställda lönsamhetsmålsättningarna i fråga om arbetsförvaltningens uppgifter inte ansågs vara tillräckliga.

På handels- och industriministeriets förvaltningsområde slutfördes fem förvaltningsrevisioner:

- Staten som främjare av letnings- och gruvverksamhet (154/2007)
- Konsumentförvaltningens funktionsduglighet (156/2007)
- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008)
- Försörjningsberedskapen (164/2008)
- Det kommersiella utnyttjandet av Statens tekniska forskningscentralers immateriella tillgångar (IPR) (165/2008) samt



två uppföljningsrapporter:

- Användningen av statsunderstöd beviljade för främjande av uppfinningsverksamhet (106/2005)
- Beständigheten för verkningar av företagsstöd (121/2006).

Om revisionen av konsumentförvaltningens funktionsduglighet har rapporterats ovan i kapitel 2.3 och om främjandet av gruvverksamheten i kapitel 4.3 och om de övriga revisionerna i kapitel 6.

Vid revisionen av utvecklandet av identifieringstjänster konstaterades problem i iakttagandet av bestämmelserna om kollektiv upphandling och ramarrangemang. Om kollektiva anskaffningar och verkställande av dem finns inte klara bestämmelser eller instruktioner. Den nuvarande upphandlingslagen (348/2007) och den upphandlingslag som föregick den (1505/1992) innehåller inte klara bestämmelser om förfarandet vid myndigheternas kollektiva upphandling. Revisionsverket anser därför att finansministeriet samt arbets- och näringsministeriet bör skrida till åtgärder för att klargöra förfarandena vid kollektiv upphandling.

Revisionsverket anser, att arbets- och näringsministeriet och finansministeriet bör vidta åtgärder, för att de frågor som gäller organisationsidentifiering löses betraktat ur synvinkeln för organiseringen av myndigheternas verksamhet, verksamhetens lönsamhet och den kommande utvecklingen, på ett sätt som beaktar de linjedragningar angående utvecklandet av tjänsterna som har gjorts i statens IT-strategi. Enligt revisionsverkets uppfattning ger Företags- och organisationsdatasystemet och Rolldata-tjänsten en hållbar grund i enlighet med statens IT-strategi för detta arbete. I detta avseende skall ministerierna presentera en utredning för revisionsverket, vilka åtgärder

de har vidtagit med anledning av det ovan framförda.

## Arbetsministeriet

Arbetsministeriet fungerar som ett enda räknenskapsverk. Ministeriet har emellertid också ett styransvar för arbetskrafts- och näringscentralerna.

Det negativa ställningstagandet till lagligheten i arbetsministeriets revisionsberättelse gällde ordnandet av resultatredovisningen, noteringen av inkomster på bruttobudgeterat utgiftsbudgetkonto samt administreringen av fullmakter och ordnandet av fullmaktsbokföringen.

Anledningen till det meddelandeåläggande som gavs arbetsministeriet var brister i systemet för administrering av fullmakter med anknytning till projekt som finansieras av Europeiska socialfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Ministeriet har inte uppställt lönsamhets- och produktivetsmål för sin egen verksamhet och dess bokslut ansågs inte innehålla riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet och produktiviteten.

Till arbetsministeriets förvaltningsområde hänförde sig två förvaltningsrevisioner:

- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008) och
- Den tredje parallella revisionen gjord av EU-revisionsverkens strukturfondsarbetsgrupp: Performance (output/effectiveness) of the Structural Funds programmes (166/2008)

samt två uppföljningsrapporter:

- Sysselsättningsstödens sysselsättnings-effekter (112/2005) och

- Sysselsättningseffekterna av arbetskraftsutbildning (97/2005).

Om revisionen av identifieringstjänsterna har redogjorts ovan i detta kapitel och om revisionsverkens parallella revision har redogjorts ovan i kapitel 7.2.

## Inrikesministeriet

Till inrikesministeriets regionala utvecklingsuppgifter, som från början av år 2008 hör till arbets- och näringsministeriet, hänförde sig fyra förvaltningsrevisioner:

- Förverkligandet av regioncentraprogrammet åren 2004–2006 (152/2007)
- Verkningsarna av försöket med socialskyddsavgiften (153/2007)
- Genomförandet av regionala informationssamhällsprojekt (158/2008)
- Effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen (172/2008) samt

en uppföljningsrapport:

- Landskapsförbundens roll - användningen av den obundna delen av landskapsutvecklingspengar (134/2006).

Om de regionala utvecklingsprogrammets effekter har rapporterats ovan i kapitel 7.1.

Vid revisionen av de regionala informationssamhällsprojekten framkom i ett flertal projekt oklarheter i iakttagandet av be-

stämmelserna om och villkoren för bidragets användning. Enligt revisionsverkets uppfattning är den nuvarande modellen för utbetalning och övervakning av bidragen inte fungerande. Revisionsverket anser att utbetalningen och övervakningen av landskapsutvecklingspengar och stöd från Europeiska unionen borde i sin helhet koncentreras i stället för landskapsförbunden antingen till TE-centralerna eller till länsstyrelserna. Landskapsförbunden har inte adekvata förutsättningar att verkställa utbetalningar och övervaka största delen av de projekt som de understöder, emedan de antingen är delaktiga i projekten eller projekten genomförs av landskapsförbundets medlemskommuner, ekonomiska regioner eller andra kommun sammanslutningar. I situationer som förutsätter återkrav är landskapsförbunden ofta jäviga att fatta beslut, eftersom återkravet skulle gälla landskapsförbundet självt eller landskapsförbundets medlemskommuner.

Enligt revisionsverkets åsikt borde villkoren för beviljande av understöd ändras i de fall, där avsikten är att verksamheten skall fortgå efter att projektet har avslutats. De som genomför projekten borde bindas vid att fortsätta verksamheten efter att projektet har avslutats. Samtidigt skulle bidragstagaren förbinda sig till att upprätthålla de resultat som uppkommit av projektet. Om tillståndet för administrering och övervakning och av statsbidrag och understöd har också redogjorts ovan i kapitel 8.11.

## 9.12 Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

På social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde finns förutom ministeriet sex räkenskapsverk.

Anmärkningar i revisionsberättelserna ledde till negativt ställningstagande till lagenligheten angående ministeriet och Folkhälsoinstitutet. De negativa ställningstagandena till lagenligheten gällde ordnandet av resultatredovisningen och uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet, användning av fullmakt i strid med budgeten samt inrättandet av en fond och donerande av medel till den utan att om saken hade beslutats i budgeten. Meddelandeåläggandet till ministeriet gällde ordnandet av resultatredovisningen.

Enligt revisionsverkets bedömning hade social- och hälsovårdsministeriet uppställt tillräckliga lönsamhetsmål för fem räkenskapsverk på sitt förvaltningsområde. Produktivitetmål hade inte uppställts för räkenskapsverken på förvaltningsområdet.

Riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamheten lämnades av fem räkenskapsverk. Vid revisionen betraktades uppgifterna om produktiviteten som riktiga och tillräckliga hos likaså fem räkenskapsverk.

Till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde hänförde sig tre förvaltningsrevisioner:

- Projekt som verkställs med anslaget för hälsofrämjande verksamhet (160/2008)
- Vårdgarantin (167/2008)
- Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen (161/2008) och

två uppföljningsrapporter:

- Specialstatsandelen för hälsovetenskaplig forskning (108/2005)
- Alkoholtillsynen (85/2004).

Om revisionen av projekt som verkställs med anslaget för hälsofrämjande verksamhet har rapporterats i revisionsverkets särskilda berättelse till riksdagen om revisionen av statsbokslutet och bokslutsberättelsen. Dessutom har för denna revision samt revisionen av vårdgarantin redogjorts ovan i kapitlen 4.1 och 4.2.

Observationerna vid revisionen angående vårdgarantin visade, att de för vårdgarantin uppställda målsättningarna för jämlikhet och rättvisa hade utvecklats i positiv riktning, låt vara att utvecklingen var förenad med problem. I fråga om kostnadsinbesparingarna gick utvecklingen däremot inte i önskad riktning. Under den tid vårdgarantin varit i kraft fortsatte ersättningarna för besök hos privatläkare och för sjukdagpenningar att öka. Också de privata läkarstationernas ersättningar för undersökningar och behandlingar ökade. Enligt observationerna vid revisionen beror de ökade ersättningarna för undersökningar delvis på olika rekommendationer gällande vården. Enligt revisionsverkets mening borde social- och hälsovårdsministeriet följa med, hur vårdgarantin inverkar på ersättningarna för de undersökningar och behandlingar som ersätts av Folkpensionsanstalten.

I lagstiftningen om vårdgarantin definieras maximitiderna för när vården skall påbörjas, dvs. handläggningen av remissen och tillgången till åtgärd, men det definieras ingen

målsatt tid för när beslutet om vården skall fattas. Vid social- och hälsovårdsministeriet har man under det senaste året umgåtts med planer på att vidareutveckla vårdgarantin med en s.k. poliklinikgaranti, där en målsatt tid skulle uppställas för patientens första besök hos en läkare i specialistsjukvården, men enligt revisionsverkets uppfattning borde man i stället för en poliklinikgaranti medels lagstiftning definiera antingen en maximitid för när beslutet om vården skall fattas, eller särskilt om när patienten skall få komma till olika slags undersökningar och till hälsocentralläkarens mottagning.

Med lagstiftningen om vårdgaranti har inte heller definierats några maximitider för eftervården av sjukdomar. Det problem som uppstår av detta kulminerar särskilt när det gäller rehabilitering och övergång från sjukhusvård till fortsatt vård. Enligt observationerna vid revisionen inverkar också problemen med att ordna den fortsatta vården på hur de målsatta tiderna för vårdgarantin går att hålla. Revisionsverket anser, att social- och hälsovårdsministeriet i sin styrning av hur vårdgarantin förverkligas borde betona också hur den fortsatta vården fungerar.

Revisionsverket anser, att graden för hur bindande de enhetliga grunderna för icke akut vård är bör höjas, utbildning om dem bör föreskrivas som obligatorisk och även utbildningen bör förenhetligas. Också tillsynsmyndigheterna bör ägna uppmärksamhet åt hur grunderna tillämpas. Dessutom borde social- och hälsovårdsministeriet tillsammans med Folkpensionsanstalten klargöra, hur de privata läkarna använder de enhetliga grunderna för icke akut vård.

Enligt revisionsverkets uppfattning har social- och hälsovårdsministeriet vare sig i det skede när vårdgarantin bereddes, eller under den tid när den har varit gällande, ägnat tillräcklig uppmärksamhet åt att utveckla och förverkliga den fortsatta vården i bashälsovården. Den helhet som social- och hälsovårdsväsendet utgör har sålunda inte beaktats på ett ändamålsenligt sätt. Revisionsverket anser, att en utvärdering av vårdgarantins verkningar förutsätter att uppmärksamhet ägnas också åt socialvårdens kostnader och verksamhet.

Social- och hälsovårdsministeriet har inte haft ett klart styrningsansvar för utvecklandet av informationssystemen inom hälsovården. Detta har framkommit vid en revision av certifikatverksamheten vid Rättsskyddscentralen för hälsovården. Projektet har letts utan klar projektledning, kostnadskalkyler och projektplanering. Den enda målsättning, som ofta lyfts fram i samband med revisionen, är iakttagandet av de fastställda tider för verkställandet som föreskrivs i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007).

Vid revisionen har framkommit lagstridiga förfaranden och försummelser i upphandlingen vid Rättsskyddscentralen för hälsovården. Anskaffningar har gjorts som direkt upphandling utan skriftliga upphandlingsbeslut och motiveringar. Social- och hälsovårdsministeriet bör vidta åtgärder för att upphandlingen vid Rättsskyddscentralen för hälsovården skall uppfylla bestämmelserna i lagstiftningen om upphandling.

## 9.13 Miljöministeriets förvaltningsområde

På miljöministeriets förvaltningsområde finns tre räkenskapsverk, som är ministeriet, Finlands miljöcentral och Bostadsfondsverket.

Ministeriet har uppställt resultatmål för lönsamheten för både ministeriet och Bostadsfondsverket och Finlands miljöcentral. Produktivitetmålen ansågs vara tillräckliga i fråga om ministeriet. De uppgifter som ministeriet och räkenskapsverken på förvaltningsområdet lämnade i sina bokslut om lönsamhet och produktivitet betraktades vid revisionerna som riktiga och tillräckliga.

Till miljöministeriets förvaltningsområde hänförde sig en förvaltningsrevision (162/2008: Forststyrelsen – affärsverkskoncern och miljöskyddare styrd av miljöministeriet). Rapportering om hur de för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter godkända målsättningarna har förverkligats har

varit mycket knapp. I miljöministeriets kapitel har inte behandlats Forststyrelsens naturskyddsarbete, eller det att naturskyddsuppgifterna utgör en del av den helhet som Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter bildar. Revisionsverket anser, att riksdagen inte för närvarande kan använda rapporteringsinformationen om hur målsättningarna förverkligas till stöd för sina styrningsbeslut. Åt riksdagen borde i statens bokslutsberättelse ges mera information om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter och övriga uppgifter, så att rapporteringen i statens bokslutsberättelse utgör en klar motpol till det dokument där målsättningarna uppställs, dvs. statsbudgeten. I rapporteringen borde ägnas särskild uppmärksamhet åt de offentliga förvaltningsuppgifterna som helhet och inte enbart åt enskilda åtgärder eller uppgifter.

# 10 Statens revisionsverks verkningar och verksamhet år 2007

## 10.1 Grundlagsenlig uppgift, ställning

Enligt 90 § i Finlands grundlag finns för revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten i anknytning till riksdagen Statens revisionsverk, som är oavhängigt.

Enligt 1 § i lagen om Statens revisionsverk har revisionsverket till uppgift att granska lagligheten av och ändamålsenligheten i statsfinanserna samt iakttagandet av statsbudgeten.

## 10.2 Syfte, målsättningar och vision

### Revisionsverkets syfte och målsättningar

Revisionsverkets yttersta målsättning är att främja resultatrik och god skötsel av statens finanser.

Statens revisionsverk i egenskap av extern revisor för statsfinanserna stödjer riksdagen i dess grundlagsenliga utövande av makten inom lagstiftning och finanser samt tillsyn.

Revisionsverkets målsättning är att för riksdagen, statsrådet och den underställda förvaltningen alstra objektiva, tidsenliga och för riksdagens och regeringens statsfinansiella beslutsfattande och tillsyn nyttiga och tillförlitliga tillsyns- och revisionsdata om statsfinansernas skötsel, iakttagandet av budgeten och ändamålsenligheten för statens ekonomi och verksamhet.

### Vision för Revisionsverket

Revisionsverkets vision är att vara en nationellt och internationellt erkänd, högkompetent expert på övervakning av de statliga finanserna. Revisionsverket identifieras som en instans med gedigen expertis när det gäller statens ekonomi och förvaltning

- Förutsättningarna för detta är att verket har
- sådan kvalitativt och kvantitativt tillräcklig yrkesexpertis, som förutsätts av det på verket ankommande revisions- och sakkunniguppdraget,
  - av verkets uppdrag härledda klara kriterier för inriktning av revisionerna,
  - effektiva processer för planering, utförande och uppföljning av arbetet samt
  - klar rapportering som genomförs i rätt tid

I verkets strategi för åren 2007–2012 har visionens innehåll konkretiserats från olika parter synpunkt. Från riksdagens synpunkt innebär en verksamhet i enlighet med visionen att revisionsverkets verksamhet stödjer riksdagens budget-, lagstiftnings- och tillsynsmakt. Riksdagen upplever att revisionsverket för riksdagen alstrar tillräckligt med objektiv, tillförlitlig, tidsenlig och nyttig revisionsinformation om verkställandet av statsbudgeten, om skötseln av de uppgifter som i lagstiftningen har anförtrotts regeringen och förvaltningen, om hur målsättningarna har uppnåtts samt om åtgärdernas lönsamhet, om riktigheten och tillräckligheten för den planerings-, uppföljnings- och tillsynsinformation som riksdagen får av regeringen samt om riktigheten och tillräckligheten för de uppgifter som lämnas i statsbokslutet och statens bokslutsberättelse.

Från statsrådets synpunkt innebär en verksamhet i enlighet med visionen att revisionsverkets verksamhet stöder statsrådets statsekonomiska beredning och beslutsfattande samt styrningen av förvaltningen. I visionen anges att statsrådet upplever, att revisionsverket som utomstående revisor och sakkunnig för regeringen alstrar objektiv, tillförlitlig, tidsenlig samt för det statsekonomiska och övriga beslutsfattandet och styrningen av förvaltningen nyttig revisionsinformation om resultatet av och ändamålsenligheten för skötseln av statsfinanserna och statens verksamhet, om iakttagandet av statsbudgeten, författningar och styrningsbeslut i skötseln av statsfinanserna samt om riktigheten och tillräckligheten av de uppgifter som ämbetsverken och inrättningarna lämnar i sina bokslut om sin ekonomi och om verksamhetens resultat.

Verksamheten i enlighet med visionen innebär att ämbetsverken, inrättningarna och fonderna utanför statsbudgeten upplever att revisionsverket som utomstående revisor och sakkunnig alstrar objektiv, tillförlitlig, tidsenlig och för ledningen nyttig revisionsinformation om lönsamheten och ändamålsenligheten för deras ekonomi och verksamhet, om iakttagandet av budgeten, författningar och styrningsbeslut i skötseln av finanserna, samt om riktigheten och tillräckligheten för de uppgifter som de lämnar i sina bokslut om sin ekonomi och om verksamhetens resultat

Från medborgarnas synpunkt innebär en verksamhet i enlighet med visionen, att revisionsverket öppet redovisar sina revisionsresultat och att medborgarna sålunda får visshet om att statsfinanserna sköts lagenligt och ändamålsenligt. Visionen är att medborgarna anser att revisionsverket för sin del främjar och säkerställer god skötsel av statsfinan-

serna. Medborgarna betraktar revisionsverket som en oavhängig och pålitlig revisionsmyndighet och anser att dess verksamhet är viktig.

Från verkets personals synpunkt innebär verksamheten i enlighet med visionen att revisionsverket är en konkurrenskraftig arbetsgivare samt en inspirerande och värderad arbetsgemenskap med kompetens på toppnivå. Den yrkeskunskap som verkets personal besitter uppskattas av riksdagen, statsförvaltningen och samhället samt av det internationella samfundet.

I all verksamhet vid verket iaktas de vid verket samfällt antagna värderingarna, som är kompetens, objektivitet, samarbete, djärvhet och resultatrikedom. De fundamentala principer som vid sidan av värderingarna styr verkets verksamhet är tillförlitlighet, det ekonomiska perspektivet, väsentlighet, oavhängighet, öppenhet och rättvisa.



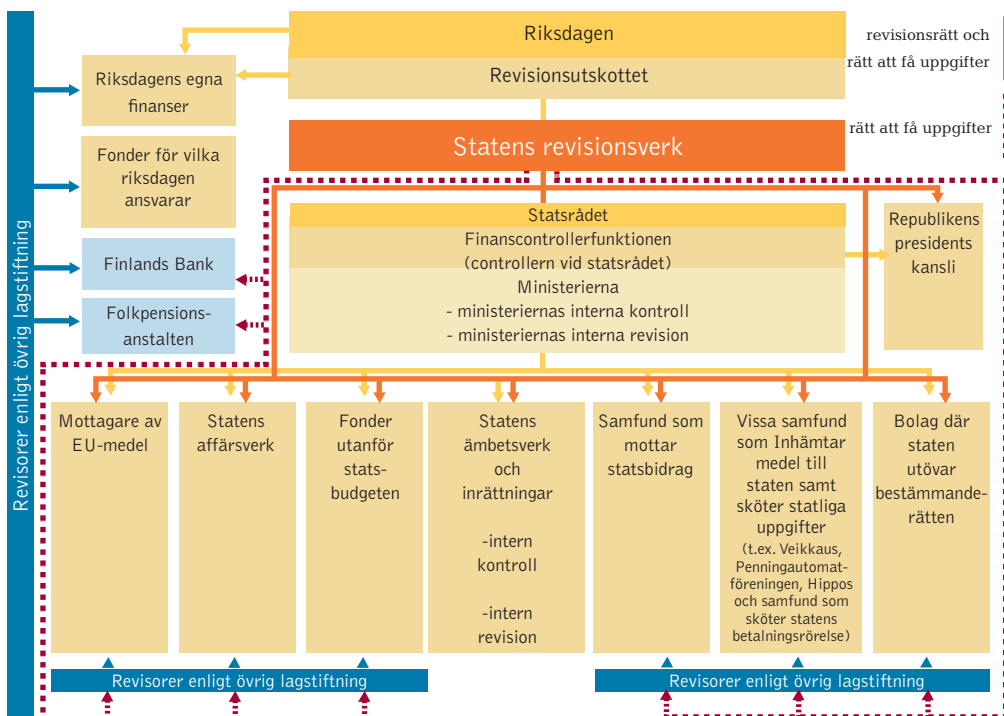
## 10.3 Revisionsrätten, revisionsområdet och revisionens samhälleliga betydelse

### Revisionsverkets revisionsrätt och verksamhetsområde

Revisionsverkets revisionsrätt och verksamhetsområde omfattar:

- statsrådet och ministerierna,
- republikens presidents kansli
- statens ämbetsverk och inrättningar,
- statsbidrag,
- statliga fonder utanför statsbudgeten,
- statens affärsverk och bolag där staten har bestämmanderätt,
- kreditinstitut som sköter statens betalningsrörelse och
- medelöverföringar mellan Finland och Europeiska unionen.

Figur 2 visar hur revisionsverkets revisionsrätt och verksamhetsområde inriktas på de statliga finanserna.



FIGUR 2: Systemet för revision av den statliga ekonomin

Det område som täcks av revisionsverkets granskningar täcker omkring en fjärdedel av Finlands bruttonationalprodukt.

UPPGIFTER OM DEN STATSFÖRVALTNING SOM ÄR UNDERSTÄLLD REVISION:

---

#### STATSFÖRVALTNING

84 räkenskapsverk <sup>1</sup>

den statliga balansomslutningen är ca 40,9 miljarder euro <sup>2</sup>

antalet statsanställda ca 123 000

---

#### STATSSTÖD OCH INKOMSTÖVERFÖRINGAR

mottagarna av statsstöd var kommuner, samkommuner, privathushåll, allmännyttiga samfund och företag  
övriga stöd och överföringar

överföringar ca 26,5 miljarder euro

---

#### BOLAG DÄR STATEN HAR BESTÄMMANDERÄTT

31 bolag med staten som bestämmande part

omsättning ca 27,5 miljarder euro

antal anställda ca 79 000

---

#### STATLIGA FONDER UTANFÖR STATSBUDGETEN

11 fonder

fondernas sammanräknade intäkter 2,8 miljarder euro och deras kostnader 0,9 miljarder euro

---

#### STATLIGA AFFÄRSVERK

fem affärsverk

omsättning ca 1,2 miljarder euro

antal anställda ca 4 600

---

#### SÄRSKILDA ÖVERVAKNINGSOBJEKT

medelöverföringar mellan Europeiska unionen och Finland samt bruket av EU-medel jämte övervakning

intäkterna från EU-budgeten ca 1,2 miljarder euro

avgifter och betalningar till EU ca 1,6 miljarder euro

---

<sup>1</sup> Riksdagen, Utrikespolitiska institutet och Statens revisionsverk inte medräknade.

<sup>2</sup> Balansomslutningen för budgetutgifterna enligt statsbokslutet.

## 10.4 Principer för inriktningen och den tidsmässiga planeringen av revisionen

### Utgångspunkt för inriktningen och den tidsmässiga planeringen av revisionen

Att granskningsåtgärderna inriktas rätt är en kritisk faktor för uppnåendet av det som ingår i revisionsverkets vision. Utgångspunkt för inriktandet av granskningsverksamheten är ett system för planering och ledning av revisionsverkets hela verksamhet, som

- identifierar de med tanke på ett verksamhets väsentligaste ändringarna i omvärlden och de förväntningar som ställs på verket ifråga,
- definierar de strategiska kriterierna för inriktning av revisionsverksamheten, revisionsområdena och granskningarnas synvinklar, samt
- tidsmässigt bestämmer och inriktar granskningarna så att de får rätt verkan.

Revisionsverket håller i takt med tidens krav öga med det statliga politisk-förvaltningsmässiga systemet, de system som styr den statliga ekonomin och styrningens utveckling samt de verkningar för kraven och förväntningarna som ställs av utvecklingen och de förändringar som uppstår i revisionens omvärld. Kontinuerlig uppföljning av omvärlden, och de tolkningar som denna omvärld blir föremål för, bildar grunden för revisionsverkets strategiska styrning.

### Principer för valet av revisionsobjekt och den tidsmässiga planeringen

För att säkerställa att revisionsverksamheten inriktas på bästa sätt har det i revisionsverk-

samhetens strategi

- slagits fast allmänna kriterier för revisionsåtgärdernas inriktning,
- definierats permanenta årliga granskningsområden samt
- definierats specifika temaområden för strategiperioden 2007–2012 och särskilda teman som skall bli föremål för årligen återkommande rapportering.

I revisionsverkets strategi har det också antagits principer för hur resurserna för revisionsverksamheten skall fördelas mellan verkets olika funktioner.

För revisionsverket uppgörs årligen en verksamhets- och revisionsplan. Denna plan spelar en central roll i omsättandet av revisionsverkets strategi i praktiska åtgärder. I revisionsplanen intas teman som i verkets interna riskanalyser visats kräva prioritering.

I revisionsplanen besluts vidare om vägningen mellan olika granskningsområden och om resurstilldelningen för dessa. Revisionsverkets generaldirektör fastställer mot slutet av ett år revisionsplanen för året därpå.

### Metoderna för inriktning av revisionsåtgärderna

Revisionsverket bestämmer självständigt om inriktningen av revisionsåtgärderna, med stöd för sina beslut av riskanalyshjälpmedel som används internt inom verket.

De allmänna kriterierna för inriktningen av revisionsverksamheten är den granskade sakens ekonomiska betydelse, den därmed sammanhängande ekonomiska risken samt

den framtagna informationens betydelse med tanke på besluten för skötseln av den statliga ekonomin och för säkrandet av att statsfinanserna sköts lagenligt, med vederbörlig kva-

litet och ändamålsenligt. I bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna och riskerna beaktas också synpunkter som omspanner flera år, vid behov på lång sikt.

## 10.5 Revisions- och sakkunnigåtgärdernas serviceförmåga samt deras betydelse för samhället och medborgarna

### Revisions- och sakkunnigverksamheten och dess serviceförmåga

Revisionsverket fullgör sin revisionsuppgift med redovisningsrevision och förvaltningsrevision. Redovisnings- och förvaltningsrevisionerna har många beröringspunkter och de bedrivs i samarbete så att de statliga finanserna blir granskade enligt principerna med god revisions sed.

Under redovisningsrevisionen granskas årligen enligt god revisions sed det statliga bokslutet samt de ministerier inom statsrådet och övriga räkenskapsverk som omfattas av statens budgetekonomi, samt vissa ämbetsverk som är resultatstyrda av ministerierna. Föremål för revision är också de fonder utanför statsbudgeten, i fråga om vilka revisionen har ålagts revisionsverket.

Med förvaltningsrevision granskas hur målsättningarna för den av staten bedrivna samhällspolitiken har uppnåtts och dess ekonomi, samt förvaltningens funktioner och styrnings- och verksamhetssystem sedda ur lönsamhetens och utvecklingsbehovens perspektiv. Ett av förvaltningsrevisionens mål är att främja lönsam och högklassig statshushållning, genom framtagning av information om i vilken mån den bedrivs ändamålsenligt och resultatintriktat, så att revisionsobservationerna presenteras i en form som är till nytta för den ekonomiska styrningen.

Likaså sköter revisionsverket sina sakkunnig- och rådgivningsuppgifter, företar revisionsuppdrag för vissa internationella organ och deltar i det nationella och internationella samarbetet i revisionsbranschen.

Med revisionsverksamheten och med denna förenad sakkunnigverksamhet

- säkerställer revisionsverket att bestämmelserna och föreskrifterna om statsbudgeten och skötseln av statsfinanserna iakttas,
- säkerställer revisionsverket att rapporteringen om utvecklingen av statsfinanserna och de samhällsliga effekterna av statens verksamhet och om det funktionella resultatet är riktig och tillräcklig,
- främjar revisionsverket för sin del samhällsliga effekter i skötseln av statsfinanserna och i anknytning därtill statens verksamhet samt funktionella resultat i skötseln av statsfinanserna och statsförvaltningen samt
- stödjer revisionsverket iakttagandet av allmänna principer för god förvaltning och god skötsel av finanserna.

Med tanke på revisionsverksamhetens serviceförmåga är det väsentligt att riksdagen får tillgång till de uppgifter den behöver för sina besluts- och övervakningsuppdrag, att regeringen kan utnyttja revisionsuppgifterna i sin beredning av samhällspolitiska frågor och i förvaltningens styrning, samt att de statliga verken, inrättningarna och fonderna får tillgång till väsentlig information med tanke på den verksamhet de bedriver.

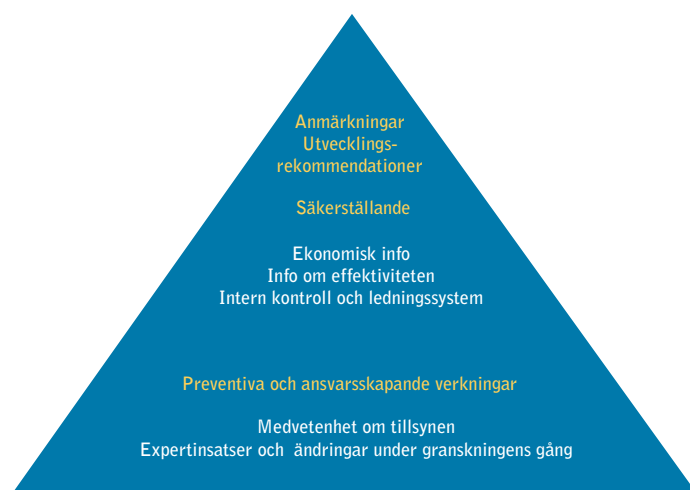
Med tanke på revisionsverksamhetens serviceförmåga är det också viktigt att medborgarna förses med objektiv information om hur statens hushållning sköts.

## De samhälleliga och medborgarrelaterade resultaten av revisions- och sakkunnigåtgärderna

Med de samhälleliga och medborgarrelaterade resultaten av revisions- och sakkunnigåtgärderna avses de samhällsfördelar och den nytta ur medborgarsynpunkt som dessa åtgärder får till stånd.. De samhälleliga och medborgarrelaterade resultaten av den utomstående revisionen av statsfinanser-

na, och därmed hela de samhälleliga verkningarna av verksamheten kan sammanfattas som

- 1 revisionens preventiva och ansvarsskapande verkningar
- 2 fördelarna med att uppgifterna om ekonomi och resultatskapande samt förvaltningens interna övervakning och styrning säkerställs, samt
- 3 de korrektions- och utvecklingsåtgärder som görs till följd av revisionen.



FIGUR 3: Uppgifterna för och verkningarna av den externa revisionen av statsfinanserna

Det viktigaste ur samhällets och medborgarnas synpunkt med den externa revisionen av statsekonomin är att revisionen har en förebyggande och ansvarsskapande verkan. Redan förekomsten av kunnig och oavhängig revision och vetskapen om att alla med ekonomiskt ansvar är föremål för granskning skapar ökad ansvarskänsla och sporrar aktörerna till att ta sitt ansvar, till att följa lagen och budgeterna samt till att verka för resultatrik verksamhet. Till revisionens preventiva verkningar hör också att eventuella

fel och brister kan rättas till redan under pågående revision. Statens revisionsverks mål är inte att i sina revisionsberättelser göra så många kritiska observationer som möjligt, tvärtom, målet är att ekonomin skall skötas rätt och med så goda resultat som möjligt. I revisionsverkets gärning betonas alltså sakkunskapen om statsfinansernas vardagliga realiteter, där den expertis i anslutning till både redovisningsrevisionen och förvaltningsrevisionen, på sätt som lämpar sig för utomstående revisorer, används för stöd och

rådgivning samt observationer som leder till att regeringen och förvaltningen fungerar så rätt och resultatrikt som bara möjligt.

Extern revision ger en bekräftelse av riktigheten och tillräckligheten av bokslutsinformationen och den statsfinansiella resultatinformationen. Inom den statliga ekonomin utsträcks uppdraget som går ut på att tillse att den ekonomiska och resultatrelaterade informationen är korrekt och tillräcklig, inte bara till bokslutsrapportering; i uppdraget ingår även tillsyn av att faktaunderlaget och styrsystemen till grund för uppgörandet av statsbudgeter och övriga statsekonomiska beslut fungerar. Likaså ingår där tillsyn som gäller funktionen av den interna övervakningen av den ekonomi som sköts på statsrådets och dess underlydande verks och institutioners högsta lednings ansvar. Ett resultat av dessa tillsynsuppgifter, av betydelse för samhället i allmänhet, är en ökning av förtroendet för att regeringens och förvaltningens bedriver öppen verksamhet och för att sunda förvaltningsprinciper iakttas, både allmänt och särskilt när det gäller de uppgifter som läggs till grund för besluten och utvärderingen av verksamheten. Bekräftningsuppdraget bidrar därmed till förutsättningarna för den samhällsdebatt som är en förutsättning för demokrati samt för beslutsfattandet.

De delar av revisionen som tydligast syns utåt består av de anmärkningar som i samband med revisionsuppdragen förs fram om felaktiga eller ineffektiva förfaranden samt rekommendationerna om förbättringsåtgärder.

Ur medborgarnas synvinkel är den externa revisionen ett stöd för att skattemedlen och statens egendom förvaltas så väl som möjligt och att de används till maximal nytta. Att den externa revisionen fungerar ger också medborgarna förtroende för att statseko-

nomi sköts väl och med ansvar, och för att det ingrips i eventuella missförhållanden så seriöst som situationen kräver. I kraft av sin funktion som garant av att informationen om den statliga ekonomin och dess produktivitet är korrekt och tillräcklig, ger Statens revisionsverk medborgarna möjligheter att ta del i den offentliga debatten och i samhällsbesluten samt förutsättningar att kritiskt utvärdera de offentliga besluten och förvaltningens funktion.

Ett slags mätare för bedömningen av revisions- och sakkunnigverksamhetens prestationer är relationen mellan revisionsverkets kostnader och den ekonomi som verket granskar. För en euro reviderar revisionsverket omkring 35 000 euro av statliga intäkter jämte motsvarande utgifter, samtidigt som det säkerställs att användningen av medlen sker lagligt och ändamålsenligt.

År 2007 avgavs rapporterna om revisionerna under räkenskapsåret 2006. Revisionerna berörde samtliga 99 räkenskapsverk, två statliga fonder utom budgeten, samt statsbokslutet.

Revisionens inverkan bedöms utgående från hur många fall av meddelandeåläggande i de årliga revisionsberättelserna som upprepas följande år. I samband med revisionerna år 2006 utreddes verkningarna av meddelandeåläggandena som getts under året innan. I revisionsberättelserna för år 2005 fick 31 räkenskapsverk meddelandeåläggande. För 8 av dessa behövde meddelandeåläggandet inte förnyas till några delar i revisionsberättelserna som avgavs år 2006.

Förvaltningsrevisionernas betydelse för de reviderade objekten har utretts i uppföljningsrapporter efter revisionerna; i dessa har utredningar gjorts om hur de givna omdömena och rekommendationerna till förvaltningens ledning lett till åtgärder. År 2007 avgavs 28 sådana uppföljningsrapporter, som gäll-

de revisionsobjekt vilkas revisionsberättelser var från åren 2003–2006. I dessa rapporter bedömdes verkningarna av 95 rekommendationer som revisionsverket givit.

Av uppföljningsrapporterna framgår att 31 procent av de 95 rekommendationerna uppfyllts helt eller nästan helt, 41 procent hade i viss mån hörsammats och 28 procent hade inte just lett till några resultat alls. Det för beaktas att en revision kan innehålla flera rekommendationer, så graden av hörsammande kan variera.

Hindren som leder till att rekommendationer inte leder till korrigerande åtgärder kan exempelvis vara större organisatoriska ändringar, lagändringar eller så att det reviderade objektet eller ministeriet har avvikande uppfattning om hur förnuftiga rekommendationerna är. Å andra sidan är det inte till följd av revisionerna som rekommendationer följs

eller åtgärder inleds. Utgående från uppföljningsrapporterna är det inte möjligt att avgöra exakt i vilken mån revisionerna bidragit till de verkställda ändringarna.

År 2007 gav revisionsverket 42 utlåtanden efter sakkunniguppdrag. Därtill hördes revisionsverket 15 gånger för expertutlåtande i olika riksdagsutskott.

Revisionsverkets kontakter med medborgarsamhället har bl.a. baserats på flera seminarier, kurser och andra aktuella evenemang, direkta kontakter, förfrågningar och klagomål från enskilda medborgare samt genom synligheten i media.

Revisionsverket började också år 2007 ge ut en tidskrift för intressentgrupperna, *Revisori*, vars syfte är att öka kännedomen inom förvaltningen om revision och om revisionsverkets verksamhet.



## 10.6 Revisionsverkets verksamhet inom EU

Den nationella stadgrunden för den revision av EU-medel som utförs av revisionsverket är lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995).

Den allmänna utgångspunkten för revisionen av EU-medel är lojalitetsprincipen i artikel 10 i fördraget om upprättande av EG samt principen om ensartat skydd i artikel 280. Till revisionsverkets verksamhetsprinciper hör att verket reviderar medelöverföringar mellan Finland och Europeiska unionen i samma omfattning och med iakttagande av samma principer och förfaringsätt som vid revision av nationella medel. De urvalskriterier som tillämpas vid revision av EU-medel är de samma som vid revisionsverkets övriga revisioner. Revisionsverket fungerar som nationell kontaktmyndighet till de högsta revisionsorganen i Europeiska unionens medlemsstater samt till den Europeiska revisionsdomstolen i enlighet med samarbetsförpliktelsen i artikel 248 i fördraget om upprättande av EG.

Intäkterna från EU-budgeten till Finlands budget var år 2006 omkring 1,2 miljarder euro. Intäkterna som inflöt vid sidan om statsbudgeten var därtill ca 100 miljoner euro. Avgifterna som ur Finlands budget betalades till EU uppgick till ca 1,6 miljarder euro. Likaså intogs avgifter för unionens räkning till beloppet ungefär 140 miljoner euro.

### Konferens för EU-revisionsmyndigheternas högsta ledning samt grupparbetsmöten

Revisionsverket skötte år 2007 uppdraget som ordförande för konferensen för den högsta ledningen av de europeiska medlemsländernas instanser för extern revision (Contact Committee<sup>3</sup>) samt för Europeiska revisionsdomstolen. Med revisionsverket som värd höll Contact Committee sin konferens i Helsingfors i december 2007. I konferensen deltog företrädare för alla revisionsmyndigheter i EU-länderna samt för europeiska revisionsdomstolen.

Under sitt möte överenskom Contact Committee om nya samarbetsformer för revisionen, deltagarna utbytte information om den revision som inriktas på EU-medel och annat samarbete, likaså diskuterades indikativa standarder och god praxis för revisionsverksamheten.

Revisionsverket har också aktivt deltagit i det övriga EU-samarbetet, med medverkan i konferenserna för kontaktpersoner och i den utvecklingsarbetsgrupp som tillsatts av Contact Committee. År 2007 deltog verket i arbetet i den utvecklingsarbetsgrupp som tillsatts av samarbetskommittén och som förbereder samarbetskommitténs och kontaktpersonernas möten, i mervärdesskattearbetsgruppen, arbetsgruppen för offentlig upphandling, strukturfondsarbetsgruppen samt i arbetsgruppen för utvecklande av rapporteringen om revisionerna av EU-medel.

<sup>3</sup> Contact Committee är en konferens för den högsta ledningen i EU-ländernas externa revisionsinstanser och i europeiska revisionsdomstolen.

## Revision som inriktas på EU-medel

Penningöverföringen inom EU granskas som en del av revisionen, enligt samma principer och med samma metoder som när det är fråga om inhemska medel. Under revisionen granskas förutom bokföringens lagenlighet och verksamhetens laglighet även verksamhetens ändamålsenlighet och särskilt frågor som gäller förvaltning och inre revision av medel. Synpunkterna som kommit fram under revisionen har ingivits till de räkenskapsverk som berörs eller som ansvarar för tillrättläggande av bristfälligheterna.

Revisionsverket deltar i den gemensamma revision som de europeiska revisionsmyndigheterna företar i strukturfondsarbetsgruppen. Revisionsrapporten kommer att inlämnas till Contact Committees generaldirektörsmöte i december 2008.

Revisionsverket var år 2007 med som observatör i sex revisioner som Europeiska revisionsdomstolen företog i Finland, samt besvarade stora mängder förfrågningar från revisionsdomstolens sida.

## Resultaten ur samhälls- och medborgarsynpunkt

Revisionsverket är en aktiv aktör inom revisionen på EU-nivå. I EU-sammanhang ser revisionsverket till att Finlands nationella synpunkter tas i beaktande i revisionsarbetet. Exempelvis år 2007 inleddes på initiativ av revisionsverket ett projekt som är öppet för alla EU-länder, om metodologi och praxis för öppen revision av finanspolitiken.

Under konferenserna för EU-ländernas revisionsmyndigheters högsta ledning och inom det övriga samarbetet på EU-nivå samt inom den egna revisionsverksamheten har revisionsverket gått in för att främja principerna med god förvaltning inom EU:s finansiella system. Särskilt har revisionsverket arbetat för att förbättra verkningarna av EU-stöden och för att göra de administrativa procedurerna i anslutning till stöden enklare. Ett allmänt mål för revisionsverket är att medborgarna skall få bättre valuta för sina EU-avgifter och att det bland allmänheten skapas förtroende för EU:s verksamhet.

Inom revisionen som gäller EU-medel verkar revisionsverket som nationell samarbetsmyndighet och utvecklar dessutom tillsammans med revisionsmyndigheterna i andra länder gemensamma standarder och god revisionspraxis, för att säkerställa korrekt användning av EU-medlen.

Revisionsverket har utvecklat sin egen verksamhet med beaktande av de linjer som dragits upp i EU-samarbetet.

## 10.7 Revisionsverkets övriga internationella verksamhet

### Medverkan i internationella revisionsorgan

Verket är medlem av den internationella organisationen för staternas högsta revisionsorgan INTOSAI och dess europeiska dotterorganisation EUROSAI. Verket deltar i organisationernas möten och seminarier samt besvarar förfrågningar från organisationerna och dess arbetsgrupper. Centralt i det internationella samarbetet är informationsutbytet gällande förfaringsätt vid revision av statsfinanserna. De båda organisationerna arbetar även med att utveckla revisionsmetoder och revisionsstandarder.

Verksamheten har lagts upp i form av permanenta arbetsgrupper, seminarier och expertkonferenser.

Organisationen INTOSAI håller vart tredje år en kongress, INCOSAI. Den hölls senast i november 2007 i México, Mexiko. Revisionsverket deltog i denna kongress, INCOSAI XIX. Kongressen gav en deklaration om de högsta revisionsorganens oavhängighet, godkände en på referensramen COSO ERM baserad rekommendation till standard för den offentliga förvaltningens interna revisioner samt avgav ytterligare 16 rekommendationer till standarder, övervägande om revisionsförfaranden.

Revisionsverket gick år 2007 med i en arbetsgrupp inom INTOSAI som behandlar revision i anslutning till nationella privatiseringsprojekt; likaså anmälde revisionsverket intresse för att vara med i en arbetsgrupp som skall behandla nationella nyckelindikatorer, samt i en miljörevisionsarbetsgrupp. Revisionsverkets arbete i dessa båda arbetsgrupper kom igång under förra hälften av år 2008.

Revisionsverket har under år 2007 medverkat i EUROSAs arbetsgrupp för miljörevision, WGEA-gruppen samt IT-arbetsgruppen.

### Samarbetet med de nordiska och de baltiska länderna

Under året deltog revisionsverket i en konferens för de nordiska revisionsverkens högsta ledning och i en kontaktpersonskonferens. Därtill har revisionsverket medverkat i av ledningskonferensen tillsatta arbetsgrupper för revision av statsbolag, för behandling av missbruk och för framtagning av nyckeltal för jämförande av revisionsverkens verksamhet. Vidare ansvarade revisionsverket under året för arrangemangen inför en konferens för de nordiska revisionsverkens informatörer.

Revisionsverkets samarbete med motsvarande verk i de baltiska länderna har bestått av medverkan i det årliga samarbetsmötet mellan baltiska och nordiska revisionsmyndigheter, besvarande av frågor och andra informationsönskemål samt genom att ta emot studiebesök i verket. Revisionsverkets internationella samarbete har under året avancerat särskilt med revisionsverken i Norden och i Estland i en riktning mot ökad interaktion och ökat samarbete.

Revisionsverket är revisor för Europeiska centralen för väderprognoser på medellång sikt (ECMWF), Organisationen för internationell handelsinformation och samarbete (AITIC), kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö, Kulturkontakt Nord och Nordiskt utvecklingscenter för handikapphjälpmedel.

## Den internationella verksamhetens resultat ur samhälls- och medborgarsynvinkel

Revisionsverkets internationella verksamhet bidrar till uppbyggandet av en positiv bild av Finland. Med sin expertis, sin samarbetsförmåga och sin internationellt erkända ställning stärker revisionsverket uppfattningarna om Finland som ett modern och öppet välfärdssamhälle, med bara få samhällsliga problem av typen ekonomiskt missbruk eller korruption.

Likaså bidrar det internationella samarbetet till stärkning av revisionsverkets kompetens och förutsättningar att sköta även de nationella revisionsuppdragen..

Revisionsverket var år 2007 representerat på inalles 49 utländska möten eller seminarier. Därtill stod verket värd för sju konferenser och företog åtta revisionsuppdrag utomlands. Likaså bistod revisionsverket tre gånger sina inhemska samarbetspartners med omhändertagandet av utländska gäster som inbjudits till Finland av dessa partners.

## 10.8 Milstolpar i förnyandet och utvecklingen av revisionsverket

### Utveckling av samarbetsrelationerna

För säkrande av att revisionsverksamhetens inriktning är den rätta har kontakterna mellan revisionsverket och riksdagen utvecklats och fördjupats under året. Riksdagens revisionsutskott, som började sitt arbete i juni, har raskt blivit en självskriven samarbets- och diskussionspartner till revisionsverket.

Även revisionsverkets relationer med förvaltningen har vidareutvecklats i riktning mot aktiva dialoger.

### Utveckling av beredskapen och förutsättningarna för effektivitet

Under året fortgick utvecklingen av ledningssystemet samt av det praktiska ledarskapet och ledarfärdigheterna. Utgångspunkten för utvecklingen av ledningssystemet och ledarskapet har varit att verkets verksamhet skall ledas som en helhet och att samarbetet inom revisionsbranschen skall stärkas. I anslutning till utvecklingen av ledningssystemet har man inom revisionsverket inlett arbetet med att definiera verkets processer.

Inom revisionsverket har risktänkandet och riskanalysberedskapen förbättrats. Målet för utbildningen som gäller risktänkande har inte bara varit att stärka verkets egen riskhantering utan också att skapa förutsättningar för revisionsverksamhet som inriktas på risker och riskanalys. På revisionsverket har det utvecklats ett ramverk för statsrådets controller, utgående från branschspecifika bedömningar om den interna revisio-

nens och riskhanterings tillstånd. Utgående från dessa bedömningar har det gjorts en översikt som täcker hela verket samt motiverade åtgärdsförslag till utveckling av riskhanteringen.

Förutom att revisionsverksamheten inriktas rätt inverkar det också på verkningarna av revisionsverkets verksamhet hur verket lyckas föra fram de viktigaste resultaten. Av denna anledning har verket bl.a. börjat hålla pressinformationsmöten i samband med publikationen av förvaltningsrevisionsrapporterna. Att informationen utåt bedrivs aktivare än tidigare kan enligt en medieundersökning konstateras ha ökat revisionsverkets synlighet, särskilt i tv, vilket för sin del har lett till ökat antal besök på de externa webbsidorna. Undersökningen visar att revisionsverket närmast presenterar sig i offentligheten i sin roll som expertorganisation, och inställningen till verket har varit positiv.

### Utveckling av arbetsplatsförhållandena och arbetsatmosfären

Stärkning av revisionsverkets arbetsförutsättningar har undersökts under det aktuella året, med ett pilotprojekt inriktat på verkets datakommunikation och mobilanvändning. Experimenten visar att distansförbindelser och mobilkontakter är av stor betydelse, varför beslut har fattats om utvidgning av distans- och mobilförbindelserna så att de kan användas av den största delen av revisionspersonalen. Bruket av videokonferensanläggningar för verkets interna kommuni-

kationer har byggts ut så att filialen i Åbo nu också har utrustningen ifråga.

Revisionsverket mår om sina anställdas kompetens och välmåga. Det har företagits undersökningar av arbetsplatsatmosfären och av hur ansträngda de anställda är, med hjälp av en barometer för mätning av välmågan i arbetet. Barometervärdena tog fram riskfaktorer som har att göra med personalens välbefinnande. För minimering av dessa riskfaktorer vidtog revisionsverket omedelbart åtgärder.

För förbättring av den interna kommunikationen har verket inlett praxis med information av de anställda från ledningens sida. Under informationsmötena som hålls en gång i

månaden informeras personalen om aktuella frågor och de anställda har möjlighet att ställa frågor till medlemmar i ledningsgruppen.

Revisionsverkets anställdas expertkarriärer har stärkts bl.a. med reform av revisionspersonalens tjänstebenenämningar, varvid det bildats en karriärstege: överinspektör – ledande redovisnings-/förvaltningsrevisor – revisionsråd. Inom verket har också införts ett program för personalutveckling, där det ingår definition av de gemensamma och de enhetsspecifika kompetensområdena och kartläggning av de anställdas kompetensområden. Likaså har ett datasystem över personalresurserna tagits i bruk.

## 10.9 Revisionsverkets kvalitetsstyrning

En av Statens revisionsverk tillsatt arbetsgrupp behandlade på hösten 2007 verkets kvalitetsstyrningssystem och utvecklingsobjekt inom detta system. Arbetsgruppen konstaterade då att verkets revisionsfunktioner hade intagit bra kvalitetsstyrningsregler i sina revisionsinstruktioner. Arbetsgruppen ställde förslag till verkets ledningsgrupp om fortsatt utveckling och klarare definiering av verkets kvalitetsstyrning. Arbetsgruppens arbete och utvecklingsförslag ingår i realiseringen av verkets strategi 2007–2012, bland de åtgärder som syftar till förbättring av kvalitetsstyrningens funktion.

Kvalitetsstyrningsarbetsgruppen konstaterade i sin slutrapport att kvalitetsstyrningen och kvalitetssäkringen som där ingår har tagits fram inom revisionsverket långsiktigt för både redovisnings- och förvaltningsrevisionens del. De existerande revisionsinstruktioner som är i bruk inom verket, alltså redo-

visningsrevisionsinstruktionen jämte bilagor och förvaltningsrevisionsinstruktionen, bildar en god grund för kvalitetsstyrningen och täcker väl kvalitetssäkringen.

Utvecklingsbehoven har särskilt att göra med säkrandet av att verkets revisionsinstruktioner tillämpas på ett enhetligt sätt samt med definitionen av kvalitetsprinciperna i sakkunnigverksamheten samt i de stöd-tjänster som skapar ramar och förutsättningar för revisions- och sakkunnigarbetet.

Inför utvecklingen av kvalitetsstyrningen konstaterades att det behövs en sammanställning av den kvalitetsdokumentation som berör helheten av de den externa revision som sker på revisionsverkets ansvar, så att det är möjligt att dokumentera kvalitetsstyrningssystemet. Grunden för kvalitetsdokumentationen är instruktionerna för redovisningsrevision och förvaltningsrevision.

## 10.10 Revisionsverkets anställda och personliga resultat

### Personalen

Antalet anställda vid revisionsverket var totalt 150 i slutet av år 2007. Av dem var 144 fast anställda medan sex (4,0 %) hade visstidsanställning. Arbetsinsatsen vid verket år 2007 motsvarade 146 årsverken.

Revisionsverkets anställdas genomsnittsålder under året var 47,2 år. Kvinnornas andel av personalen i dess helhet var 39,3 procent. Av revisionspersonalen var andelen kvinnor 38,4 procent och av den övriga personalen 44,0 procent.

#### UPPGIFTER OM PERSONALEN TOTALT 31.12.

	2004	2005	2006	2007
Genomsnittsålder, år	45,8	45,6	46,0	47,2
Kvinnornas andel, %	37,6	40,1	40,4	39,3
Andel med högskoleexamen, %	85,8	86,8	88,5	88,7

#### UPPGIFTER OM REVISIONSPERSONALEN 31.12.

	2004	2005	2006	2007
Kvinnornas andel, %	33,9	36,3	37,5	38,4
Andel med högskoleexamen, %	99,1	99,2	100,0	96,0

#### UPPGIFTER OM DEN ÖVRIGA PERSONALEN 31.12.

	2004	2005	2006	2007
Kvinnornas andel, %	53,2	57,1	53,6	44,0
Andel med högskoleexamen, %	26,9	32,1	35,7	52,0

#### PERSONALENS UTVECKLING

	2004	2005	2006	2007
I dagsverken	1 612	1 924	2 248	1 925
Dagsverken per årsverke	11,5	13,1	15,5	13,25
Kostnader, euro	431 199	567 111	717 183	617 917
Kostnader per årsverke	3 080	3 857	4 946	4 232



År 2007 upphörde anställningen av 11 personer totalt. Sju av dessa hörde till revisionspersonalen, fyra till den övriga personalen. Under året övergick åtta personer (7,0 procent av personalen) till andra arbetsgivare. Under året dessförinnan övergick inte en enda person till en annan arbetsgivare.

## Personalresultat

Per årsverke användes 13,2 dagsverken på personalutbildning, i snitt för alla anställda. För revisionspersonalens del var andelen 14,4 dagsverken, för de övrigas del var andelen 4,1 dagsverken.

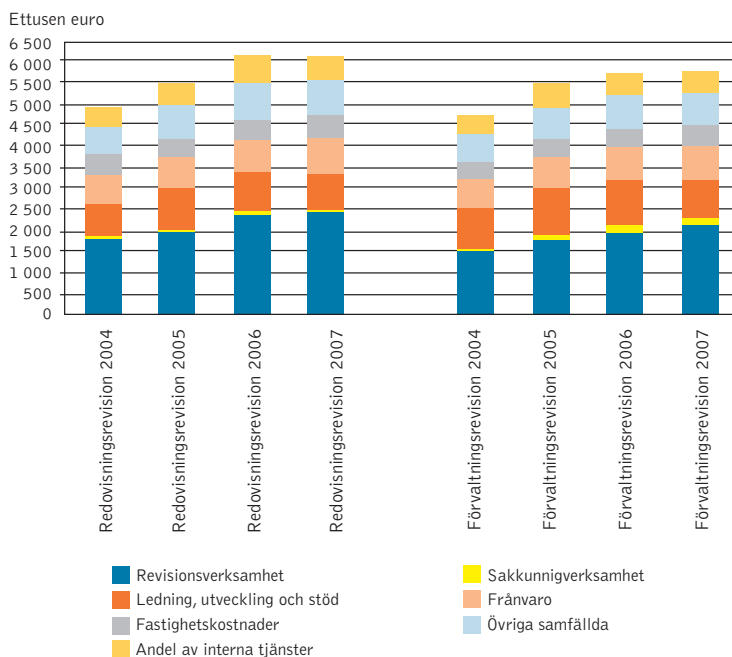
## 10.11 Revisionsverkets ekonomi, kostnader och nyckeltal

### Kostnader och kostnadsstruktur

Revisionsverkets kostnader år 2007 var inalles 11,97 miljoner euro (2006 11,74 milj. €, 2005 10,90 milj. €), varav 48 procent kom på förvaltningsrevisionens del medan redovisningsrevisionens del var 52 procent. I denna beräkning har verkets kostnader år 2007 för

interna tjänster (1,02 milj. €), fastighetskostnader (0,99 milj. €) samt övriga gemensamma kostnader (1,55 milj. €) hänförs till verksamhetsenheterna för revision.

Verkets sammanräknade lönesumma exklusive bikostnader var 7,78 miljoner euro (2006: 7,59 milj. €, 2005: 6,76 milj. €).



FIGUR 4: Srv:s kostnader enligt verksamhetsform åren 2004–2007

### De viktigaste operativa nyckeltalen

Andelen arbetstid som gick till produktion av externa prestationer, det vill säga revisions- och sakkunniguppgifter, av den ef-

fektiva arbetstiden, frånvaro med lön frånräknad, var i förvaltningsrevisionsenheten 72 procent (2006: 67 %, 2005: 66 %). I enheten för redovisningsrevision var andelen 75 procent (2006: 73 %, 2005: 69 %). Med i ar-

betstiden för externa prestationer inräknas den tid som åtgår till ledning av revisionsåtgärderna.

Den genomsnittliga kostnaden för revisionsverkets externa prestationer år 2007 blev 683 euro per dagsverke. Denna snittkostnad är 2,4 procent lägre än för året innan. För redovisningsrevisionens del kostade de externa prestationerna i genomsnitt under året 681 euro per dagsverke (en ökning

med 0,4 %) och motsvarande genomsnitt för förvaltningsrevisionens del var 688 euro (en minskning med 5,2 %). Att kostnaderna per arbetsdag sjönk kan närmast förklaras med att det arbete som gick till externa prestationer ökade.

Kostnaderna för personalutveckling var 5,2 procent av revisionsverkets totala kostnader.



**NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE  
TILL LAGENLIGHETEN  
ANGÅENDE IAKTTAGANDET AV  
BUDGETEN OCH BESTÄMMELSERNA  
OM DEN**

**SKYLDIGHET ATT MEDDELA  
REVISIONSVERKET**

**STATSRÅDETS KANSLI**

STATSRÅDETS KANSLI

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

**STATSRÅDETS KANSLI**

**UTRIKESMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

UTRIKESMINISTERIET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

**UTRIKESMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE  
TILL LAGENLIGHETEN**

**SKYLDIGHET ATT MEDDELA  
REVISIONSVERKET**

**JUSTITIEMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

JUSTITIEMINISTERIET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för uppföljningen av tillgodohavanden av straffrättsliga påföljder, som inte har ordnats på det sätt 42 d § i förordningen om statsbudgeten förutsätter.

BROTTSPÅFÖLJDSVERKET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

**JUSTITIEMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**INRIKESMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

INRIKESMINISTERIET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för ordnande av fullmaktsbokföringen på det sätt som 54 a § i förordningen om statsbudgeten förutsätter.

#### SÖDRA FINLANDS LÄNSSTYRELSE

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet i fråga om länsstyrelsens egen verksamhet.

#### ÖSTRA FINLANDS LÄNSSTYRELSE

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet i fråga om länsstyrelsens egen verksamhet.

#### LAPPLANDS LÄNSSTYRELSE

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för överskridning av i 10 § i lagen om statsbudgeten avsedda bevillningsfullmakter (totalt 114 000 euro) på momenten 26.98.61 (Europeiska regionala utvecklingsfondens deltagande i EU:s strukturfondsprogram) och 29.01.62 (Statlig medfinansiering för undervisningsministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar) samt den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den av-

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

giftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet i fråga om länsstyrelsens egen verksamhet.

### POLISENS TEKNIKCENTRAL

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den i övrigt har iakttagits med undantag för det i 21 § i lagen om statsbudgeten avsedda lämnandet av riktiga och tillräckliga uppgifter i verksamhetsberättelsen om hur budgeten har iakttagits.

### POLISENS DATAFÖRVALTNINGSCENTRAL

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag med undantag för kravet i 21 § i lagen om statsbudgeten på lämnande av riktiga och tillräckliga uppgifter om det funktionella resultatet.

## FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### FÖRSVARSMINISTERIET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för ordnande av resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### FÖRSVARSMINISTERIET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall försvarsministeriet meddela revisionsverket före 29.9.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.



## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

### FÖRSVARSMAKTEN

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen samt användningen av vissa fullmakter och ordnandet av fullmaktsredovisningen. Försvarsmakten har i strid med budgeten och 10 § i lagen om statsbudgeten använt (4,8 miljoner euro) på budgetmoment 27.10.21 (Försvarsmaktens omkostnader) år 2007 av sådan i föregående års budget beviljad fullmakt, som inte längre kunde användas. Försvarsmaktens fullmaktsbokföring har inte ordnats på det sätt som förutsätts i 54 a § i förordningen om statsbudgeten.

## FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### FINANSMINISTERIET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### FÖRSVARSMAKTEN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Försvarsmakten meddela revisionsverket före 15.8.2008 vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna fullmaktsbokföringen och resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i lagen om statsbudgeten.

## FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### FINANSMINISTERIET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall finansministeriet meddela revisionsverket före 29.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

### TULLSTYRELSEN

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 54 a § i förordningen om statsbudgeten avsedda ordnandet av fullmaktsbokföringen, det i förordningens 64 § avsedda uppgörandet av balansspecifikationer som verifierar bokslutskalkylerna samt att utgifter (28 998 euro) som hör till år 2008 i strid med budgeten och 5 § i förordningen om statsbudgeten har bokförts på år 2007 på momentet 28.01.62 (Statlig medfinansiering för finansministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar, förslagsanslag). Med förfarandet har i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten förlängts förslagsanslagets användningstid.

## UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### UNDERVISNINGSMINISTERIET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för utgiftsrester (36 000 euro) gjorda på det betalningsbaserat budgeterade momentet 29.80.51 (Stipendier åt konstnärer, författare och översättare). Genom förfarandet med utgiftsrest har i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten förlängts förslagsanslagets användningstid.

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### TULLSTYRELSEN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Tullstyrelsen meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att utreda saldodifferenserna mellan huvudbokföringen och balansspecifikationerna.

## UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### UNDERVISNINGSMINISTERIET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall undervisningsministeriet meddela revisionsverket före 29.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att utreda de i bokföringen förekommande fordringarna och skulderna i fråga om statsbidrag enligt övervägande.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### HELSINGFORS HANDELSHÖGSKOLA

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### HELSINGFORS UNIVERSITET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### JOENSUU UNIVERSITET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### JYVÄSKYLÄ UNIVERSITET

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### HELSINGFORS UNIVERSITET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Helsingfors universitet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### JOENSUU UNIVERSITET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Joensuu universitet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### JYVÄSKYLÄ UNIVERSITET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Jyväskylä universitet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

na om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen och behandlingen i budgetbokföringen av kontoavskrivningar (0,8 miljoner euro) anknutna till EU:s strukturfondsprojekt.

### KUOPIO UNIVERSITET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### BILDKONSTAKADEMIN

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### LAPPLANDS UNIVERSITET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i la-

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

tet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att utveckla uppföljningen av kostnaderna för strukturfondsprojekt.

### BILDKONSTAKADEMIN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Bildkonstakademien meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### LAPPLANDS UNIVERSITET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Lapplands universitet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

gens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### MUSEIVERKET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att donationsmedel har placerats i strid med 35 § 3 momentet i förordningen om statsbudgeten, anslag på budgetmoment 29.80.75 (Ombyggnad och husbyggen) och motsvarande anslag (4.06.29.90.75) som överförs från år 2006 har använts (107 000 euro) i strid med budgeten för den ordinarie personalens lönekostnader samt det i 66 h § i förordningen om statsbudgeten avsedda lämnandet av riktiga och tillräckliga uppgifter om ansvarsförbindelser som är i kraft vid finansårets utgång.

### UTBILDNINGSSTYRELSEN

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att budgetmoment 29.20.24 (Inläring på arbetsplatser) i strid med budgeten har använts för betalning av överföringsutgifter (1,4 miljoner euro), i strid med 10 § i lagen om statsbudgeten använd fullmakt (30 000 euro) på budgetmoment 34.05.61 (Europeiska socialfondens deltagande i EU:s strukturprogram) samt den i 15 § i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### MUSEIVERKET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Museiverket meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit med anledning av de brister som har konstaterats i betalningen av lönekostnader från budgetmoment 29.80.75 i strid med motiveringarna samt i placeringen av donerade och testamenterade medel.

### UTBILDNINGSSTYRELSEN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Utbildningsstyrelsen meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### ULEÅBORGS UNIVERSITET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### SIBELIUS-AKADEMIN

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att budgetmoment 29.50.21.(Universitetens omkostnader) använts i strid med budgeten för betalning av överföringsutgifter (25 000 euro) och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### FÖRVALTNINGSNÄMNDEN FÖR SVEABORG

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att anslag på moment 29.80.23 (Omkostnader för förvaltningsnämnden för Sveaborg, reservationsanslag) i strid med budgeten har använts för från momentets användningsändamål avvikande renoveringsutgifter och till

### SIBELIUS-AKADEMIN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Sibelius-Akademien meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### FÖRVALTNINGSNÄMNDEN FÖR SVEABORG

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Förvaltningsnämnden för Sveaborg meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de brister som har konstaterats i den interna kontrollen.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

prisstöd för den avgiftsbelagda verksamheten.

### SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

På basis av utförd granskning anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala stadgandena över budgetens tillämpning har iakttagits, med undantag av lagen om statsbudgetens 15 §:s 2 moments krav på kontrollen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet samt redovisning av årsresultatet, och med undantag av lagen om statsbudgetens 16 §:s krav på ordnandet av resultatredovisningen.

### TAMMERFORS TEKNISKA UNIVERSITET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### TAMMERFORS UNIVERSITET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i la-

### SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Svenska handelshögskolan meddela revisionsverket före utgången av 15.8.2008 vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla resultatredovisningen, så att den producerar de i lagen om statsbudgeten 16 § föreskrivna uppgifterna.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

gens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen samt att verksamhetsomgivningsstödet självfinansieringsandel i strid med budgeten betalats (197 838 euro) från budgetmoment 29.50.21. (Universitetens omkostnader).

### TEATERHÖGSKOLAN

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### TEKNISKA HÖGSKOLAN

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### ÅBO HANDELSHÖGSKOLA

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen samt till ordnandet av bokföringen och bokslutets uppgörande anknutna brister, i fråga om vilka måste konstateras, att i 14 § i lagen om statsbudgeten

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### TEATERHÖGSKOLAN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Teaterhögskolan meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### ÅBO HANDELSHÖGSKOLA

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Åbo handelshögskola meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten samt med anledning av till ordnandet av bokföringen anknutna brister i den interna kontrollen.



## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

avsedd god bokföringssed inte till alla delar har iakttagits. På basis av revisionen måste därtill konstateras, att ordnandet av den interna kontrollen inte svarar mot de krav som ställs i 69 § i förordningen om statsbudgeten.

### VASA UNIVERSITET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### ÅBO AKADEMI

På basis av utförd granskning anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala stadgandena över budgetens tillämpning har iakttagits, med undantag av lagen om statsbudgetens 15 §:s 2 moments krav på kontrollen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet samt redovisning av årsresultatet, och med undantag av lagen om statsbudgetens 16 §:s krav på ordnandet av resultatredovisningen och användning av universitetens omkostnader 0,4 miljoner euro för Vasa övningsskolas omkostnader gällande momentet 29.50.21 Universitetens omkostnader (reservationsanlag 2 år).

Den sistnämnda handlingen betyder, att man i själva verket i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten har överskridit momentets 29.50.24 Övningsskolornas omkostnader (re-

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### VASA UNIVERSITET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Vasa universitet meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

### ÅBO AKADEMI

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Åbo Akademi meddela revisionsverket före utgången av 15.8.2008 vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla resultatredovisningen, så att den producerar de i lagen om statsbudgeten 16 § föreskrivna uppgifterna.

servationsanslag 2 år) anslag med motsvarande summa.

## JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att rättelse av tidigare års uppbördsprovisioner (132 881 euro) i strid med budgeten har betalats från inkomstbudgetkonto 12.28.90 (Uppbördsprovision för Europeiska unionens traditionella egna medel) och i balansräkningens kortfristiga tillgodohavanden bokförd, år 2007 betald utgift (422 097 euro) som enligt budgeten borde ha bokförts på de betalningsbaserade budgetkontona 30.10.61.3 (Utvecklingsprogram för landsbygden i fastlands-Finland, perioden 2007-2013, förslagsanslag) och 30.10.62.7 (Utvecklingsprogram för landsbygden i fastlands-Finland, perioden 2007-2013, förslagsanslag).

### LIVSMEDELSSÄKERHETSVERKET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att på moment 30.30.21 (Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader, reservationsanslag) felaktigt har bokförts kontoavskrivningar av tillgodohavanden (33 573 euro)

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

som borde ha bokförts på moment 30.30.22 (Omkostnader för köttbesiktningens verksamheten, reservationsanslag). Om kontoavskrivningarna hade bokförts från rätt moment, hade anslaget överskridits i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten (33 573 euro).

## KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### LUFTFARTSFÖRVALTNINGEN

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet och det i lagens 16 § förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### BANFÖRVALTNINGSCENTRALEN

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen.

### JÄRNVÄGSVERKET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelser-

## KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### BANFÖRVALTNINGSCENTRALEN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Banförvaltningscentralen meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

na om den har iakttagits med undantag för det i 21 § i lagen om statsbudgeten förutsatta lämnandet av riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet och produktivitet i bokslutet.

### VÄGFÖRVALTNINGEN

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ordnandet av resultatredovisningen och att utgifter för verkets verksamhet som enligt budgeten hör till budgetmoment 31.24.21 (Basväghållningen) har betalats från momenten 31.24.78 (Vissa vägprojekt) och 31.24.79 (Efterfinansierings-, totalfinansierings- och livscykelfinansieringsprojekt).

## HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIET

På basis av revisionen anförs som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för ordnande av resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### VÄGFÖRVALTNINGEN

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Vägförvaltningen meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att utveckla resultatredovisningen så, att den svarar mot kraven i 16 § i lagen om statsbudgeten.

## HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

### ENERGIMARKNADSVERKET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för det i 21 § i lagen om statsbudgeten förutsatta lämnandet av riktiga och tillräckliga uppgifter om lönsamhet och produktivitet och den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet i bokslutet.

### SÖDRA SAVOLAX ARBETSKRAFTS- OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för administreringen av till Södra Savolax TE-centrals företagsavdelnings utvecklingstjänster anknutna fullmakter, som inte i fråga om verifiering av fullmakternas användningstid svarar mot bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbudgeten.

### SYDÖSTRA FINLANDS ARBETSKRAFTS- OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet.

### SYDÖSTRA FINLANDS ARBETSKRAFTS- OCH NÄRINGSCENTRAL

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall Sydöstra Finlands TE-central meddela revisionsverket före 15.8.2008, vilka åtgärder den har vidtagit för att ordna uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av dess årsresultat på det sätt som förutsätts i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten.

MELLERSTA FINLANDS ARBETSKRAFTS-  
OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten förutsatta uppföljningen av den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och presentationen av årsresultatet.

NORRA ÖSTERBOTTENS ARBETSKRAFTS-  
OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för administreringen av Keka-systemets ESF-fullmakter, som inte i fråga om verifiering av fullmakternas användningstid svarar mot bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbudgeten.

NORRA SAVOLAX ARBETSKRAFTS- OCH  
NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för att utgifter (152 000 euro) på momenten 34.07.30.1 (Statlig ersättning till kommunerna för särskilda kostnader för utkomststöd till personer som flyttar till Finland och för social- och hälsovård som ges dem, förslagsanslag) och 34.07.63.1 (Mottagande av flyktingar och asylsökande, förslagsanslag) i strid med budgeten och 5 a § i förordningen

om statsbudgeten har hänförts till år 2007. Med förfarandet har i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten förlängts anslagets användningstid.

#### SATAKUNTA ARBETSKRAFTS- OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anförts som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för administreringen av vissa fullmakter, hänförande av vissa utgifter till finansåret och användningsändamål i strid med budgeten. Administreringen av fullmakter anknutna till företagsavdelningens utvecklingstjänster svarar inte i fråga om veriferingen av fullmakternas användningstid mot bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbudgeten. På momenten 34.07.30 (Statlig ersättning till kommunerna för särskilda kostnader för utkomststöd till personer som flyttar till Finland och för social- och hälsovård som ges dem, förslagsanslag) och 34.07.63 (Mottagande av flyktingar och asylsökande, förslagsanslag) har utgifter (426 768 euro) som hör till år 2008 i strid med budgeten och 5 a § i förordningen om statsbudgeten hänförts till år 2007. Förfarandet har inverkat på räkenskapsverkets budgetutfallskalkyl, och med det har i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten förlängts anslagets användningstid. Från moment 34.06.51.5.02 (Anskaffning av grupp- och övriga tjänster) har betalats omkostnader ca 5 000 euro, vilka med beaktande av användningsändamålet borde ha betalats från moment 34.06.21.1 (Omkostna-

der inom arbetskraftsärendenas lokalförvaltning).

NYLANDS ARBETSKRAFTS- OCH  
NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för administreringen av ESF-fullmakter (Kepa- och Teka-systemen) och hänförandet av vissa budgetutgifter till finansåret. Administreringen av ESF-fullmakterna svarar inte i fråga om verifieringen av fullmakternas användningstid mot bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbudgeten. På momenten 34.07.30 (Statlig ersättning till kommunerna för särskilda kostnader för utkomststöd till personer som flyttar till Finland och för social- och hälsovård som ges dem, förslagsanslag) och 34.07.63 (Mottagande av flyktingar och asylsökande, förslagsanslag) har utgifter (757 000 euro) som hör till år 2008 i strid med budgeten och 5 a § i förordningen om statsbudgeten hänförts till år 2007. Med förfarandet har i strid med 7 § i lagen om statsbudgeten förlängts anslagets användningstid.

EGENTLIGA FINLANDS ARBETSKRAFTS-  
OCH NÄRINGSCENTRAL

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för administreringen av fullmakter anknutna till systemet för administrering av utvecklingstjänster (Kepa-systemet) och syste-



## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

met för administrering av ESF-projekt (Ke-  
pa-systemet), som inte i fråga om verifiering  
av fullmakternas användningstid svarar mot  
bestämmelserna i 10 § i lagen om statsbud-  
geten.

### SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

SOCIAL- OCH  
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

På basis av revisionen anføres som utlåtande,  
att budgeten och de centrala bestämmelserna  
om den har iakttagits med undantag för  
den i 15 § 2 momentet i lagen om statsbud-  
geten förutsatta uppföljningen av den av-  
giftsbelagda verksamhetens lönsamhet och  
presentationen av dess årsresultat och det i  
16 § i lagen om statsbudgeten förutsatta ord-  
nandet av resultatredovisningen. samt att så-  
dan fullmakt som beviljats i tidigare års bud-  
get, och som inte längre kunde användas  
(3,6 miljoner euro) har använts på moment  
33.01.62 (Statlig medfinansiering för social-  
och hälsovårdsministeriets vidkommande  
för projekt i vilka EU:s strukturfonder del-  
tar), samt att en fond har grundats och med-  
el (150 000 euro) har donerats till den utan  
att om detta hade beslutats i budgeten.

FOLKHÄLSOINSTITUTET

På basis av revisionen anføres som utlåtande,  
att budgeten och de centrala bestämmel-

### SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

SOCIAL- OCH  
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Sta-  
tens revisionsverk skall social- och hälso-  
vårdsministeriet meddela revisionsverket  
före 29.8.2008, vilka åtgärder det har vidta-  
git för att ordna resultatredovisningen på det  
sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbud-  
geten.

## NEGATIVT STÄLLNINGSTAGANDE TILL LAGENLIGHETEN

## SKYLDIGHET ATT MEDDELA REVISIONSVERKET

serna om den har iakttagits med undantag för presentationen av den bruttobudgeterade avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och årsresultatet på det sätt som förutsätts i 15 § 2 momentet i lagen om statsbudgeten.

### ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

#### ARBETSMINISTERIET

På basis av revisionen anføres som utlåtande, att budgeten och de centrala bestämmelserna om den har iakttagits med undantag för ordnande av resultatredovisningen på det sätt som förutsätts i 16 § i lagen om statsbudgeten och på det bruttobudgeterade momentet 34.07.21 (Statens åtgärder för mottagande av flyktingar och asylsökande, förslagsanslag) bokförda intäktsföringar (58 000 euro). Dessutom bör administreringen av fullmakter och fullmaktsbokföringen ordnas på det sätt som förutsätts i 10 § i lagen om statsbudgeten.

### ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

#### ARBETSMINISTERIET

Med stöd av 5 § 1 momentet i lagen om Statens revisionsverk skall arbets- och näringsministeriet meddela revisionsverket före 29.8.2008, vilka åtgärder det har vidtagit i fråga om administreringen av fullmakter och fullmaktsbokföringen samt med anledning av bristerna det system som har använts för administreringen av strukturfondsprojekt.

## REDOVISNINGSREVISIONSBERÄTTELSE ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE

248/53/07 Statsbokslutet

### REPUBLIKENS PRESIDENTS KANSLI

130/53/07 Republikens presidents kansli

### STATSRÅDETS KANSLI

131/53/07 Statsrådets kansli

### ULKOASIAINMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

132/53/07 Utrikesministeriet

### JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

133/53/07 Justitieministeriet

134/53/07 Brottspåföljdsverket

### INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

135/53/07 Inrikesministeriet

136/53/07 Ålands länsstyrelse

137/53/07 Södra Finlands länsstyrelse

138/53/07 Polisinrättningen i Helsingfors härad

139/53/07 Nödcentralverket

140/53/07 Östra Finlands länsstyrelse

141/53/07 Centralkriminalpolisen

142/53/07 Lapplands länsstyrelse

143/53/07 Rörliga polisen

144/53/07 Västra Finlands länsstyrelse

145/53/07 Uleåborgs länsstyrelse

146/53/07 Räddningsinstitutet

147/53/07 Polisyrkeshögskolan

148/53/07 Polisens teknikcentral

149/53/07 Polisens dataförvaltningscentral

150/53/07 Gränsbevakningsväsendet

151/53/07 Inrikesförvaltningens servicecentral

152/53/07 Skyddspolisen

153/53/07	Utlänningsverket
154/53/07	Befolkningsregistercentralen
249/53/07	Brandskyddsfonden

#### FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

155/53/07	Försvarsministeriet
156/53/07	Försvarsförvaltningens byggverk
157/53/07	Försvarsmakten

#### FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

158/53/07	Finansministeriet
159/53/07	Statistikcentralen
160/53/07	Tullstyrelsen
161/53/07	Statskontoret
162/53/07	Statens ekonomiska forskningscentral
163/53/07	Skattestyrelsen

#### UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

164/53/07	Undervisningsministeriet
165/53/07	Helsingfors handelshögskola
166/53/07	Helsingfors universitet
167/53/07	Joensuu universitet
168/53/07	Jyväskylä universitet
169/53/07	Nationalarkivet
170/53/07	Kuopio universitet
171/53/07	Bildkonstakademin
172/53/07	Lapplands universitet
173/53/07	Villmanstrands tekniska universitet
174/53/07	Museiverket
175/53/07	Utbildningsstyrelsen
176/53/07	Uleåborgs universitet
177/53/07	Sibelius-Akademin
178/53/07	Finlands Akademi
179/53/07	Förvaltningsnämnden för Sveaborg
180/53/07	Svenska handelshögskolan
181/53/07	Konstindustriella högskolan
182/53/07	Tammerfors tekniska universitet
183/53/07	Tammerfors universitet
184/53/07	Teaterhögskolan
185/53/07	Tekniska högskolan

186/53/07	Åbo handelshögskola
187/53/07	Åbo universitet
188/53/07	Vasa universitet
189/53/07	Statens konstmuseum
190/53/07	Åbo Akademi

#### JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

191/53/07	Jord- och skogsbruksministeriet
192/53/07	Livsmedelssäkerhetsverket
193/53/07	Geodetiska institutet
194/53/07	Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi
195/53/07	Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral
196/53/07	Lantmäteriverket
197/53/07	Landsbygdsverket
198/53/07	Skogsforskningsinstitutet
199/53/07	Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet

#### KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

200/53/07	Kommunikationsministeriet
201/53/07	Fordonsförvaltningscentralen
202/53/07	Luftfartsförvaltningen
203/53/07	Meteorologiska institutet
204/53/07	Sjöfartsverket
205/53/07	Havsforskningsinstitutet
206/53/07	Banförvaltningscentralen
207/53/07	Järnvägsverket
208/53/07	Vägförvaltningen
209/53/07	Kommunikationsverket

#### HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

210/53/07	Handels- och industriministeriet
211/53/07	Energimarknadsverket
212/53/07	Geologiska forskningscentralen
213/53/07	Konkurrensverket
214/53/07	Konsumentforskningscentralen
215/53/07	Konsumentverket
216/53/07	Centralen för turistfrämjande
217/53/07	Mätteknikcentralen
218/53/07	Patent- och registerstyrelsen
219/53/07	Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

220/53/07	Säkerhetsteknikcentralen
221/53/07	Statens tekniska forskningscentral
222/53/07	Södra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
223/53/07	Södra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
224/53/07	Tavastlands arbetskrafts- och näringscentral
225/53/07	Sydöstra Finlands arbetskrafts- och näringscentral
226/53/07	Kajanalands arbetskrafts- och näringscentral
227/53/07	Mellersta Finlands arbetskrafts- och näringscentral
228/53/07	Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
229/53/07	Birkalands arbetskrafts- och näringscentral
230/53/07	Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
231/53/07	Norra Karelen arbetskrafts- och näringscentral
232/53/07	Norra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
233/53/07	Norra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
234/53/07	Satakunta arbetskrafts- och näringscentral
235/53/07	Nylands arbetskrafts- och näringscentral
236/53/07	Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral

#### SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

237/53/07	Social- och hälsovårdsministeriet
238/53/07	Folkhälsoinstitutet
239/53/07	Läkemedelsverket
240/53/07	Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral
241/53/07	Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
242/53/07	Strålskyddscentralen
243/53/07	Försäkringsinspektionen

#### ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

244/53/07	Arbetsministeriet
-----------	-------------------

#### MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

245/53/07	Miljöministeriet
246/53/07	Bostadsfondsverket
247/53/07	Finlands miljöcentral
250/53/07	Oljeskyddsfonden

## FÖRVALTNINGSREVISIONSBERÄTTELSE OCH UPPFÖLJNINGSRAPPORTER ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Uppgifterna om verkningar i statens bokslutsberättelse för år 2007

### UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

170/2008 Övergripande målsättningar för utvecklingssamarbetet

### JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

169/2008 Förvaltningsdomstolarna

### FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

151/2007 Upphandlingen av experttjänster på finansbranschen

158/2008 Genomförandet av regionala informationssamhällsprojekt

161/2008 Utvecklandet och användningen av identifieringstjänster i den offentliga förvaltningen

163/2008 Missbruk i statsförvaltningen

168/2008 Statens kassaförvaltning

#### *Uppföljningsrapporter:*

Rekryteringen av personal i statsförvaltningen

Övervakningsavgifter som myndigheterna uppbär av de övervakade

Beviljandet och användningen av kommunernas finansieringsunderstöd enligt prövning

De strukturella arrangemangen vid Hansel Ab som en del av den statliga upphandlingsfunktionen

### UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

157/2008 F&U-utvärderingsverksamheten

171/2008 Kvantitativt föregripande, dimensionering och korrelation av utbildningen, särskilt yrkesgrundutbildning för unga

174/2008 Styrningssystemet på undervisningsministeriets förvaltningsområde

#### *Uppföljningsrapport:*

Specialyrkesläroanstalterna och systemet med statsandelar för deras driftskostnader

## JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

- 155/2007 Utvecklande av fiskerihushållningen  
173/2009 Styrningssystemet på jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde  
175/2008 Minskande av utsläppen av näringsämnen från jordbruket

### *Uppföljningsrapporter:*

Förverkligandet av det nationella skogsprogrammet  
Miljöstödets specialstöd till jordbruket

## KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

- 159/2008 Underhållet av bannätet

### *Efterrevision:*

Isklasserna och farledsavgifterna

### *Uppföljningsrapport:*

Statens televisions- och radiofond

## ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

- 152/2007 Förverkligandet av regioncentraprogrammet åren 2004–2006  
153/2007 Verkningarna av försöket med socialskyddsavgiften  
154/2007 Staten som främjare av letnings- och gruvverksamheten  
156/2007 Konsumentförvaltningens funktionsduglighet  
164/2008 Beredskapsförsörjningscentralen  
165/2008 Det kommersiella utnyttjandet av Statens tekniska forskningscentralens (VTT) immateriella tillgångar (Intellectual Property Rights IPR)  
166/2008 Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område  
172/2008 Effekterna av de regionala utvecklingsprogrammen  
166/2008 Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område  
166/2008 Parallell revision utförd av revisionsverken i EU av resultaten av strukturfondsprogrammen på sysselsättningens område

### *Uppföljningsrapporter:*

Sysselsättningsstödens sysselsättningseffekter  
Sysselsättningseffekterna av arbetskraftsutbildning  
Användningen av statsunderstöd beviljade för främjande av uppfinningsverksamhet  
Beständigheten för verkningar av företagsstöd



Landskapsförbundens roll - användningen av den obundna delen  
av landskapsutvecklingspengar

#### SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

160/2008      Projekt som verkställs med anslaget för hälsofrämjande verksamhet  
167/2008      Vårdgarantin

*Uppföljningsrapporter:*

Specialstatsandelen för hälsovetenskaplig forskning

Alkoholtillsynen

#### MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

162/2008      Forststyrelsen – affärsverkskoncern och miljöskyddare styrd av miljöministeriet







STATENS REVISIONSVERK

Anttigatan 1, PB 1119, FI-00101 Helsingfors

Telefon +358 9 4321 (växel), Telefax +358 9 432 5820, [www.vtv.fi](http://www.vtv.fi)

ISSN 1796-9549 (häft.)